

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

12. juuli 2018*

Riigiabi – Ühendkuningriigi kavandatav abi Hinkley Point C tuumaelektrijaama toetuseks – Hinnavaheleping, ministeeriumiga sõlmitud leping ja krediidigarantii – Otsus, millega tunnistatakse abi siseturuga kokkusobivaks – ELTL artikli 107 lõike 3 punkt c – Avaliku huvi eesmärk – Tuumaenergia edendamine – Riigi sekkumise vajadus – Garantiide teatis – Abi elemendi kindlaksmääramine – Proportsionaalsus – Investeerimisabi – Tegevusabi – Õigus märkusi esitada – Riigihankelepingute sõlmimise menetlus – Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas T-356/15,

Austria Vabariik, esindajad: C. Pesendorfer ja M. Klamert, hiljem G. Hesse ja M. Fruhmann, keda abistas *avocat* H. Kristoferitsch,

hageja,

keda toetab

Luksemburgi Suurhertsogiriik, esindaja: D. Holderer, keda abistas *avocat* P. Kinsch,

menetlusse astuja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier, R. Sauer, T. Maxian Rusche ja P. Němečková,

kostja,

keda toetavad

Tšehhi Vabariik, esindajad: M. Smolek, T. Müller ja J. Vláčil,

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues, D. Colas ja J. Bousin, hiljem D. Colas ja J. Bousin,

Ungari, esindajad: M. Fehér ja M. Bóra, seejärel B. Sonkodi ja hiljem A. Steiner, keda abistas advokaat P. Nagy, ja lõpuks A. Steiner,

Poola Vabariik, esindaja: B. Majczyna,

Rumeenia, esindajad: R. Radu ja M. Bejenar, hiljem M. Bejenar ja C.-R. Canțăr,

Slovaki Vabariik, esindaja: B. Ricziová,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

ning

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: C. Brodie ja S. Brandon, hiljem C. Brodie, S. Simmons ja M. Holt, hiljem C. Brodie, S. Simmons ja D. Robertson, hiljem C. Brodie ja D. Robertson, hiljem C. Brodie ja lõpuks C. Brodie ja Z. Lavery, keda abistasid *barrister* T. Johnston ja A. Robertson, QC,

menetlusse astujad,

mille ese on ELTL artiklil 263 põhinev nõue ja milles palutakse tühistada komisjoni 8. oktoobri 2014. aasta otsus (EL) 2015/658 abimeetme SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) kohta, mida Ühendkuningriik kavatses rakendada Hinkley Point C tuumaelektrijaama toetuseks (ELT 2015, L 109, lk 44), milles komisjon tuvastas, et see abimeede oli kokkusobiv siseturuga ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, ja lubas seda rakendada.

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president D. Gratsias, kohtunikud A. Dittrich (ettekandja) ja P. G. Xuereb,

kohtusekretär: ametnik N. Schall,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 5. oktoobri 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

I. Vaidluse taust

22. oktoobril 2013 teavitas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik tuumaelektrijaama Hinkley Point C toetuseks võetavatest meetmetest. Teatatud meetmete saaja on äriühing NNB Generation Company Limited (edaspidi „NNBG“), kes on EDF Energy plc (edaspidi „EDF“) tütarettevõtja.
18. detsembril 2013 otsustas komisjon algatada ametliku uurimise seoses teatatud meetmetega. See otsus avaldati Euroopa Liidu Teatajas 7. märtsil 2014 (ELT 2014, C 69, lk 60).
8. oktoobril 2014 võttis komisjon vastu otsuse (EL) 2015/658 abimeetme SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) kohta, mida Ühendkuningriik kavatses rakendada Hinkley Point C tuumaelektrijaama toetuseks (ELT 2015, L 109, lk 44, edaspidi „vaidlustatud otsus“).
- Ühendkuningriigi teatud meetmeid kirjeldatakse vaidlustatud otsuse punktis 2.
- Esimene meede, mida kirjeldatakse vaidlustatud otsus punktis 2.1, on hinnavaheleping. Tegu on instrumendiga, mille eesmärk on tagada NNBG elektrimüügile hinnastabiilsus Hinkley Point C tegevusetapi jooksul. Selles nähakse ette, et NNBG müüb nimetatud tuumaelektrijaamas toodetud elektrit turul. Siiski stabiliseerib hinnavaheleping NNBG tulude taseme. Selle tarbeks võrreldakse täitmishinda, mis arvutati NNBG arvestuslike ehitus- ja käitamiskulude alusel ning sisaldab mõistlikku kasumit, ja võrdlushinda, mis on nende hulgihindade kaalutud keskmine, mille Ühendkuningriik kehtestab kõigile hinnavahelepingutega toetatud ettevõtjatele ja mis kajastab turuhinda. NNBG puhul on asjakohane võrdlushind baaskoormusega elektrienergia turuhind, mida kohaldatakse kõigi baaskoormusega elektrienergiat tootvate ettevõtjate suhtes. Kui võrdlushind on täitmishinnast madalam, saab NNBG hinnavahemakse, mis vastab nende kahe hinna erinevusele. See

hinnavahemakse on piiratud toodangu ülempiiriga. Kui aga võrdlushind on täitmishinnast kõrgem, peab NNBG tasuma nende kahe hinna erinevuse hinnavahelepingu teisele poolele (edaspidi „NNBG vastaspool“). NNBG vastaspool on Low Carbon Contracts Company Ltd., mis on üksus, keda rahastatakse kõiki litsentsitud tarnijaid hõlmava kollektiivse seadusjärgse kohustuse kohaselt. Nähakse ette kaks tulude jagamise mehhanismi, millest esimene puudutab tootmiskulusid ja teine omakapitali tulumäära. Nähakse ette kaks tegevuskulude ülevaatamise kuupäeva, millest esimene on 15 aastat ja teine 25 aastat pärast esimese reaktori käivitamise alguskuupäeva.

- 6 Hinnavahelepingus on teatud tingimustel NNBG-le ette nähtud hüvitis teatavate seadusemuudatuste korral. Lisaks saab ta teatud tingimustel hüvitist Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral poliitilistel põhjustel ja tuumavaldkonnaga seotud tsiviilvastutuskindlustuse asjaolude tõttu. Sellises olukorras võivad nii NNBG investorid kui ka Ühendkuningriigi nõuda NNBG üleandmist Ühendkuningriigi valitsusele ning neile investoritele makstakse hüvitist.
- 7 Teine teatatud meede, mida vaidlustatud otsuse punktis 2.3 kirjeldatakse, on leping Ühendkuningriigi energeetika ja kliimamuutuste ministri ja NNBG investorite vahel (edaspidi „ministeeriumiga sõlmitud leping“). See leping täiendab hinnavahelepingut. Sellega nähakse ette, et kui Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral poliitilistel põhjustel ei ole NNBG vastaspool suuteline tegema NNBG investoritele hüvitismakseid, maksab ministeerium investoritele kokkulepitud hüvitise. Selles on sätestatud ka tulude jagamise mehhanismid.
- 8 Kolmas teatatud meede, mida vaidlustatud otsuse punktis 2.2 kirjeldatakse, on Ühendkuningriigi krediitgarantii NNBG emiteeritavatele võlakirjadele, millega tagatakse nõuetele vastava võlakohustuse põhisumma ja intresside õigeaegne maksmine, kusjuures summa võib ulatuda kuni 17 miljardi naelsterlingini. Nimetatud otsuses andis komisjon loa võtta garantiitasu määras 295 baaspunkti.
- 9 Vaidlustatud otsuse punktis 7 märkis komisjon, et kolm eelviidatud meetet (edaspidi „kõnealused meetmed“) kujutasid endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 10 Vaidlustatud otsuse punktides 9 ja 10 analüüsis komisjon, kas kõnealuseid meetmeid võib tunnistada siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel. Selles kontekstis märkis ta vaidlustatud otsuse punktis 9.1, et need meetmed sobisid kokku siseturu praeguse korraldusega. Kõnealuse otsuse punktis 9.2 tuvastas ta, et Ühendkuningriigi poolt nende meetmetega taotletav avaliku huvi eesmärk oli tuumaenergia edendamise ja täpsemalt uue põlvkonna tuumavõimsuse loomine. Sama otsuse punktis 9.3 esitatud komisjoni kaalutluste kohaselt oli Ühendkuningriigi sekkumine vajalik selle eesmärgi õigeaegseks saavutamiseks. Nimetatud otsuse punktis 9.4 analüüsis komisjon, kas kõnealused meetmed olid asjakohased vahendid selle eesmärgi saavutamiseks ja kas neil oli stimuleeriv mõju. Selle otsuse punktides 9.5 ja 9.6 hindas komisjon kõnealuste meetmete proportsionaalsust ja järeldas, et kui krediitgarantii tasumäära korrigeeritakse 295 baaspunkti ja muudetakse tulude jagamise mehhanisme, siis tuleb neid meetmeid lugeda vajalikuks ja üldine konkurentsimoontuste võimalus on piiratud ning neid tasakaalustab nende positiivne mõju. Neile kaalutlustele tuginedes järeldas komisjon vaidlustatud otsuse punktis 10, et kõnealused meetmed on siseturuga kokkusobivad vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c.
- 11 Vaidlustatud otsuse artikli 1 esimene lõik on sõnastatud järgmiselt:
„Abi, mida antakse Hinkley Point C-le hinnavahelepingu, ministri ja NNBG investorite vahel sõlmitud lepingu ja krediitgarantii vormis, ning ka seonduvad elemendid, mida Ühendkuningriik kavakohaselt rakendab, on siseturuga kokkusobivad [ELTL] artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.“

II. Menetlus Üldkohtus ja poolte nõuded

- 12 Austria Vabariik esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 6. juulil 2015.

- 13 Komisjon esitas 18. septembril 2015 kostja vastuse.
- 14 Austria Vabariik esitas repliigi 5. novembril 2015.
- 15 Komisjon esitas vasturepliigi 15. jaanuaril 2016.
- 16 Üldkohtu kantseleisse 9. novembril 2015 saabunud dokumendis esitas Slovaki Vabariik avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Koja presidendi 9. detsembri 2015. aasta otsusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 14. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 17 Üldkohtu kantseleisse 20. novembril 2015 saabunud dokumendis esitas Luksemburgi Suurhertsogiriik avalduse astuda menetlusse Austria Vabariigi nõuete toetuseks. Koja presidendi 18. detsembri 2015. aasta otsusega anti Luksemburgi Suurhertsogiriigile luba astuda menetlusse Austria Vabariigi nõuete toetuseks. Ta esitas 24. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 18 Üldkohtu kantseleisse 25. novembril 2015 saabunud dokumendis esitas Ungari avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Koja presidendi 6. jaanuari 2016. aasta otsusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 24. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 19 Üldkohtu kantseleisse 26. novembril 2015 saabunud dokumendis esitas Ühendkuningriik avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. 6. jaanuari 2016. aasta kohtumäärusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 23. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 20 Üldkohtu kantseleisse 30. novembril 2015 saabunud dokumendis esitas Prantsuse Vabariik avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Koja presidendi 11. jaanuari 2016. aasta otsusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 18. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 21 Üldkohtu kantseleisse 2. detsembril 2015 saabunud dokumendis esitas Tšehhi Vabariik avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Koja presidendi 11. jaanuari 2016. aasta otsusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 24. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 22 Üldkohtu kantseleisse 3. detsembril 2015 saabunud dokumendis esitas Poola Vabariik avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Koja presidendi 11. jaanuari 2016. aasta otsusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 24. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 23 Üldkohtu kantseleisse 3. detsembril 2015 saabunud dokumendis esitas Rumeenia avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Koja presidendi 11. jaanuari 2016. aasta otsusega anti sellele liikmesriigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Ta esitas 24. märtsil 2016 oma menetlusse astuja seisukohad.
- 24 21. juulil 2016 esitas Austria Vabariik oma seisukohad Tšehhi Vabariigi, Prantsuse Vabariigi, Ungari, Poola Vabariigi, Rumeenia, Slovaki Vabariigi ja Ühendkuningriigi menetlusse astuja seisukohtade kohta.
- 25 19. juulil 2016 esitas komisjon oma seisukohad Luksemburgi Suurhertsogiriigi menetlusse astuja seisukohtade kohta.

- 26 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Üldkohus (viies koda) alustada menetluse suulist osa ja esitas Üldkohtu kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames Austria Vabariigile, Ühendkuningriigile ja komisjonile kirjalikke küsimusi. Pooled vastasid küsimustele ettenähtud tähtajal.
- 27 14. septembril 2017 esitas komisjon taotluse tõendi toimikusse võtmiseks, millele oli lisatud üks dokument. See tõendi toimikusse võtmise taotlus ja dokument lisati toimikusse ning teistel pooltel oli võimalus esitada nende kohta oma seisukohad.
- 28 Slovaki Vabariik esitas 18. septembri 2017. aasta kirjas ning Ühendkuningriik esitas 28. septembri 2017. aasta kirjas oma seisukohad kohtuistungil ettekande kohta.
- 29 Komisjoni, Tšehhi Vabariigi, Prantsuse Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari, Austria Vabariigi ja Ühendkuningriigi kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu esitatud küsimustele kuulati ära 5. oktoobril 2017 toimunud kohtuistungil.
- 30 Luksemburgi Suurhertsogiriik ja Austria Vabariik paluvad Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 31 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.
- 32 Tšehhi Vabariik ja Slovaki Vabariik paluvad Üldkohtul:
- jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.
- 33 Ungari palub Üldkohtul:
- jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
  - mõista kõik käesoleva menetlusega seotud kohtukulud, sh halduskulud ja advokaaditasud välja Austria Vabariigilt.
- 34 Prantsuse Vabariik, Poola Vabariik, Rumeenia ja Ühendkuningriik paluvad Üldkohtul:
- jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata.

III. Õiguslik käsitlus

- 35 Hagi põhjenduseks on esitatud kümme väidet.
- 36 Esimeses väites märgib Austria Vabariik, et komisjon on ekslikult tunnistanud esiteks, et esineb eraldiseisev tuumaenergia turg, ja teiseks tuginenud ekslikult sellel turul esinevale tõrkele.

- 37 Teise väite kohaselt on komisjon väidetavalt ekslikult järeldanud, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutatud tehnoloogia on uus.
- 38 Kolmanda väite kohaselt on komisjon ekslikult järeldanud, et kõnealused meetmed kujutavad endast investeerimisabi. Austria Vabariigi kohaselt on need meetmed tegevusabi, mis on siseturuga kokkusobimatu.
- 39 Neljandas väites märgib Austria Vabariik, et vastupidi komisjoni kinnitustele ei taotleta Hinkley Point C ehitusega „ühise“ huvi eesmärki.
- 40 Viiendas väites märgib Austria Vabariik, et komisjon ei ole piisavalt kindlaks määranud kõnealustes meetmetes sisalduvaid abi elemente.
- 41 Kuuendas väites soovitakse tõendada, et komisjoni järeldus, et kõnealused meetmed on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, on väidetavalt ekslik.
- 42 Seitsmendas väites märgib Austria Vabariik, et Ühendkuningriik oleks pidanud algatama Hinkley Point C kohta riigihankemenetluse.
- 43 Kaheksandas väites märgib Austria Vabariik, et komisjon ei ole järginud oma teatist [ELTL] artiklite [107 ja 108] kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT 2008, C 155, lk 10; edaspidi „garantiide teatis“).
- 44 Üheksas väide puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist.
- 45 Kümnenda väite kohaselt on rikutud õigust olla ära kuulatud.
- 46 Siinses hakis seab Austria Vabariik kahtluse alla komisjoni järelduse, et kõnealuseid meetmeid võib lugeda siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.
- 47 ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c on sätestatud, et abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, võib tunnistada siseturuga kokkusobivaks.
- 48 Kohtupraktikast ilmneb, et selleks, et abi oleks siseturuga kokkusobiv ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, peab see taotlema avaliku huvi eesmärki ning olema selle eesmärgi saavutamiseks sobiv, vajalik ja proportsionaalne (vt selle kohta 15. juuni 2010. aasta kohtuotsus Mediaset vs. komisjon, T-177/07, EU:T:2010:233, punkt 125).
- 49 ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c arvestades tuleb esmalt hinnata neljandat väidet, mis puudutab Ühendkuningriigi poolt kindlaks määratud avaliku huvi eesmärki, mis on tuumaelektrienergia soodustamine ja täpsemalt uute tuumaelektrijaamade loomine; seejärel analüüsida teist väidet, mis puudutab eeskätt seda, et komisjon on ekslikult järeldanud, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutatud tehnoloogia oli uus; seejärel vaadelda esimest väidet, mille kohaselt komisjon on teinud vigu kõnealuse turu määratlemisel ja järeldanud ekslikult turutõrgete olemasolu; seejärel viiendat ja kaheksandat väidet kõnealuste meetmete ebapiisava määratlemise ning garantiide teatise mittejärgimise kohta; ja lõpuks kuuendat väidet proportsionaalsuse põhimõtte kohta.
- 50 Nende väidete hindamise tulemust arvestades analüüsitakse kolmandat väidet, mille kohaselt kõnealused meetmed on siseturuga kokkusobimatu tegevusabi.
- 51 Seejärel hinnatakse seitsmendat väidet, et Ühendkuningriik oleks pidanud Hinkley Point C kohta läbi viima pakkumismenetluse, ja kümnendat väidet, et on rikutud õigust olla ära kuulatud.

- 52 Üheksas väide põhjendamiskohustuse rikkumise kohta jaguneb kuueks osaks, mis käsitlevad komisjoni kaalutlusi, mille sisuline põhjendatus on esimese kuue väite raames kahtluse alla seatud. Neid osasid hinnatakse koos seatud väidetega.
- 53 Enne Austria Vabariigi esitaud väidete analüüsi tuleb siiski võtta seisukoht Ungari esitatud menetlusse astuja seisukohtade vastuvõetamatuselt.

A. Ungari esitatud menetlusse astuja seisukohtade vastuvõetamatust puudutavad argumendid

- 54 Austria Vabariik väidab, et Ungari menetlusse astuja seisukohad tuleb vastuvõetamatus tõttu tagasi lükata. Tema arvates saab menetlusse astuja seisukohtades üksnes toetada ühe menetluspoole nõudeid. Ta rõhutab, et Ungari sai loa menetlusse astuda komisjoni nõuete toetuseks, kusjuures nendes nõuetes palutakse vaidlustatud otsuse tühistamisaotlus rahuldamata jätta ja väidetakse, et see otsus tugineb ELTL artiklile 107. Kuid oma menetlusse astuja seisukohtades väidab Ungari, et ELTL artikkel 107 ei ole kohaldatav aatomienergia valdkonnas. Austria Vabariigi sõnul tooks nende argumentidega nõustumine kaasa vaidlustatud otsuse tühistamise. Seetõttu ei toeta Ungari komisjoni nõudeid.
- 55 Sellega seoses tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklile 40 ja kodukorra artiklile 142 peab menetlusse astumise avaldus piirduma ühe poole nõuete täieliku või osalise toetamisega. Nende sätetega ei ole siiski vastuolus see, kui menetlusse astuja esitab argumente, mis erinevad selle poole argumentidest, kelle toetuseks ta on menetlusse astunud, tingimusel et need argumendid ei muuda kohtuvaidluse piire ning et menetlusse astumise eesmärk on ikkagi selle poole nõuete toetamine (vt selle kohta 8. juuni 1995. aasta kohtuotsus Siemens vs. komisjon, T-459/93, EU:T:1995:100, punkt 21).
- 56 Mis puudutab Ungari esitatud menetlusse astuja seisukohti, siis esiteks tuleb märkida, et selle liikmesriigi nõuded langevad kokku komisjoni omadega, kuna ta palub jätta tühistamata Austria Vabariigi nõude vaidlustatud otsus tühistada.
- 57 Teiseks tuleb märkida, et Ungari menetlusse astuja seisukohtadest ilmneb, et see liikmesriik ei vaidle vastu, et siinses asjas oli komisjonil õigus võtta otsus vastu ELTL artikli 107 alusel.
- 58 Isegi kui oletada, et teatud Ungari argumendid komisjoni pädevusest teha ELTL artiklite 107 ja 108 alusel otsuseid tuumaenergia valdkonnas muudavad vaidluse raamistikku, ei põhjenda neil asjaoludel see Ungari menetlusse astuja seisukohtade tervikuna läbivaatamata jätmist vastuvõetamatus tõttu, erinevalt sellest, mida väidab Austria Vabariik.

B. Neljas väide, et tuumaenergia edendamine ei ole „ühise“ huvi eesmärk; ja üheksanda väite viies osa, et vaidlustatud otsuse põhjendused on ebapiisavad

- 59 Neljas väide ja üheksanda väite viies osa käsitlevad vaidlustatud otsuse põhjendustes 366–374 esitatud komisjoni järeldust, et Ühendkuningriik taotles kõnealuste meetmetega tuumaenergia edendamist, mis on „ühise“ huvi eesmärk.
- 60 Esiteks hinnatakse Austria Vabariigi argumente, mille ta esitas üheksanda väite viiendas osas ja millega soovitakse näidata, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud seoses järeldusega, et kõnealuste meetmetega Ühendkuningriigi taotletud eesmärk kujutas endast „ühise“ huvi eesmärki. Teiseks analüüsitakse argumente, mida Luksemburgi Suurhertsogiriik ja Austria Vabariik esitasid neljanda väite põhjenduseks, mille eesmärk on vaidluse alla seada vaidlustatud otsuse põhjendustes 366–374 esitatud komisjoni kaalutluste sisulist põhjendatust.

1. Üheksanda väite viies osa, et vaidlustatud otsus on ebapiisavalt põhjendatud

- 61 Üheksanda väite viiendas osas väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsust ei ole piisavalt põhjendatud seoses järelausega, et kõnealuste meetmetega Ühendkuningriigi poolt taotletud eesmärk kujutab endast „ühise“ huvi eesmärki, kuna komisjon ei selgitanud selles otsuses piisavalt, millises omavahelises suhtes on Euratomi lepingu sätted ja EL toimimise lepingu riigiabi sätted. Nimetatud institutsiooni kaalutlused selle kohta olevat arusaamatud ja ebapiisavad.
- 62 Komisjon vaidleb sellele argumendile vastu.
- 63 Sellega seoses tuleb kõigepealt meelde tuletada, et ELTL artiklis 296 nõutud põhjendamine peab vastama asjaomase õigusakti laadile ning kajastama selgelt ja üheti mõistetavalt akti autoriks olnud institutsiooni kaalutlusi, võimaldamaks huvitatud isikutel võetud meetme põhjendustega tutvuda ja pädeval kohtul kontrolli teostada (22. juuni 2006. aasta kohtuotsus Belgia ja Forum 187 vs. komisjon, C-182/03 ja C-217/03, EU:C:2006:416, punkt 137). Põhjendamiskohustuse hindamisel tuleb arvesse võtta juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, toodud põhjenduste olemust ning huvi, mis võib akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, olla selgituste saamiseks. Ei ole nõutav, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhjendused vastavad ELTL artiklis 296 sätestatud nõuetele, tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastusest, vaid ka kontekstist ja kõikidest asjaomast valdkonda reguleerivatest õigusnormidest lähtudes (11. juuli 2014. aasta kohtuotsus DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon, T-533/10, EU:T:2014:629, punkt 199).
- 64 Selle kohtupraktika alusel tuleb hinnata, kas vaidlustatud otsuse põhjendused on piisavad seoses järelausega, et kõnealuste meetmetega Ühendkuningriigi taotletud eesmärk kujutas endast „ühist“ eesmärki.
- 65 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et komisjon ei ole tõepoolest vaidlustatud otsuse põhjendustes 366–374 otsesõnu seisukohta võtnud Euratomi lepingu ja ELTL artikli 107 vahekorra. Siiski tuleb märkida, et selle otsuse punktist 7 „Riigiabi olemasolu“ ilmneb, et komisjon luges ELTL artiklit 107 kõnealustele meetmetele kohaldatavaks. Ühtlasi tuleb märkida, et selle otsuse punktis 9.2 „Ühishuvi eesmärk“ tugines ta oma järelause, et tuumaenergia edendamise kujutab endast „ühise“ huvi eesmärki, eelkõige Euratomi lepingu artikli 40 lõike 2 punktile c. Seega ilmneb sellest punktist, et komisjon leidis, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamise raames tuli arvesse võtta Euratomi lepingu sätteid.
- 66 Teiseks tuleb meenutada konteksti, milles vaidlustatud otsus on tehtud, mille osaks on komisjoni varasem praktika, mida liikmesriigid peaksid tundma. Nimetatud otsuses kasutatud komisjoni lähenemine on kooskõlas tema varasema praktikaga, mille kohaselt esiteks liikmesriigi meetmeid, millega puudutatakse Euratomi lepinguga reguleeritud valdkonda, tuleb samuti analüüsida ELTL artikli 107 alusel, kuivõrd need ei olnud vajalikud Euratomi lepingu eesmärkide teostamiseks, ei läinud kaugemale nendest eesmärkidest või töid kaasa või ähvardasid kaasa tuua konkurentsimoonutuse siseturul (vt selle kohta komisjoni 22. septembri 2004. aasta otsus 2005/407/EÜ riigiabi kohta, mida Ühendkuningriik kavatses anda äriühingule British Energy plc, ELT 2005, L 142, lk 26, põhjendus 239), ja mille kohaselt Euratomi lepingu reguleerimisalasse jääv eesmärk võib kujutada avaliku huvi eesmärki ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses (vt selle kohta komisjoni 4. aprilli 2006. aasta otsus 2006/643/EÜ riigiabi kohta, mida Ühendkuningriik kavatses anda tuumarajatiste likvideerimise agentuuri asutamiseks, ELT 2006, L 268, lk 37, põhjendus 162).
- 67 Neid asjaolusid arvestades tuleb järelleada, et vaidlustatud otsuse põhjendustest nähtub piisavalt selgelt, et komisjon leidis, et ehkki kõnealused meetmed puudutavad tuumaenergiat, siis kuna nad on riigiabi, tuleb hinnata nende kokkusobivust siseturuga ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel. Nendest põhjendustest nähtub ka piisavalt selgelt, et komisjon leidis, et selle sätte kohaldamise raames –

eelkõige mis puudutab tuumaenergia edendamise kvalifitseerimist avaliku huvi eesmärgiks selle sätte tähenduses – tuleb arvesse võtta Euratomi lepingu sätteid. Need põhjendused võimaldasid seega Austria Vabariigil saada teada otsuse põhjendused ning võimaldavad Üldkohtul oma kontrolli teostada.

68 Seetõttu tuleb tagasi lükata üheksanda väite viies osa põhjendamiskohustuse rikkumise kohta.

2. Neljas väide, mis käsitleb komisjoni kaalutluste sisulist põhjendatust

69 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik esitavad argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse põhjendustes 366–374 esitatud kaalutluste sisulist põhjendatust. Need liikmesriigid väidavad sisuliselt, et vastupidi komisjoni järeldustele ei vasta tuumaenergia edendamine ühelegi ühisele huvile.

70 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

71 Enne kui analüüsida Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et tuumaenergia edendamine on „ühise“ huvi eesmärk, tuleb lahendada küsimus, mis ulatuses on ELTL artikkel 107 kohaldatav tuumaenergia valdkonda puudutavatele meetmetele ja kui palju tuleb selle kohaldamisel arvesse võtta Euratomi lepingu eesmärke.

a) ELTL artikli 107 kohaldamine tuumaenergia valdkonna meetmetele ja selle sätte kohaldamise raames Euratomi lepingu eesmärkidega arvestamine

72 Mis puudutab ELTL artikli 107 kohaldamist tuumaenergia valdkonna meetmetele, siis tuleb meenutada, et Euratomi lepingu artikli 106a lõike 3 kohaselt ei kaldu EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätted kõrvale Euratomi lepingu sätetest. Järelikult on Euratomi lepingu sätted erinormid, võrreldes EL toimimise lepingu sätetega, ning vastuolu korral teevad seega erandi ELTL sätetest.

73 Siiski ei ole asjaoluga, et Euratomi lepingu sätted on EL toimimise lepinguga võrreldes erinormid, vastuolus see, et ELTL artiklit 107 kohaldatakse meetmetele, millega taotletakse Euratomi lepingu kohaldamisalasse kuuluvat eesmärki. Nimelt, kuna Euratomi leping ei sätesta selle kohta erinorme, võib neile meetmetele kohaldada EL toimimise lepingu sätteid, mis käsitlevad liidu poliitikat (vt selle kohta 29. märtsi 1990. aasta kohtuotsus *Kreeka vs. nõukogu*, C-62/88, EU:C:1990:153, punkt 17; 12. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik, C-61/03, EU:C:2005:210, punkt 44; ja 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, punktid 69–82; vt samuti analoogia alusel 15. novembri 1994. aasta arvamus, 1/94 (WTO lepingule lisatud kokkulepped), EU:C:1994:384, punkt 24).

74 Tuleb märkida, et Euratomi lepingus ei ole ammendavaid konkurentsieeskirju, mis võiks takistada EL toimimise lepingu VII jaotise 1. peatükis sätestatud eeskirjade kohaldamist. Eelkõige ei näe Euratomi leping ette ammendavaid riigiabieskirju.

75 Vastab tõele, et teatud Euratomi lepingu sätted, näiteks selle artikli 2 punkt c ja II jaotise 4. peatüki sätted käsitlevad investeeringuid tuumaenergia valdkonda. Siiski ei ole neis sätetes tingimusi, mille korral võib siseturuga kokkusobivaks lugeda riigiabi tuumaenergia valdkonna investeeringutesse, vaatamata nende põhjustatud konkurentsimoonutustele.

76 Seetõttu võib ELTL artiklit 107 kohaldada kõnealustele meetmetele, isegi kui nende eesmärk kuulub Euratomi lepingu kohaldamisalasse.

- 77 Seda järeldust ei sea kahtluse alla Euratomi lepingu artikli 106a lõige 1, mis loetleb teatud EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätteid, mida Euratomi lepingule kohaldatakse. Nagu ilmneb Lissaboni lepingule lisatud protokoll nr 2 Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu muutmise kohta (ELT 2007, C 306, lk 199) teisest põhjendusest, siis kohandatakse selle sättega nimetatud lepingut EL lepingu ja EL toimimise lepinguga, eelkõige institutsioonilises ja rahandusvaldkonnas. Seevastu ei saa sellest sättest järeldada, et kõiki seal mainimata EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätteid ei saa kohaldada meetmetele, millega taotletakse Euratomi lepingu kohaldamisalasse kuuluvaid eesmärke. Nimelt ei ole Euratomi lepingu artikli 106a lõike 1 selline tõlgendus kooskõlas sama artikli lõikega 3, millest võib järeldada, et põhimõtteliselt EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätteid kohaldatakse tuumaenergia valdkonnas, ning üksnes siis, kui Euratomi lepingus on sätestatud erinormid, ei tule EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätteid kohaldamisele.
- 78 Seetõttu on ELTL artikkel 107 kõnealustele meetmetele kohaldatav. Siiski tuleb nimetatud sätte kohaldamisel tuumaenergia valdkonna meetmetele arvestada Euratomi lepingu sätteid ja eesmärke.

b) Argumendid, mille eesmärk on kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et tuumaenergia edendamise on „ühise“ huvi eesmärk

- 79 Eespool punktides 72–78 esitatud kaalutluste alusel tuleb hinnata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente, millega soovitakse kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse põhjenduses 374 esitatud komisjoni argumenti, et tuumaenergia edendamise eesmärk, mida Ühendkuningriik kõnealuste meetmetega taotles, st uute tuumaelektrijaamade ehitamine, on „ühise“ huvi eesmärk.
- 80 Esiteks väidavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, et kui eesmärk jätab arvesse võtmata ka vaid ühe liikmesriigi põhjendatud huvi, ei saa seda lugeda ühise huvi eesmärgiks, ja nad rõhutavad samuti, et teatud liikmesriigid on alati lükanud tagasi idee, et uute tuumareaktorite ehitamine kujutaks endast Euroopa ühise huvi eesmärki.
- 81 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 82 Sellega seoses tuleb esmalt meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt võib siseturuga kokkusobivaks pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei kahjusta kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.
- 83 Teiseks tuleb märkida, et 15. juuni 2010. aasta kohtuotsuse Mediaset vs. komisjon (T-177/07, EU:T:2010:233) punktis 125 sedastas Üldkohus, et selleks, et abi oleks siseturuga kokkusobiv ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, peab see taotlema „ühistes“ huvides eesmärki ning olema selle eesmärgi saavutamiseks sobiv, vajalik ja proportsionaalne.
- 84 Siiski ei saa 15. juuni 2010. aasta kohtuotsuse Mediaset vs. komisjon (T-177/07, EU:T:2010:233) viidet „ühise“ huvi taotlemisele mõista kui nõuet, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamise raames saab arvesse võtta üksnes neid eesmärke, mis on kõigi või enamuse liikmesriikide huvides.
- 85 Nimelt tuleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisel eristada esiteks liikmesriigi taotletud eesmärki, mis võib seisneda eelkõige mingi tegevusala arendamises, ja teiseks tingimust, et riigiabi ei tohi mõjutada ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega.

- 86 Ei saa järeldada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c on piiratud eesmärgid, mida liikmesriigid saavad taotleda, üksnes nendega, mis on kõiki või enamuse liidu liikmesriikide huvides. Sellega seoses on Üldkohus oma viites „ühistele“ huvidele 15. juuni 2010. aasta kohtuotsuse *Mediaset vs. komisjon* (T-177/07, EU:T:2010:233) punktis 125 piirdunud märkimisega, et tegu peab olema avaliku huviga, mitte üksnes abimeetmest kasu saanu erahuviga.
- 87 Mis puudutab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c lõpus mainitud ühist huvi, siis tuleb meenutada, et selle eesmärk on kaaluda omavahel abimeetmest tulenevaid eeliseid ja puudusi, ning sellega on vastuolus lubada meetmeid, mis muudavad kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega. See kuulub niisiis kõnealuse sätte kohaldamise raames toimuva hindamise hilisemasse etappi. Järelikult ei saa sellest tuletada, et avaliku huvi eesmärgid, mida liikmesriik võib taotleda, piirduvad nendega, mis on ühised kõigile või enamusele liikmesriikidest.
- 88 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tõlgendada vaidlustatud otsuse põhjenduses 374 esitatud komisjoni järeldust, et kõnealused meetmed taotlesid „ühishuvi“ eesmärki, kuna see põhjendus asub nimetatud otsuse punktis 9.2, milles komisjon võttis seisukoha küsimuses, kas tuumaenergia edendamine on eesmärk, mida võib õiguspäraselt ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel taotleda. Seetõttu piirdus komisjon nimetatud põhjenduses järeldusega, et Euratomi lepingu sätteid arvestades oli Ühendkuningriigil õigus määratleda tuumaenergia edendamist kui selle sätte tähenduses avaliku huvi eesmärki. Seevastu ei järeldanud komisjon nimetatud põhjenduses, et kõik liikmesriigid või enamus neist jagasid seda eesmärki. Ta ei võtnud seisukohta ka küsimuses, kas kõnealused meetmed muudavad kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega. Nimelt ilmneb selle otsuse ülesehitusest selgelt, et komisjon analüüsis seda küsimust hilisemas faasis, see tähendab sama otsuse punktides 9.3–9.6.
- 89 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argument, et komisjon ei võtnud vaidlustatud otsuse põhjenduses 374 piisavalt arvesse seda, et teatud liikmesriigid, sh Austria Vabariik, olid alati olnud vastu uute tuumareaktorite ehitamisele.
- 90 Teiseks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 366–374 eiras komisjon seda, et abi vajalikkust ja selle mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele tuleb hinnata liidu seisukohast. Selles kontekstis väidab ta, et ELL artikli 34 ja ELTL artikli 142 raames mainitud mõiste „ühine huvi“ peab samuti silmas kõigi liikmesriikide huve.
- 91 Need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 92 Sellega seoses piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 366–374 ei seadnud komisjon kahtluse alla seda, et kuna ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c on sätestatud, et riigiabi ei tohi ebasoovitavalt mõjutada kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega, siis peab arvesse võtma liidu ja kõigi liikmesriikide huve. Nimelt, nagu märgiti eespool punktis 88, ei võtnud komisjon nimetatud põhjendustes seisukohta huvide kaalumise üle, vaid üksnes küsimuses, kas Ühendkuningriigil oli õigus määratleda tuumaenergia edendamine avaliku huvi eesmärgiks.
- 93 Kolmandaks esitas Austria Vabariik argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et sellel liikmesriigil on õigus taotleda tuumaenergia edendamist, ja täpsemalt uute tuumaelektrijaamade loomist kui ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku huvi eesmärki. Esiteks ei ole Euratomi lepingu artikli 2 punkt c adresseeritud liikmesriikidele. Teiseks peetakse viimati nimetatud sättes silmas üksnes tuumaenergia arendamiseks vajalikke pöhirajatisi. Hinkley Point C ei näi aga olevat sellel määral pöhirajatis. Kolmandaks on tuumaenergia edendamise eesmärk juba saavutatud, kuna kogu Euroopas on ehitatud palju tuumaelektrijaamu. Neljandaks polevat komisjon arvestanud Euratomi lepingu ajaloolist konteksti ja sellest tulenevaid piiranguid.
- 94 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

- 95 Sellega seoses, nagu märgiti eespool punktides 80–89, ei pea ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt avaliku huvi eesmärk, mida kõnealune meede taotleb, tingimata olema eesmärk, mida kõik liikmesriigid või enamused neist jagavad.
- 96 Tuleb ühtlasi meenutada, et nagu märgiti eespool punktides 72–78, siis tuleb ELTL artikli 107 kohaldamisel meetmete, millega taotletakse Euratomi lepingu alla kuuluvat eesmärki, arvesse võtta Euratomi lepingu sätteid ja eesmärke. Euratomi lepingu artikli 1 teise lõigu kohaselt on Euroopa Aatomienergiaühenduse ülesanne aidata kaasa elatustaseme tõstmisele liikmesriikides ja suhete arendamisele teiste riikidega, luues tuumatööstuse kiireks tekkeks ja arenguks vajalikud tingimused. Euratomi lepingu artikli 2 punktis c on sätestatud, et Euroopa Aatomienergiaühenduse missiooni täitmiseks peab ta nimetatud asutamislepingus toodud tingimustel soodustama investeerimist ja tagama tuumaenergeetika arenguks vajalike pöhirajatiste püstitamise ühenduses, ergutades eriti ettevõtjate algatusi.
- 97 Arvestades Euratomi lepingu artikli 1 teist lõiget ja artikli 2 punkti c, tuleb märkida, et komisjon ei ole teinud viga, kui ta järeldas, et Ühendkuningriik võis määrata aatomienergia edendamise ja täpsemalt uue põlvkonna tuumavõimsuse loomise ergutamise ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku huvi eesmärgiks. Nimelt on see eesmärk ühest küljest seotud Euroopa Aatomienergiaühenduse omaga, mis seisneb tuumaenergia valdkonna investeeringute lihtsustamises, ning Euratomi lepingu artikli 192 esimesest lõigust ilmneb, et liikmesriigid aitavad kaasa Euroopa Aatomienergiaühenduse eesmärkide saavutamisele. Teisest küljest ilmneb ELTL artikli 194 lõike 2 teisest lõigust, et igal liikmesriigil on õigus määrata kindlaks oma valikud erinevate energiaallikate vahel.
- 98 Ükski Austria Vabariigi esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 99 Esiteks väidab Austria Vabariik sisuliselt, et komisjon jättis arvestamata Euratomi lepingu ajaloolise konteksti ja sellest tulenevad piirangud. Eufooria tuumaenergia suhtes, mis Euratomi lepingu sõlmimise hetkel valitses, on tänaseks asendunud mitmes liikmesriigis selge skepsisega, mida suur osa elanikkonnast jagas ja mis ulatub kuni selle energiatootmise vormi täieliku tagasilükkamiseni ja sellest loobumiseni. Erinevalt esmase õiguse muudest sätetest ei ole Euratomi lepingu sätteid sugugi muudetud ning need kujutavad endast järelikult EL toimimise lepingule eelnenud reegleid.
- 100 Need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 101 Nimelt, vastupidi sellele, mida annab mõista Austria Vabariik, kehtivad Euratomi lepingu sätted täielikult ja seda lepingut ei saa pidada EL toimimise lepingule eelnenud õiguseks. Nimelt tuleb esiteks meenutada, et Euratomi lepingu artikli 208 kohaselt on see sõlmitud määramata tähtajaks, ja et Lissaboni lepingule lisatud 2. protokoll, millega muudetakse Euratomi lepingut, preambuli esimesest põhjendusest ilmneb, et Euratomi lepingu sätetel peab ka edaspidi olema täielik õigusjõud. Teiseks nähtub sellest protokollist, et Lissaboni lepinguga muudeti ja kinnitati mitte üksnes EL toimimise lepingut ja EL lepingut, vaid ka Euratomi lepingut.
- 102 Selles kontekstis tuleb tagasi lükata ka Austria Vabariigi argument, et Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsioonist nr 54 nähtub, et Euratomi leping on aegunud. Nimelt, pelgalt seetõttu, et viis liikmesriiki deklareerisid, et Euratomi lepingu sätteid ei ole alates selle jõustumisest oluliselt muudetud ja et neid tuleb ajakohastada, ei saa kahtluse alla seada järeldust, et Euratomi lepingu sätted on täiesti kehtivad.
- 103 Lisaks, kuna Austria Vabariik viitab akti Norra Kuningriigi, Austria Vabariigi, Soome Vabariigi ja Rootsi Vabariigi ühinemistingimuste ning Euroopa Liidu asutamislepingutesse tehtavate muudatuste kohta raames tehtud täievoliliste esindajate ühisdeklaratsioonile (EÜT 1994, C 241, lk 382), siis piisab märkimisest, et sellest deklaratsioonist ilmneb, et liikmesriigid otsustavad oma vastavate poliitiliste

suundumuste alusel, kas toota tuumaenergiat või mitte. Sellest ei saa tuletada, et liikmesriigi poolt tuumaenergia tootmine ei saa olla ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku huvi eesmärk, mida liikmesriik võib otsustada taotlema.

- 104 Teiseks väidab Austria Vabariik, et Euratomi lepingu artikli 2 punktis c on üksnes käsitletud tuumaenergia arenguks vajalikke põhirajatisi ja et tuumaenergia edendamise eesmärk on juba saavutatud.
- 105 Sellega seoses tuleb meenutada, et vaidlustatud otsus tugineb ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c ja et see säte viitab majandustegevuse arengule. Tuleb aga märkida, et komisjon ei teinud viga, kui ta järeldas, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamise eesmärk oli majandustegevuse areng selle sätte tähenduses. Nimelt on Ühendkuningriigil ELTL artikli 194 lõike 2 teise lõigu alusel õigus valida erinevate energiaallikate vahel. Ühtlasi tuleb märkida, et nagu ilmneb eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendusest 510 ja ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustest 6 ja 7, oli Hinkley Point C tuumaelektrijaama eesmärk asendada vananenud tuumajaamade põlvkonda, mille sulgemine oli kavandatud. Lisaks ei ole vaidlust selles, et nimetatud tootmisüksuses kasutatav tehnoloogia oli arenenum kui olemasolevates tuumaelektrijaamades kasutatu.
- 106 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et Hinkley Point C tuumaelektrijaam ei olnud tuumaenergia arenguks vajalik põhirajatis ja et tuumaenergia edendamise eesmärk oli juba saavutatud.
- 107 Kolmandaks tuleb tagasi lükata ka Austria Vabariigi argument, et Euratomi lepingu artikli 2 punkt c ei ole adresseeritud liikmesriikidele. Sellega seoses tuleb meenutada, et isegi kui see säte ei pea otseselt silmas liikmesriike, vaid Euroopa Aatomienergiaühendust, oli Ühendkuningriigil õigus sellest lähtuda, võttes arvesse sama lepingu artikli 192 esimest lõiku, mille kohaselt liikmesriigid aitavad kaasa Euratomi eesmärkide saavutamisele.
- 108 Neljandaks märgib Austria Vabariik, et kui tuumaenergia edendamist loetakse avaliku huvi eesmärgiks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, oleks mis tahes meetet võimalik põhjendada selle eesmärgiga. Sellega seoses piisab meenutamisest, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 374 piirdus komisjon järeldusega, et tuumaenergia edendamine on avaliku huvi eesmärk. Seevastu ei hinnanud komisjon nimetatud põhjenduses, kas seda eesmärki arvestades olid meetmed sobivad, vajalikud ning proportsionaalsed. Nimelt hindab ta seda küsimust alles punktides 9.3–9.6.
- 109 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik argumendid, mille eesmärk on tõendada, et Euratomi lepingu sätted ei võimalda järeldada, et tuumaenergia edendamine ja täpsemalt uute tuumaelektrijaamade loomine kujutavad endast ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku huvi eesmärki.
- 110 Neljandaks viitavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik sellele, et esineb konflikt ühelt poolt tuumaenergia edendamise ja teiselt poolt keskkonnakaitsepõhimõtte, ettevaatuspõhimõtte, saastaja maksab põhimõtte ja säästlikkuse põhimõtte ning teatud ELTL artikli 194 lõikes 1 kehtestatud eesmärkide, nagu energia tõhus kasutamine, uute energiaallikate väljaarendamine ja energiavõrkude edendamine, vahel. Need liikmesriigid leiavad, et komisjon ei oleks pidanud andma tingimusteta eelisõigust tuumaenergia edendamise eesmärgile, vaid oleks pidanud arvestama tuumaenergia edendamise ja eespool viidatud põhimõtete vahelist konflikti. Selles kontekstis mainib Luksemburgi Suurhertsogiriik samuti terrorirünnakutest tulenevat riski.
- 111 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 112 Sellega seoses tuleb märkida, et Euratomi lepingu eesmarke silmas pidades ei saa järeldada, et Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi poolt viidatud põhimõtetega on vastuolus see, et liikmesriik määrab kindlaks tuumaenergia edendamise kui ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku

huvi eesmärk. Mis puudutab põhimõtteid, mida need liikmesriigid tuletavad EL toimimise lepingust, siis tuleb meenutada, et Euratomi lepingu artikli 106a lõike 3 kohaselt ei kaldu EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätted kõrvale Euratomi lepingu sätetest.

- 113 Lisaks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argument, et komisjon andis tingimusteta eelisõiguse tuumaenergia edendamise eesmärgile. Sellega seoses piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse punktis 9.2 piirdus komisjon järeldusega, et tuumaenergia edendamine kujutab endast ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku huvi eesmärki. Seevastu ei hinnanud ta oma analüüsi selles etapis kõnealuste meetmete proportsionaalsust.
- 114 Seetõttu, kuna Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik soovivad oma argumentidega tõendada, et tuumaenergia edendamine ei saa endast kujutada ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses avaliku huvi eesmärki, tuleb need argumendid tagasi lükata. Siiski, kuna nende argumentidega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldusi kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kohta, võetakse need arvesse, kui analüüsitakse kuuendat väidet, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist.
- 115 Viiendaks väidab Austria Vabariik, et komisjoni poolt perioodiliselt avaldatud tuumaenergia näidisprogrammidest ilmneb, et vastavalt Euratomi lepingu artiklile 40 ei saa investeeringuid tuumaenergiasse kvalifitseerida ühise huvi eesmärkideks.
- 116 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 117 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et arvestades tuumaenergia näidisprogrammide laadi (vt Euratomi lepingu artikkel 40), ei saa eespool punktides 79–115 esitatud kaalutlusi, mis tuginevad Euratomi lepingu ja EL toimimise lepingu sätetele, kahtluse alla seada komisjoni poolt nendes programmides esitatud järeldustega.
- 118 Teiseks ja igal juhul tuleb sedastada, et Austria Vabariigi mainitud tuumaenergia näidisprogrammidest ei nähtu sugugi, et tuumaenergia edendamine ei ole tegevus, mille arendamist saaks teotada ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel.
- 119 Nimelt, kuna Austria Vabariik viitab esiteks, et 4. oktoobri 2007. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2007) 565 (lõplik) punktist 7 ilmneb, et liikmesriigid saavad valida tuumaenergia või seda mitte valida, siis kinnitab see Ühendkuningriigi õigust seda energiat edendada (vt punkt 97 eespool).
- 120 Teiseks, kuna Austria Vabariik väidab, et 25. septembri 1996. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(1996) 339 (lõplik) leheküljelt 18, 13. novembri 2008. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2008) 776 (lõplik) punktist 3.3 ja 4. oktoobri 2007. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2007) 565 (lõplik) punktist 4.2 ilmneb, et tuumaenergia konkurentsivõimet arvestades ei tuleks selles valdkonnas anda mingit riigiabi, siis piisab märkimisest, et see argument ei suuda kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et tuumaenergia edendamine võib kujutada endast avaliku huvi eesmärki ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses. See võib üksnes olla võimeline kahtluse alla seadma komisjoni järeldust kõnealuste meetmete vajalikkuse kohta. Seetõttu on nimetatud argument siinses kontekstis ainetu, kuid seda võetakse arvesse, kui analüüsitakse esimest väidet, milles käsitletakse komisjoni järeldusi riigi sekkumise vajalikkuse kohta.
- 121 Seetõttu tuleb komisjoni avaldatud tuumaenergia näidisprogrammidele tuginevad argumendid tagasi lükata.

- 122 Kuuendaks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuses ei süvendanud komisjon oma arutluskäiku mitmekesistamise ja varustuskindluse eesmärkide kohta. Luksemburgi Suurhertsogiriik omalt poolt väidab, et varustuskindlus ei ole tagatud, kuna uraani tuleks importida väljaspool liitu asuvatest riikidest.
- 123 Sellega seoses piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse põhjendustest 366–374 ilmneb, et komisjon luges tuumaenergia edendamist avaliku huvi eesmärgiks, mis iseenesest võib kõnealuseid meetmeid põhjendada. Mainides seevastu nimetatud otsuse põhjenduses 374, et tuumaenergia võib samal ajal aidata kaasa ka mitmekesistamise ja varustuskindluse eesmärkide saavutamisele, ei järeldanud ta, et need kaks eesmärki olid eesmärgid, mis iseenesest ja autonoomselt võimaldavad asjaomaseid meetmeid põhjendada. Neil asjaoludel ei saa komisjonile ette heita, et ta ei süvendanud selle otsuse punktis 9.2 oma kaalutlusi seoses mitmekesistamise ja varustuskindluse eesmärkidega.
- 124 Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 125 Seitsmendaks esitab Austria Vabariik ka argumentid, mis puudutavad esiteks turu ekslikku määratlemist, teieks turutõrke puudumist tuumaelektrijaamade ehitamise ja käitamise sektoris, kolmandaks kõnealuste meetmete kvalifitseerimist investeerimisabiks ja neljandaks liikmesriikidevahelise kaubanduse tingimuste mõjutamist.
- 126 Sellega seoses piisab märkimisest, et need argumentid käsitlevad hindamise etappe, mis tuleb vastavalt ETLT artikli 107 lõike 3 punktile c läbi viia ja mis on hilisemad avaliku huvi eesmärgi kindlaksmääramisest. Seetõttu ei ole nende argumentidega võimalik tõendada komisjoni viga seoses tuumaenergia edendamise määratlemisega nimetatud sätte kohaselt avaliku huvi eesmärgiks.
- 127 Need argumentid on niisiis käesoleva väite toetuseks esitatuna ainetud. Siiski võetakse esimest argumenti, mis puudutab turu ekslikku määratlemist, ja teist argumenti, mis puudutab turutõrke puudumist, arvesse, kui hinnatakse esimest väidet, mille kohaselt komisjon oli tunnistanud eraldiseisva tuumaenergia turu olemasolu ja mille kohaselt elektriturul ei olnud turutõkkeid. Kolmas argument, mis puudutab kõnealuste meetmete määratlemist investeerimisabiks, vaadatakse läbi kolmanda väite raames, mille kohaselt kõnealused meetmed oleks tulnud kvalifitseerida tegevusabiks. Neljas argument, mis puudutab liikmesriikidevahelise kaubanduse tingimuste mõjutamist, vaadatakse läbi kuuenda väite raames, millega soovitakse tõendada, et väidetavalt on ekslik komisjoni järeldus, et kõnealused meetmed järgivad proportsionaalsuse põhimõtet.
- 128 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata neljas väide, ilma et see mõjutaks eespool punktides 114, 120 ja 125 mainitud argumente.

C. Teine väide, et komisjon on väidetavalt ekslikult järeldanud, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutatud tehnoloogia on uus

- 129 Käesolev väide puudutab vaidlustatud otsuse põhjenduses 392 esitatud komisjoni järeldust, et investeerimine uude tuumajaama teenib avaliku huvi eesmärki edendada tuumaenergiat, ja mille kohaselt neid investeeringuid ei oleks ilma Ühendkuningriigi sekkumiseta tehtud.
- 130 Austria Vabariik leiab, et kõnealustes järeldustes on tehtud vead.
- 131 Esiteks väidab Austria Vabariik, et komisjon järeldas ekslikult, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutamisele tulev tehnoloogia oli uus. Tegu ei ole uue tehnoloogiaga, vaid järeleproovitud tehnoloogiaga, mis on juba kümnendeid kasutusel olnud survevesireaktori variant, mis on suures osas sarnane mitme praegu töös oleva reaktoriga.

- 132 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad sellele argumendile vastu.
- 133 Esmalt tuleb märkida, et see Austria Vabariigi argument tugineb eeldusele, et komisjon järeltas vaidlustatud otsuse põhjenduses 392, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutusele tulev tehnoloogia on uus.
- 134 See eeldus on väär.
- 135 Vastab tõele, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 392 saksakeelses versioonis on väljend „Investitionen in neue Nukleartechnologien“, mis viitab uutele tuumatehnoloogiatele.
- 136 Siiski, nagu ilmneb vaidlustatud otsuse esimesest lehest, on üksnes selle ingliskeelne tekst autentne. Nimetatud otsuse ingliskeelse versiooni põhjenduses 392 on kasutusel väljend „new nuclear investment“, mis viitab investeeringutele uutesse tuumaelektrijaamadesse, ning märgitakse, et need investeeringud teenivad punktis 9.2 rõhutatud avaliku huvi eesmärki ja et kõnealused meetmed olid vajalikud nimelt seda konkreetset tüüpi investeeringuid arvestades. See põhjendus ei viita niisiis uutele tuumatehnoloogiatele, vaid investeeringutele sellistesse uutesse tuumaelektrijaamadesse.
- 137 Vaidlustatud otsuse põhjenduse 392 sellist tõlgendust kinnitavad pealegi selle otsuse põhjendused 375–391, mis eelnevad otsuse põhjenduses 392 esitatud järeldusele ja milles komisjon kordagi ei viita uue tuumatehnoloogia kasutamisele.
- 138 Seetõttu põhineb Austria Vabariigi argument otsuse põhjenduse 392 ekslikul tõlgendamisel ja see tuleb tagasi lükata.
- 139 Teiseks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei olnud täpsustanud, millist majandustegevust ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses kõnealuste meetmetega pidi edendama. Sellega seoses piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 392 nähtub piisavalt selgelt, et tegu oli tuumaenergia edendamiseiga.
- 140 Kolmandaks tuleb hinnata Austria Vabariigi argumenti, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkt c ja Euratomi lepingu artikli 2 punkt c nõuab majandustegevuse arendamise toimumist ning pelk asendamismeede ei vasta sellele tingimusele. Selles kontekstis tuleb ühtlasi arvesse võtta Austria Vabariigi argumenti, et komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 [ELTL] artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT 2014, L 187, lk 1), artikliga 6, keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistega aastateks 2014–2020 (ELT 2014, C 200, lk 1) ja komisjoni teatisega teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistiku kohta (ELT 2014, C 198, lk 1) on vastuolus, et siseturuga loetakse kokkusobivaks meetmed, mille eesmärk on üksnes võimaldada ettevõtjal kasutada viimast tehnika arengut või täita kehtivaid julgeoleku- või keskkonnanorme.
- 141 Sellega seoses esiteks piisab määruse nr 651/2014 osas märkimisest, et sellega nähakse üksnes ette standardiseeritud lähenemine grupieranditele, kuid see ei seo komisjoni, kui viimane viib läbi individuaalset hindamist, mis toimub vahetult ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel.
- 142 Mis puudutab teiseks keskkonna- ja energiaalase riigiabi suuniseid aastateks 2014–2020 ning komisjoni teatist teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistiku kohta, siis tuleb märkida, et Austria Vabariigi argumendid käsitlevad esiteks eesmärki ületada liidu keskkonnanormatiive ja eesmärki liidu normatiivide puudumisel parandada keskkonnakaitse taset, mida mainitakse nende suuniste punkti 18 alapunktis a, nagu ka teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni eesmärgid. Vaidlustatud otsuses ei hinnanud komisjon kõnealuste meetmete kokkusobivust nende eesmärkide alusel. Seega tuleb need argumendid tagasi lükata.

- 143 Kolmandaks tuleb meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c on üksnes nõutud, et abimeetmed oleks mõeldud teatud majandustegevuse arengu soodustamiseks. Euratomi lepingu artikli 2 punktis c kutsutakse üles soodustama investeerimist ja tagama tuumaenergeetika arenguks vajalike põhirajatiste püstitamine ühenduses. Kumbki nendest kahest sättest ei nõua seega tehnoloogilise innovatsiooni olemasolu tõendamist.
- 144 Neljandaks tuleb märkida, et siinsetel asjaoludel on tuumaenergia edendamise eesmärk ja täpsemalt ettevõtjate stimuleerimine investeerima uute tuumaelektrijaamade loomisse kooskõlas ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c ja Euratomi lepingu artikli 2 punkti c nõuetega. Vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei võimalda asjaolu, et uued elektrijaamad pidid asendama vananevaid tuumaelektrijaamu, järeldada, et nende sätete tähenduses areng puudub. Nimelt, kuna vananevad tuumaelektrijaamad tuleb sulgeda (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 510 ning ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendused 6 ja 7), siis oleks tuumaenergia Ühendkuningriigis vähem arendatud, kui puuduvad investeeringud uutesse tuumaelektrijaamadesse. Igal juhul tuleb märkida, et vaidlust ei ole küsimuses, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutusele tulev tehnoloogia on arenenum kui see, mida kasutatakse nendes tuumaelektrijaamades, mida ta peab asendama. Nimelt, isegi kui Austria Vabariik vaidlustab selle, kas tegu on ikka sisuliselt uue tehnoloogiaga, tunnistab ta, et tegu on rohkem arenenud tehnoloogiaga.
- 145 Seetõttu tuleb ka need argumendid tagasi lükata ja järelikult lükata terve teine väide tagasi.

D. Esimene väide ning üheksanda väite esimene ja teine osa, mis käsitlevad läbi viidud turu määratlemist ja komisjoni kaalutlusi turutõrke olemasolu kohta

- 146 Esimene väitega, üheksanda väite esimese ja teise osaga ning neljanda väite raames esitatud argumentidega, mis käsitlevad tuumaenergia näidisprogramme, vigu turu määratlemisel ja turutõrke puudumist (punktid 120 ja 125 eespool), peetakse silmas vaidlustatud otsuse punktis 9.3 esitatud komisjoni kaalutlusi, mille kohaselt ei oleks ilma riigi sekkumiseta uusi tuumaelektrijaamu aegsasti ehitatud.
- 147 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik leiavad, et need kaalutlused ei ole piisavalt põhjendatud ning on ekslikud. Sisuliselt esitavad need liikmesriigid kolm argumentide gruppi. Esiteks väidavad nad, et komisjonil ei olnud õigust järeldada, et Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik. Üksnes siis, kui komisjon oleks järeldanud, et elektrienergia tootmise ja tarnimise liberaliseeritud turul oli tõrge, oleks ta võinud tunnistada kõnealused meetmed siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses. Aga komisjoni kaalutlused selle kohta ei ole piisavalt põhjendatud ning on igal juhul ilmselgelt ekslikud. Teiseks väidavad need liikmesriigid, et komisjon tugines ekslikult tuumaelektrijaamade ehitamise ja käitamise turu olemasolule ja et ta ei ole vaidlustatud otsust selle kohta piisavalt põhjendanud. Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et komisjoni lähenemisviis loob tuumaenergiat soodustava eelise.

1. Argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldus Ühendkuningriigi sekkumise vajalikkuse kohta

- 148 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et komisjonil ei olnud õigust järeldada Ühendkuningriigi sekkumise vajalikkust. Nende liikmesriikide sõnul oleks kõnealuseid meetmeid saanud ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel tunnistada siseturuga kokkusobivaks üksnes siis, kui komisjon oleks järeldanud, et elektrienergia tootmise ja tarnimise liberaliseeritud turul on tõrge. Siiski oleks saanud elektrienergia tootmist ja tarnimist saanud tagada muude tehnoloogiatega kui tuumatehnoloogia. Seetõttu ei olnud komisjonil õigust järeldada turutõrke olemasolu.

- 149 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik leiavad, et need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 150 Esmalt tuleb meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkt c ei sisalda otsesõnu tingimust turutõrke olemasolu kohta. Nimelt on selles sättes üksnes nõutud, et abi taotleks endast avaliku huvi eesmärki, oleks sobiv, vajalik ja proportsionaalne (vt punkt 48 eespool). Seetõttu on selle sätte kohaldamisel asjakohane küsida, kas liikmesriigi taotletud avaliku huvi eesmärk saavutatakse, kui see riik ei sekkuks (vt selle kohta 9. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Magic Mountain Kletterhallen jt vs. komisjon*, T-162/13, ei avaldata, EU:T:2016:341, punkt 77).
- 151 Nimelt, ehkki turutõrke olemasolu võib kujutada endast asjasse puutuvat asjaolu, et tunnistada riigiabi siseturuga kokkusobivaks, siis turutõrke puudumise tagajärjeks ei ole tingimata see, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tingimused ei ole täidetud (9. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Magic Mountain Kletterhallen jt vs. komisjon*, T-162/13, ei avaldata, EU:T:2016:341, punktid 78 ja 79, ning 18. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus *Andersen vs. komisjon*, T-92/11 RENV, ei avaldata, EU:T:2017:14, punkt 69). Näiteks võib riigi sekkumist lugeda vajalikuks selle sätte tähenduses, kui turujõud ei suuda üksi aegsasti saavutada liikmesriigi poolt taotletud avaliku huvi eesmärki, isegi kui sellist turgu ei saa iseenesest lugeda tõrkega turuks.
- 152 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb hinnata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi etteheiteid, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik taotletud avaliku huvi eesmärgi saavutamiseks, st uute tuumaelektrijaamade loomiseks. Need etteheited lähtuvad sellest, et esiteks ei esitanud komisjon põhjusi, miks pidi Hinkley Point C tuumaelektrijaama tehtud investeeringuid lugema erilaadiliseks, mis nõuavad riigi sekkumist; teiseks mõjutavad sisulised ja vormilised vead vaidlustatud otsuse punktis 9.3 esitatud komisjoni kaalutlusi; kolmandaks ei esitanud komisjon põhjusi, miks varustuskindluse ja CO₂-heite vähendamist ei olnud võimalik ilma riigiabita saavutada; ja neljandaks, et komisjon oleks pidanud rohkem selgitama, mis ulatuses kasutati Hinkley Point C tuumaelektrijaamas uusi tehnoloogiaid.

a) Etteheide, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama investeeringute erilaadi on ebapiisavalt põhjendatud

- 153 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 392 tõi komisjon välja Hinkley Point C tuumaelektrijaama tehtud investeeringute erilaadi, ilma et ta tõstaks esile põhjused, miks neid investeeringuid tuleb selliseks lugeda.
- 154 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 155 Sellega seoses tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 392 tegi komisjon järelduse nimetatud otsuse põhjendustes 381–391 esitatud kaalutluste põhjal. Selle otsuse põhjendustes 382 ja 383 märkis komisjon, et tuumaenergiasse investeerimisel esines märkimisväärne risk, arvestades suuri lühiajalisi kapitalikuluseid, pikki ehitusaegu ning pikka käitamisaega investeerimiskulude tagasisaamiseks. Tema sõnul ei esinenud turupõhiseid finantsinstrumente ning muud liiki lepinguid sellise olulise riski maandamiseks, mis on omane fenomen mõnele tehnoloogialahendusele, sh tuumaenergiale. Nimelt pakuvad turul saadaolevad vahendid tähtaegadeks maksimaalselt 10–15 aastat, ning seda kas pikaajaliste lepingute või riskimaandamisinstrumentide vormis. Selles kontekstis viitas komisjon ühtlasi ka eelkõige tuumaelektrijaamade äärmiselt pikkadele ja keerulisele olemusringidele, erinevalt enamikust muudest energiataristutest ning tegelikult ka erinevalt enamikust taristutest üldiselt. Täpsemalt märgib ta esiteks, et tavajuhul ehitatakse tuumaelektrijaama kaheksa kuni kümme aastat, kusjuures kulused tuleb kanda enne mis tahes tulude tekkimist ning riski kannab üksnes investor. Seejärel iseloomustab 60 aasta pikkust tööiga tulude teenimine, aga need põhinevad hulgimüügihindade ebakindlal kujunemisel. Seejärel võib järgnev dekomisjoneerimisperiood kesta 40 aastat ning rajatise sulgemiseks tuleb samuti raha kõrvale panna. Lisaks tuleb kõrgaktiivseid

radioaktiivseid jäätmeid tavajuhul kohapeal ladustada ja käidelda, enne kui need viiakse üle hoidlasse, kus jäätmeid hoitakse eeldatavalt tuhandeid aastaid. Lõpuks esineb (investeeringute) kinnipidamise risk, mis tekitab erainvestoritele ebakindlust, kuna erinevad valitsused võivad vastu võtta erinevaid seisukohti tuumatehnoloogia soovitatavuse suhtes, arvestades selle vastuolulist laadi.

- 156 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 382 ja 383 esitatud kaalutlustest ilmnevad piisavalt selgelt põhjused, miks tema arvates ilma Ühendkuningriigi sekkumiseta – võttes eelkõige arvesse turupõhiste finantsinstrumentide ning muud liiki lepingute puudumist sellise olulise riski maandamiseks – ei tehtaks aegsasti investeeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse.
- 157 Seetõttu tuleb tagasi lükata etteheide vaidlustatud otsuse põhjenduses 392 esitatud põhjendamise ebapiisavast laadist.

b) Etteheide, et esinevad sisulised ja vormilised vead, mis mõjutavad vaidlustatud otsuse punktis 9.3 esitatud komisjoni kaalutlusi

- 158 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik esitavad argumendid, tõendamaks komisjoni nende kaalutluste ekslikku laadi, mis on esitatud vaidlustatud otsuse punktis 9.3, mille kohaselt turupõhiste finantsinstrumentide ja muud liiki lepingute puudumine sellise olulise riski maandamiseks, mis kaasneb tuumaenergiasse investeerimisega, tähendab, et riigi sekkumine oli vajalik tuumaenergia edendamise eesmärgi saavutamiseks ja täpsemalt uute tuumaelektrijaamade loomiseks. Nende liikmesriikide sõnul on komisjon teinud selles osas sisulisi ja vormilisi vigu.
- 159 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu. Komisjon väidab, et teatud Austria Vabariigi esitatud argumendid on hilinevad esitamise tõttu vastuvõetamatud.
- 160 Selles kontekstis tuleb meenutada, et komisjonil on ELTL artikli 107 lõike 3 kohaldamisel ulatuslik kaalutlusõigus, mille kasutamine hõlmab majanduslikke ja sotsiaalseid hinnanguid. Selle kaalutlusõiguse teostamise kohtulikul kontrollimisel tuleb kontrollida üksnes menetlusnormide järgimist ja põhjendamiskohustuse täitmist, aluseks võetud faktiliste asjaolude sisulist õigsust ning seda, et faktiliste asjaolude hindamisel ei oleks tehtud ilmselget kaalutlusviga ega tegemist ei oleks võimu kuritarvitamisega (26. septembri 2002. aasta kohtuotsus Hispaania vs. komisjon, C-351/98, EU:C:2002:530, punkt 74, ja 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, C-372/97, EKL, EU:C:2004:234, punkt 83).
- 161 Kuigi komisjonil on kaalutlusruum majandusküsimustes, ei tähenda see, et liidu kohus peab hoiduma kontrollimast, kuidas komisjon majanduslaseid andmeid on tõlgendanud. Liidu kohus ei pea nimelt kontrollima ainult esitatud tõendite sisulist õigsust, usaldusväärset ja sidusust, vaid ka seda, kas kogutud tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ja kas kõnealused tõendid võivad toetada järeldusi, mis nende pinnalt on tehtud. Siiski ei saa kohus sellise kontrolli raames asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga. Veel tuleb märkida, et juhul kui institutsioonil on lai kaalutlusõigus, on teatavate menetluslike tagatiste järgimise kontrollimine fundamentaalse tähtsusega. Kohtupraktika kohaselt kuulub nende tagatiste hulka eeskätt pädeva institutsiooni kohustus uurida hoolikalt ja erapooletult kõiki antud asjas tähtsust omavaid asjaolusid ja kohustus põhistada oma otsust piisavalt (vt 22. novembri 2007. aasta kohtuotsus Hispaania vs. Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, punktid 56–58 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 162 Neid põhimõtteid silmas pidades tuleb hinnata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud argumente.

- 163 Esiteks väidab Austria Vabariik, et pelk asjaolu, et mingi ettevõtja ei suuda turupõhiselt finantseerimist leida, ei ole piisav, et järeldada, et liikmesriigi taotletud avaliku huvi eesmärki ei saa saavutada ilma selle riigi sekkumata.
- 164 Selle argumendiga ei saa nõustuda.
- 165 Sellega seoses piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 381–391 ei hinda komisjon mitte üksnes NNBG või selle äriühingu investorite individuaalset olukorda, vaid võtab üldisema seisukoha küsimuses, kas Ühendkuningriigi sekkumiseta oleks selles liikmesriigis loodud uusi tuumaelektrijaamu, arvestades turupõhiste finantsinstrumentide ja muud liiki lepingute puudumist sellise olulise riski maandamiseks, mis kaasneb tuumaenergiasse investeerimisega.
- 166 Teiseks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 382 ja 383 esitatud komisjoni järeldus, et puuduvad asjakohased finantsinstrumendid uutesse tuumaelektrijaamadesse investeerimiseks, ei tugine küllalt kindlale ja üksikasjalikule hindamisele ega ole piisavalt põhjendatud.
- 167 Esiteks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei võtnud arvesse muid investeerimisvorme, nagu rahvusvahelised sündikaatlaenud või individuaalne abi, mida annavad finantseerijad, kellel on võimalus selle tarvis piisavalt vahendeid eraldada.
- 168 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et vaidlustatud otsuse põhjendustest 381–392 esitas komisjon üksikasjalikult põhjused, miks tuumaenergiasse tehtud investeeringutega kaasnes märkimisväärne risk, ning tuvastas, et puudusid turupõhised finantsinstrumendid või muud liiki lepingud selle riski maandamiseks. Olles koostanud mudeleid, järeldas komisjon lisaks, et neil asjaoludel on väga ebakindel, kas mõistliku aja jooksul toimuksid erainvesteeringud uude tuumaelektrijaama.
- 169 Neid asjaolusid silmas pidades ei suuda Austria Vabariigi pelk viide rahvusvaheliste sündikaatlaenudele või individuaalsele abile, mida võivad anda finantseerijad, kellel on võimalus selle tarvis piisavalt vahendeid eraldada, tõendada, et komisjon on nendes kaalutlustes teinud ilmse hindamisvea.
- 170 Nimelt tuvastamaks, kas komisjon on asjaolude hindamisel teinud ilmseid vigu, mis õigustavad vaidlustatud otsuse tühistamist, peavad hageja esitatud tõendid olema piisavad, et kõnealuses otsuses asjaoludele antud hinnang ei oleks usutav (12. detsembri 1996. aasta kohtuotsus AIUFFASS ja AKT vs. komisjon, T-380/94, EKL, EU:T:1996:195, punkt 59, ja 6. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus FAB vs. komisjon, T-8/06, ei avaldata, EU:T:2009:386, punkt 78).
- 171 Austria Vabariik ei ole esitanud põhjusi, miks need märkimisväärsed riskid, mis kaasnevad tuumaenergiasse investeerimisega, eelkõige seetõttu, et koos esinevad kõrge esialgne investeering, pikk ehitustähtaeg ja pikk ekspluateerimisperiood, et investeeringut tagasi saada, ning pikad ja keerulised olerusringid, hulgimüügihindade ebakindel kujunemine ja dekomisjoneerimisega kaasnevad kulud ning kinnipidamise risk, ei tuleks arvesse ka rahvusvaheliste sündikaatlaenude või individuaalse rahastamise korral.
- 172 Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.
- 173 Teiseks väidab Austria Vabariik, et pikaajaliste hinnasignaalide puudumise probleem puudutab ka teisi tehnoloogiaid ja seega tuleb seda lugeda klassikaliseks turuandmeks, mida tuleb projekti riski hindamisel arvesse võtta. Vastupidi komisjoni kinnitusele ei esine stabiilseid hinnasignaale elektrienergia turul järgmiseks 10–15 aastaks. Kõige likviidsematel Euroopa elektriturgudel pakutakse praegu tooteid, mille kasutusaeg on kuni seitse aastat. Isegi nende elektrijaamade puhul, mis kasutavad tehnoloogiaid, mille käitamisaeg on lühem kui tuumaelektrijaamadel, ei ole oluline osa nende kasutusajast hõlmatud olemasolevate hinnasignaalidega.

- 174 Sellega seoses piisab märkimisest, et isegi kui Austria Vabariigi see argument oleks põhjendatud, ei saa sellega kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et puuduvad asjakohased finantsinstrumendid uutesse tuumaelektrijaamadesse investeerimiseks. Argument, et lühemate perioodide kohta kui komisjoni arvesse võetud 10–15aastane periood ei ole stabiilseid hinnasignaale, võib vastupidi hoopis kinnitada komisjoni kaalutlusi, et esinevad tegurid, mis takistavad investeringuid uutesse elektrijaamadesse.
- 175 Kolmandaks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei oleks pidanud piirduma Ühendkuningriigi finantsturgudega. Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 382 järeldas ta, et puuduvad turupõhised finantsinstrumendid ja muud liiki lepingud, et maandada olulisi riske, mis seonduvad tuumaelektrijaamadesse investeerimisega. Sellest põhjendusest ei ilmne sugugi, et oma hindamise raames piirdus komisjon Ühendkuningriigis saada olevate finantsinstrumentidega.
- 176 Neljandaks märgib Austria Vabariik sellega seoses, et vaidlustatud otsuse põhjendused ei ole piisavad.
- 177 Esiteks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei esitanud põhjust, miks tuleb tugineda üksnes Ühendkuningriigis kättesaadavatele finantsturgudele. Selle argumendiga ei saa nõustuda. Nimelt, nagu märgiti juba eespool punktis 175, tugineb see argument ekslikule eeldusele, et komisjon piirdus nimetatud finantsturgudega.
- 178 Teiseks väidab Austria Vabariik, et igal juhul ei märkinud komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 381–392 otsesõnu neid finantsturge, mida ta arvesse oli võtnud. Sellega seoses tuleb märkida, et viidatud põhjendustes esitatud selgitused on piisavad, et see liikmesriik saaks teada võetud meetme põhjendused ja Üldkohus saaks teostada oma kontrolli. Ehkki see liikmesriik leidis, et esinevad finantsinstrumendid, mida komisjoni välja toodud tegurid ei mõjutanud, oleks ta nimelt võinud esitada selle kohta argumendid Üldkohtu menetluses, mis oleks võimaldanud Üldkohtul kontrollida komisjoni selle kaalutluse sisulist põhjendatust.
- 179 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata argumendid, millega sooviti kahtluse alla seada komisjoni järeldust asjakohaste finantsinstrumentide puudumise kohta.
- 180 Kolmandaks esitab Austria Vabariik argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni argumendid, mis põhinevad poliitilisel kinnipidamise riskil.
- 181 Esmalt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 384 väljendab komisjon reservatsiooni küsimuses, kas tema tuvastatud kinnipidamise olukorda võiks kvalifitseerida turutõrkeks, märgib aga, et see risk võib „olla tegur, mis raskendab investeerimist uude [tuumaenergia toomisvõimsusse], eelkõige arvestades tuumaelektrijaamade ehitamiseks, käitamiseks ja dekomisjoneerimiseks vajalikke pikki tähtaegu“. Nimetatud institutsioon tuvastas seega, et potentsiaalsete investorite seisukohast on poliitiline kinnipidamise risk tegur, mis takistas investeringuid nendesse uutesse tootmisvõimsustesse.
- 182 Esiteks väidab Austria Vabariik, et kinnipidamise risk esineb üksnes juhul, kui sõlmimise hetkel täielikult määratlemata pikaajalise lepingu poolel on oluline manööverdamisruum, mis võimaldab tal tegutseda oportunistlikult, samas kui teine pool võttis ennatlikult kohustuse, tehes näiteks olulisi investeringuid, mida ei ole võimalik üle kanda. Vastupidi komisjoni kaalutlustele ei ole siinses asjas olukord selline.
- 183 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustest 384 ja 385 ilmneb, et isegi kui poliitiline kinnipidamine võib põhimõtteliselt mõjutada kõiki tehnoloogiaid, on tuumaenergia projektid üldiselt rohkem altid sellisele riskile. Selles kontekstis märgib komisjon eeskätt ühelt poolt, et erinevad valitsused võivad võtta erinevaid seisukohti tuumatehnoloogia soovitavuse suhtes, ja teiselt poolt on see ebakindlus suurem tuumatehnoloogia osas, kuna see tehnoloogia on vastuolulist laadi, tähtjaid pikemad ja investeringud suuremad.

- 184 Mis puudutab Austria Vabariigi esitatud argumente, siis tuleb märkida, et ta piirdub esiteks sellega, et selgitab, mis on tema arvates kinnipidamise olukord, ja teiseks üksnes väidab, et tuumaenergia tootmisvõimsusesse investeeriv ettevõtja ei ole sellises olukorras.
- 185 Tuleb märkida, et Austria Vabariigi esitatud argumendid ei suuda tõendada, et komisjon on vaidlustatud otsuse põhjendustes 384 ja 385 esitatud kaalutlustes teinud ilmseid hindamisvigu (vt punktid 160, 161 ja 170 eespool). Nimelt ei esita Austria Vabariik argumente, mis kõigutaks komisjoni kaalutlust, et eespool punktis 183 kirjeldatud risk on tegur, mis takistab investeringuid uute tuumaelektrijaamade ehitamisse ja käitamisse.
- 186 Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 187 Teiseks märgib Austria Vabariik, et poliitilise raamistiku muutuse risk ei ole risk, mis on tuumaelektrijaamadele spetsiifiline, vaid üldine risk, mis puudutab kõiki projekte, mis üldsuse arvamuses on vaidluse all, eriti neid, mis nõuavad palju ressursse. Selline risk ei saa seega olla tegur, mida riigiabiga parandada tuleb.
- 188 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 384 ja 385 ei välistanud komisjon sugugi, et poliitilise raamistiku muutuse risk võib ühtlasi esineda ka muude projektide korral ja olla takistuseks investeringutele sellistesse projektidesse.
- 189 Teiseks tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi argumenti, millega ta suudaks kahtluse alla seada komisjoni kaalutluse, et poliitilise raamistiku muutuse risk lasub oluliselt tuumatehnoloogial, arvestades eelkõige selle tehnoloogia vastuolulist laadi, selle riski tõenäosust, selle muudatuse ulatust, mis võib ulatuda kuni tuumatööstusest täieliku loobumiseni, väga pikaajalisi tagasimaksmise perioode ja investeringute väga suuri summasid.
- 190 Seetõttu ei saa ka see Austria Vabariigi argument tõendada ilmset hindamisviga komisjoni arutluskäigus.
- 191 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et riigistamise korral on investeringute ja vara kaitse seisukohast rahaline hüvitamine tagatud.
- 192 Esiteks, kuivõrd selle argumendiga soovitakse tõendada, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse asjaolu, et rahaline hüvitamine on tagatud, tuleb see tagasi lükata. Nimelt tuleb selles kontekstis märkida, et komisjon on analüüsinud küsimust sellest, mis ulatuses on tagatud hüvitamine, kui Hinkley Pointi tuumaelektrijaam enne tähtaega suletakse. Niisiis märkis komisjon ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjenduses 192, et kahjuhüvitise maksmine riigi ametiasutuste poolt, et heastada ametiasutuste poolt tekitatud kahju, ei kujuta endast ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi. Lisaks märkis ta vaidlustatud otsuse põhjenduses 322, et Ühendkuningriigi ja liidu õiguse aluseks olevad üldpõhimõtted annavad õiguse saada omandiõiguse äravõtmise korral hüvitist.
- 193 Teiseks, juhul kui Austria Vabariigi argumendiga soovitakse tõendada, et kuna rahaline hüvitamine on tagatud, on ilmselgelt ekslik järeldada, et poliitiline kinnipidamise risk on tegur, mida võib lugeda selliseks teguriks, mis takistab investeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse, siis tuleb ka see tagasi lükata. Nimelt, üksnes asjaolu, et Ühendkuningriigi ja liidu õiguse aluseks olevate üldpõhimõtete baasil on võimalik kahjuhüvitist nõuda, ei takista seda, et poliitiline kinnipidamise risk avaldaks võimalikele investoritele pärssivat mõju. Siinses asjas kõne all olevate investeringute summasid arvestades ei saa pelk perspektiiv saada rahalist hüvitist ebakindlas summas olenevalt olukorrast pärast võimalikku kohtuvaidlust, kui toimub riigistamine, eemaldada täielikult investeerimistakistust, mis tuleneb poliitilise kinnipidamise riskist. Sellest tuleneb, et komisjon ei ole teinud ilmset hindamisviga, kui ta järeldas, et vaatamata sellele, et on võimalik nõuda kahjuhüvitist, on poliitiline kinnipidamise risk selline tegur, mis takistab investeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse.

- 194 Neljandaks väidab Austria Vabariik, et oli ekslik „immuniseerida“ Hinkley Point C tuumaelektrijaama käitajaid tulevaste, demokraatlikult tehtud poliitiliste otsuste vastu. Luksemburgi Suurhertsogiriik väidab, et selliseid poliitilisi otsuseid ei saa lugeda turutõrgeteks.
- 195 Kuivõrd Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik soovivad oma argumentidega väita, et tulevasi, demokraatlikult vastu võetud poliitilisi otsuseid ei saa arvesse võtta, kui hinnatakse küsimust, kas esinevad tegurid, mis takistavad investeringuid uutesse tuumaenergia tootmisvõimsustesse, siis tuleb see tagasi lükata. Nimelt võis komisjon selle hindamise raames arvesse võtta kõiki asjaolusid, mis võivad takistada seda, et ilma riigi sekkumiseta loodaks selliseid uusi tootmisvõimsusi turujõudude toel mõistliku aja jooksul. Seega ei olnud ilmselgelt ekslik võtta selles kontekstis arvesse ebakindlust, mis võib tuleneda poliitilisest kinnipidamise riskist ja mis eespool punktis 189 esitatud põhjustel lasus eriti just tuumasektoril.
- 196 Kuivõrd Austria Vabariik ei piirdu selle argumendiga üksnes Ühendkuningriigi sekkumise kui sellise kahtluse alla seadmisega, vaid ta soovib viidata ülemäärase hüvitamise olemasolule, kuna konkreetset meetmed (hinnavaheleping, ministeeriumiga sõlmitud leping ja krediidigarantii) lähevad kaugemale sellest, mis oli vajalik tuvastatud takistuste ületamiseks, siis on tegu argumendiga, mis puudutab komisjoni kaalutlusi kõnealuste meetmete vajaliku laadi kohta ja mis kattub kuuenda väite raames esitatud argumentidega. See argument on niisiis käesolevas kontekstis ainetu, kuid seda võetakse arvesse kuuenda väite raames.
- 197 Sellest tuleneb, et kõik argumendid, millega soovitakse seada kahtluse alla neid komisjoni kaalutlusi, mis tuginevad poliitilise kinnipidamise olukorra võimalusele, tuleb tagasi lükata, ilma et see mõjutaks argumenti proportsionaalsuse põhimõtte järgimise kohta, mida hinnatakse kuuenda väite raames.
- 198 Neljandaks väidab Austria Vabariik, et teiste tuumaelektrijaamade ehitamist rahastati ilma riigiabi andmata. Selles kontekstis viitab ta eelkõige Flamanville'i (Prantsusmaa) ja Olkiluoto (Soome) tuumaelektrijaamadele.
- 199 Esmalt tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 381–392 väitis komisjon, et kuna tuumaenergiasse tehtavate investeringutega kaasnesid märkimisväärsed riskid ja kuna puudusid turupõhised finantsinstrumendid või muud liiki lepingud selle riski maandamiseks, esines suur ebakindlus selles, kas turg annaks investeringuid uue tuumajaama jaoks realistliku tähtaja jooksul. Tuleb ka meenutada, et komisjon tugines oma järelduses mitte üksnes nende tegurite tuvastamisele, vaid ka mudelite koostamisele.
- 200 Seega tuleb hinnata, kas Austria Vabariigi argument, et sama tüüpi reaktoriga tuumajaamad ehitatakse Flamanville'i ja Olkiluotosse ilma riigiabi andmata, suudab kõigutada komisjoni hinnangute usutavust.
- 201 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktist 25 ilmneb, et enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist oli juba teada, et Flamanville'i ja Olkiluoto tuumaelektrijaamade ehitamise projektid olid kaasa toonud olulisi täiendavaid kulusid.
- 202 Teiseks tuleb märkida, et vastavalt komisjoni ja Prantsuse Vabariigi andmetele, mida Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei ole vaidlustanud, tehti otsused investeerida Austria Vabariigi mainitud ehitusprojektidesse enne Fukushima (Jaapan) tuumareaktori õnnetust.
- 203 Kolmandaks tuleb meenutada, et need projektid loodi erinevates raamtingimustes. Nagu märkis komisjon, ilma et Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik sellele üksikasjalikult oleks vastu vaieldud, tehti otsus investeerida Flamanville'i tuumaelektrijaama 2005. aastal, seega enne 2007. ja 2008. aasta majanduskriisi, samas kui vaidlustatud otsus võeti vastu pärast selle kriisi puhkemist. Mis puudutab Olkiluoto tuumaelektrijaama, siis tuleb märkida, et 4. oktoobri 2007. aasta tuumaenergia näidisprogrammist KOM(2007) 565 (lõplik) ilmneb, et viimati mainitud tuumaelektrijaama investering saadi tänu aktsionäride vahel sõlmitud lepingule, mis tagas

omanikele-investoritele kindlaksmääratud elektrienergia hinna. Lisaks, vastavalt komisjoni andmetele, millele Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik üksikasjalikult vastu ei vaieldnud, on selle tuumaelektrijaama aktsionärid sisuliselt paberitootjad ja toodetud elektrienergia jagatakse aktsionäride vahel tegeliku tootmishinna eest.

- 204 Neljandaks märgib komisjon, et elektri hulgemüügihind liidus on oluliselt langenud pärast otsuseid investeerida Flamanville'i ja Olkiluoto tuumaelektrijaamadesse (35–45% aastatel 2008–2012); Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei vaidle sellele vastu.
- 205 Neid asjaolusid silmas pidades tuleb märkida, et pelk argument, et sama tüüpi reaktoriga tuumaelektrijaamad nagu Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutusele tulev reaktor ehitati Flamanville'i ja Olkiluotosse ilma riigiabi andmata, ei suuda kõigutada vaidlustatud otsuse põhjendustes 381–392 esitatud komisjoni hinnangute usutavust.
- 206 Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.
- 207 Viiendaks väidab Austria Vabariik, et esinevad täiesti sarnased taristuprojektid (hüdroelektrijaamad, tunnelid, suured ravimiuuringute asutused, geenitehnoloogia ja kosmoseprojektid), mille käitaja peab silmitsi seisma kõrgete investeeringutega, pikkade ehitustähtaegadega ja pika käitamisperioodiga.
- 208 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 381–385 ei välistanud komisjon sugugi, et ka teistes taristuprojektides esinevad tegurid, mis takistavad investeeringuid.
- 209 Teiseks pelgalt selle asjaolu mainimine, et ka teistes määratlemata taristuprojektides on kõrged investeerimiskulud, pikad ehitustähtajad ja pikk käitamisperiood, ei suuda kõigutada vaidlustatud otsuse põhjendustes 381–392 esitatud komisjoni nende kaalutluste usutavust, milles komisjon võttis arvesse eelkõige tuumaenergia tootmisest lahutamatu riski ja turupõhiste finantsinstrumentide või muud liiki lepingute puudumist, mis võimaldaks neid riske maandada. Lisaks tuleb meelde tuletada, et poliitiline kinnipidamise risk ja risk, et tuumaenergiast täielikult loobutakse selle vastuolulise laadi tõttu, on lahutamatu osa investeeringutest uutesse tuumaelektrijaamadesse.
- 210 Järelikult tuleb ka see argument tagasi lükata.
- 211 Kuuendaks tuleb analüüsida Austria Vabariigi neljanda väite raames esitatud argumente, mis puudutavad tuumaenergia näidisprogramme (vt punkt 120 eespool). Austria Vabariik väidab, et teatud nendest programmidest ilmneb, et tuumaenergia on konkurentsivõimeline ja et selles valdkonnas tehtud projektidele ei tuleks anda riigiabi. Sisuliselt soovitakse nende argumentidega näidata, et vastupidi sellele, mida tuvastas komisjon, oleks saanud uusi tuumaelektrijaamu luua mõistliku aja jooksul ilma Ühendkuningriigi sekkumata.
- 212 Selles kontekstis tuleb analüüsida Austria Vabariigi viidatud tuumaenergia näidisprogramme.
- 213 Mis puudutab 4. oktoobri 2007. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2007) 565 (löplik), siis tuleb märkida, et nimetatud dokumendi punktis 4.2 on komisjon tõepoolest tuvastanud tendentsi, et teatud liikmesriikides ehitati uusi tuumaelektrijaamu ilma toetusteta, mis näitab, et tuumatehnoloogiat loeti konkurentsivõimeliseks. Tuleb siiski märkida, et selle dokumendi punktis 4.3 tuvastas komisjon, et esineb ebakindlus elektrienergia tulevaste hindade, turu struktuuri ja tingimuste ning energeetikat ja kliimamuutusi puudutavate poliitikate osas, mis kujutasid endast olulisi riske pikaajalistele investeeringutele energeetikasektoris ja mõjutasid eelkõige tuumatehnoloogiat, kuna uue elektrijaama ehitamine nõudis suuri kapitaliinvesteeringuid ja kulus pikk aeg enne esimese kasumi tekkimist. Seal mainitakse ühtlasi seda, et investorid eelistavad lühema ehitustähtajaga ja lühema kasumlikkuse tähtajaga investeeringuid. Lisaks märkis komisjon nimetatud dokumendi punktides 4.2 ja 4.3, et tal ei

ole tõendatud andmeid uute tuumaelektrijaamade ehitamise kohta, kuna ühtegi uut tuumaelektrijaama ei ole enam kui kümme aastat ehitatud, mistõttu oli keeruline hinnata täpselt viimase põlvkonna reaktorite hinda.

- 214 Mis puudutab 13. novembri 2008. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2008) 776 (lõplik), siis tuleb märkida, et komisjon on tõepoolest selle programmi punktis 3.3 järeldanud, et oli vaja järgida, et liidus ei antaks tuumaenergia projektidele mingit riigiabi. Tuleb siiski märkida, et selle programmi punktides 3.3, 3.3.1 ja 3.3.2 märkis komisjon, et tuumaelektrijaama hind oli märkimisväärselt kõrgem kui võrdväärse soojuselektrijaama või söeküttel töötava elektrijaama oma, et esialgse investeeringu summa ja vajalik aeg selle tagasiteenimiseks kujutasid endast eraõiguslikele ettevõtjatele kõrgendatud riski ja et hiljutine krediiturgude ebastabiilsus maailmatasandil ohustas suure ulatusega investeerimisobjekte. Ta järeldas, et isegi kui uute tuumaelektrijaamade ehitamise rahastamine kuulus eraettevõtjate ja kapitaliturgude huvivaldkonda, võis olla põhjendatud võtta vastu teatud meetmed, et rahastamist lihtsustada, võttes eriti arvesse üldist investeerimiskliimat, mis oli muutunud suurtele laenuandjatele pingelisemaks.
- 215 Sellest tuleneb, et vastupidi sellele, mida andis mõista Austria Vabariik, ei esine vastuolu ühelt poolt eespool punktides 213 ja 214 mainitud tuumaenergia näidisprogrammides toodud komisjoni kaalutluste ja teiselt poolt vaidlustatud otsuse punktis 9.3 toodud komisjoni kaalutluste vahel.
- 216 Igal juhul tuleb meenutada, et kõnealused tuumaenergia näidisprogrammid kajastavad nende koostamise hetke olukorda. Need ei võta seega arvesse asjaolusid, mis on aset leidnud pärast nende koostamist, näiteks Fukushima tuumareaktori õnnetuse tagajärgi.
- 217 Järelikult, vastupidi Austria Vabariigi väidetele ei saa kõnealuste tuumaenergia näidisprogrammide sisu tõendada, et komisjon on toime pannud ilmse hindamisvea.
- 218 Seitsmendaks märgib Austria Vabariik sisuliselt, et komisjon on teinud vea, kui ta võttis arvesse projekti ulatust kui tegurit, mis takistab investeeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse. Selline kriteerium oleks tulnud arvesse võtta ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaldamisel, vastavalt komisjoni teatisele kriteeriumide kohta, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalise tähtsusega projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga (ELT 2014, C 188, lk 4).
- 219 See argument tuleb samuti tagasi lükata.
- 220 Nimelt, vastupidi sellele, mida märgib Austria Vabariik, ei ole mingit takistust, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisel ja täpsemalt siis, kui hinnatakse küsimust, kas riigi sekkumine on vajalik, võtab komisjon arvesse teatatud projekti ulatust.
- 221 Ilma et see mõjutaks argumenti võimaliku ülemäärase hüvitamise kohta (vt punkt 196 eespool), mida võetakse arvesse kuuenda väite analüüsimisel, tuleb tagasi lükata kõik Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, millega sooviti kahtluse alla seada komisjoni järeldus, et Ühendkuningriigi sekkumiseta ei oleks õigel ajal saavutatud selle liikmesriigi poolt taotletavat eesmärki, see tähendab uute tuumaelektrijaamade loomist, kusjuures ei ole vajalik seisukohta võtta komisjoni argumendi kohta, et teatud Austria Vabariigi argumendid on vastuvõetamatud, kuna need on hilinemisega esitatud.
- c) Etteheide, et varustuskindluse ja CO₂-heite vähendamise eesmärke sai saavutada ilma riigiabita***
- 222 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik märgivad, et vastupidi komisjoni järeldustele sai varustuskindluse ja CO₂-heite vähendamise eesmärki saavutada ilma kõnealuste meetmeteta.

- 223 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu. Komisjon leiab ühtlasi, et teatud Austria Vabariigi argumentid on vastuvõetamatud, kuna need on hilinemisega esitatud.
- 224 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et käesolev etteheide tugineb ekslikule eeldusele. Nimelt, komisjoni järeldus Ühendkuningriigi sekkumise vajalikkuse kohta ei tugine kaalutlusele, et varustuskindluse ja CO₂-heite vähendamise eesmärgi ei olnud võimalik ilma riigiabita saavutada. Vastupidi, nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 378–380, järeldas komisjon, et nende eesmärkide saavutamine ei näi õigustavat investeerimist konkreetselt tuumaenergia tootmisse, vaid laiemalt investeerimist vähese CO₂-heitega energiatootmisse ning elektri kättesaadavuse positiivse välismõju kasutamisse.
- 225 Teiseks tuleb meenutada, et komisjoni kaalutlused Ühendkuningriigi sekkumise vajalikkuse kohta, mis on esitatud vaidlustatud otsuse punktis 9.3, tuginevad eesmärgile edendada tuumaenergiat ja täpsemalt eesmärgile luua uusi tuumaelektrijaamu. Nagu märgiti eespool punktides 153–221, ei suuda Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud argumentid tõendada, et need kaalutlused ei ole piisavalt põhjendatud või et seal on tehtud sisulised vead.
- 226 Seetõttu tuleb tagasi lükata argument, et varustuskindluse ja CO₂-heite vähendamise eesmärgi ei saavutata riigi sekkumiseta, ilma et oleks vaja seisukohta võtta komisjoni argumendi kohta, et teatud Austria Vabariigi argumentid on hilinemisega esitatud.

d) Etteheide, et komisjon ei ole piisavalt selgitanud, mis ulatuses Hinkley Point C tuumaelektrijaam kasutas uusi tehnoloogiaid

- 227 Mis puudutab argumenti, et komisjon oleks pidanud rohkem selgitama, mis ulatuses kasutas Hinkley Point C tuumaelektrijaam uusi tehnoloogiaid, siis piisab meenutamisest, et see argument põhineb vaidlustatud otsuse põhjenduse 392 ekslikul tõlgendamisel (vt punktid 131–138 eespool). Järelikult tuleb ka see argument tagasi lükata.
- 228 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik etteheited, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik tema taotletud avaliku huvi eesmärgi realiseerimiseks.

2. Argumendid, mis puudutavad komisjoni poolt turu määratlemist

- 229 Austria Vabariik märgib, et komisjon on teinud vigu turu määratluses. Ta leiab, et erinevalt ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses kasutatud lähenemisest ei tuginenud see institutsioon vaidlustatud otsuses elektrienergia tootmise ja tarnimise liberaliseeritud turule, vaid tuumaelektrijaamade ehitamise ja käitamise turule. Niisiis ei kohaldanud see institutsioon turu määratlust reguleerivaid eeskirju ja eemaldus oma turu määratluse praktikast.
- 230 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik leiavad, et need argumentid tuleb tagasi lükata.
- 231 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et vaidlustatud otsuses tuvastas komisjon, et kõnealused meetmed mõjutasid elektrienergia tootmise ja tarnimise liberaliseeritud turgu. Nimelt järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 340, et need meetmed põhjustavad konkurentsi moonutamist ja mõjutavad kaubavahetust, viidates nende mõjule elektrienergia tootmise ja tarnimise liberaliseeritud turul. Selle otsuse punktist 9.6 ilmneb samuti, et nendest meetmetest tulenevate eeliste ja puuduste tasakaalustamise raames võttis komisjon arvesse konkurentsimoonutusi ja kaubavahetuse mõjutamisi sellel turul.

- 232 Seetõttu tuleb tagasi lükata ka see Austria Vabariigi argument, mille kohaselt komisjon oli vaidlustatud otsuses tuginenud tuumaelektrijaamade ehitamise ja käitamise turule.
- 233 Teiseks, kuna Austria Vabariik soovib oma argumentidega väita, et komisjon ei analüüsinud, mis ulatuses võib tuumaelektrijaamade ehitamist ja käitamist lugeda asjaomaseks turuks, siis piisab märkimisest, et hinnates küsimust, kas Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik selle liikmesriigi taotletud eesmärgi saavutamiseks, st uute tuumaelektrijaamade loomiseks, ei pidanud komisjon selles küsimuses sõna võtma. Ka need argumendid tuleb seega tagasi lükata.
- 234 Kolmandaks, mis puudutab Austria Vabariigi muid argumente komisjoni poolt turu määratlemise kohta, siis piisab märkimisest, et need tuginevad ekslikele eeldustele, mille kohaselt see institutsioon olevat vaidlustatud otsuses tuginenud tuumaelektrijaamade ehitamise ja käitamise turule või oleks saanud tunnustada kõnealused meetmed siseturuga kokkusobivaks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c üksnes siis, kui ta oleks tuvastanud sellel turul tõrked. Sellest tuleneb, et need argumendid tuleb samuti tagasi lükata, ja seetõttu tuleb tagasi lükata kõik turu määratlust käsitlevad argumendid.

3. Argument, mis puudutab tuumaenergiat soodustavat eelarvamust

- 235 Austria Vabariik väidab ühtlasi, et komisjoni lähenemine löi tuumaenergiat soodustava eelarvamuse.
- 236 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik leiavad, et need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 237 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkt c võimaldab tunnustada abi siseturuga kokkusobivaks, kui sellega arendatakse tegevust, mis kujutab endast avaliku huvi eesmärki, on sobiv, vajalik ja proportsionaalne, ja et Euratomi lepingu artikli 2 punkt c ja ELTL artikli 194 lõike 2 teise lõigu alusel võib liikmesriik järeldada, et tuumaenergia edendamine on üks sellistest eesmärkidest (vt punkt 97 eespool).
- 238 Teiseks, kuivõrd Austria Vabariigi argumendiga soovitakse tõendada, et arvestades kõnealuste meetmete mõju investeringutele muudesse energiaallikatesse kui tuumaenergia, ei saa neid meetmeid lugeda proportsionaalseks, siis piisab märkimisest, et selle argumendiga soovitakse kahtluse alla seada kõnealuste meetmete mitteproportsionaalset laadi. Vaidlustatud otsuse punkti 9.3 raames piirdus komisjon selle hindamisega, kas Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik. Sellest tuleneb, et praeguses kontekstis tuleb see argument ainetuna tagasi lükata. Siiski võetakse seda arvesse kuuenda väite hindamisel, millega Austria Vabariik soovib kahtluse alla seada eelkõige komisjoni kaalutlusi nende meetmete mitteproportsionaalse laadi kohta.
- 239 Seetõttu, kuivõrd Austria Vabariigi argumentidega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldust, et Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik, tuleb need argumendid tagasi lükata.
- 240 Lõpuks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, et komisjonil ei olnud õigust järeldada turutõrke olemasolu. Sellega seoses tuleb meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c ei ole otsest tingimust, mis käsitleb turutõrget, ja et vaidlustatud otsuse punktis 9.3 esitatud komisjoni kaalutlused, mille usutavust ei ole nende liikmesriikide esitatud argumendid kahtluse alla seadnud, võimaldavad järeldada, et ilma Ühendkuningriigi sekkumiseta ei oleks investeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse õigel ajal tehtud. Neil asjaoludel, isegi kui oletada, et komisjonil ei olnud õigust järeldada turutõrke olemasolu, ei saaks see kahtluse alla seada tema järeldust, et Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik, et saavutada selle liikmesriigi taotletud avaliku huvi eesmärki.

241 Seetõttu, ilma et see mõjutaks nende argumentide hindamist, mis käsitlevad väidetavat immuniseerimist poliitilise kinnipidamise riski vastu ja kõnealuste meetmete ebaproportsionaalset laadi, arvestades nende mõju investeeringutele muudesse energiaallikatesse kui tuumaenergia (vt punktid 196 ja 238 eespool), mida võetakse arvesse kuuenda väite hindamisel, tuleb tagasi lükata esimene väide, üheksanda väite esimene ja teine osa, mis käsitlevad turutõrke olemasolu, ning neljanda väite raames esitatud argumendid, mis käsitlevad tuumaenergia näidisprogramme ja peavad silmas komisjoni kaalutlusi turumääratluse ning turutõrke olemasolu kohta.

E. Viies ja kaheksas väide, mis käsitlevad abi elementide ebapiisavat kindlaksmääramist ja garantiide teatise rikkumist, ja üheksanda väite neljas osa, mis käsitleb sellega seoses põhjendamiskohustuse rikkumist

242 Viienda väite raames väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuses ei määranud komisjon piisavalt kindlaks kõnealustes meetmetes sisalduvaid abi elemente. Kuna ta ei määranud neid kindlaks piisavalt, ei saanud nimetatud institutsioon võtta seisukohta küsimuses, kas neid võis lubada ELTL artikli 17 lõike 3 punkti c alusel.

243 Kaheksanda väite põhjenduseks väidavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, et komisjon ei järginud garantiide teatist. Sisuliselt väidavad nad, et vastupidi nimetatud teatises nõutule ei ole komisjon vaidlustatud otsuses piisavalt kindlaks määranud krediidigarantiis sisalduvat abi elementi ja ta ei võtnud arvesse kõiki selles kontekstis olulisi asjaolusid.

244 Üheksanda väite neljanda osa raames märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsus ei olnud selles küsimuses piisavalt põhjendatud.

245 Komisjon, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Rumeenia väidavad, et need argumendid tuleb tagasi lükata.

246 Esiteks tuleb vastata küsimusele, kas ja mis ulatuses peab komisjon – enne kui ta hindab abi kokkusobivust siseturuga ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel – kindlaks määrama täpse summa, mis vastab abimeetme toetusekvivalendile. Teiseks analüüsitakse argumente, millega soovitakse tõendada, et komisjon ei ole piisavalt kindlaks määranud kõnealustes meetmetes sisalduvaid abi elemente. Kolmandaks analüüsitakse argumente põhjendamiskohustuse rikkumise kohta.

1. Küsimus, kas ja mis ulatuses peab komisjon arvuliselt määratlema abimeetme toetusekvivalendi

247 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et üksnes pärast kõnealuste meetmete toetusekvivalendi arvulist määratlemist oleks komisjon saanud seisukoha võtta nende meetmete kokkusobivuses siseturuga vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c.

248 Sellega seoses tuleb meenutada, et abimeetme lugemiseks siseturuga kokkusobivaks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c peab komisjon tõendama, et see taotleb liikmesriigi poolt määratletud avaliku huvi eesmärki, olema selle eesmärgi saavutamiseks sobiv ning vajalik ega muuda ebaproportsionaalselt kaubavahetuse ja konkurentsitingimusi, võrreldes sellest tulenevate eelistega (vt punkt 48 eespool).

249 Seevastu ei ole ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c otsesõnu nõutud, et komisjon määratleks arvuliselt abimeetmest tuleneva toetusekvivalendi. Seetõttu, kui ta suudab järeldada abimeetme sobivust, vajalikkust ja proportsionaalsust, ilma et selle täpne summa oleks määratletud, ei saa talle ette heita, et ta ei ole viinud läbi selle abi arvulist määratlemist.

- 250 Austria Vabariik ei suuda oma argumentidega kahtluse alla seada ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c seda tõlgendust. Nimelt ei võimalda selle liikmesriigi poolt viidatud õigusnormid ega kohtupraktika tõendada sellise põhimõtte olemasolu, mille kohaselt komisjonil on kohustus arvuliselt määratleda abimeetmest tulenevat toetusekvivalenti, enne kui ta hindab selle abi proportsionaalsust nimetatud sätte alusel.
- 251 Esiteks mainib Austria Vabariik määruse nr 651/2014, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks vastavalt ELTL artiklitele 107 ja 108, artikleid 7 ja 8 ning kõnealuse määruse põhjendusi 23 ja 25. Sellega seoses tuleb märkida, et selle määruse artiklis 7 on sätestatud abi osakaalu ja abikõlblike kulude arvutamise kord. Seevastu sama määruse artiklis 8 on sätestatud kumuleerimisreegel, mida tuleb arvesse võtta, kui hinnatakse küsimust, kas kõnealuse määruse artiklis 4 sätestatud teavitamiskünniseid ja selle määruse III peatükis sätestatud abi ülemmäära on järgitud. Kõnealuse määruse põhjendused 23 ja 25 puudutavad neid kahte sätet. Vastupidi sellele, mida märgib Austria Vabariik, ei saa nendest artiklitest ega põhjendustest järeldada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel saab siseturuga kokkusobivaks tunnistada üksnes sellist abimeedet, mille toetusekvivalent on neid reegleid arvestades arvuliselt kindlaks määratud. Nimelt sätestatakse kõnealuses määruses üksnes standardiseeritud lähenemine grupierandile, kuid see ei seo komisjoni individuaalse hindamise korral, mis on tehtud vahetult ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel. Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 252 Teiseks viitab Austria Vabariik punktidele 69 keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistes aastateks 2014–2020. Sellega seoses piisab märkimisest, et selles punktis märgitakse üksnes, et keskkonna- ja energiaalane riigiabi loetakse proportsionaalseks, kui selle summa ühe abisaaja kohta piirdub vajaliku miinimumiga, et saavutada keskkonnakaitse- või energiavaldkonnas kehtestatud eesmärk. Sellest punktist ei saa niisiis järeldada, et abimeetme hindamisel ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel on komisjonil kohustus arvuliselt määratleda kõnealuse meetme toetusekvivalenti täpne summa, enne kui ta hakkab hindama selle proportsionaalset laadi. Igal juhul tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses võttis komisjon arvesse tuumaenergia edendamise eesmärki, mis ei kuulu nendes suunistes käsitletud eesmärkide hulka.
- 253 Kolmandaks, mis puudutab komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT 2004, L 140, lk 1; ELT eriväljaanne 08/04, lk 1), I lisa I osa, siis tuleb märkida, et see sisaldab standardvormi riigiabist teatamiseks ja et selle vormi punkti 5 kohaselt tuleb märkida abi maht. Vastupidi sellele, mida Austria Vabariik väidab, ei saa sellest tuletada, et komisjonil ei ole õigust abimeedet ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel kokkusobivaks tunnistada, kui ta ei ole täpselt arvuliselt kindlaks määranud sellest meetmest tulenevat toetusekvivalenti. Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 254 Neljandaks viitab Austria Vabariik nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artiklile 26. Sellega seoses piisab märkimisest, et selle sättega pannakse liikmesriikidele üksnes kohustus edastada komisjonile aastaaruanded kõikide olemasolevate abikavade kohta. Siiski ei saa sellest tuletada, et komisjonil ei ole õigust võtta seisukohta abimeetme kooskõlast siseturuga vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktidele c, kui ta ei ole arvuliselt määratlenud selles sisalduva toetusekvivalenti täpset summat. Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 255 Viiendaks, põhjendamaks oma argumenti sellest, et komisjonil on kohustus arvuliselt määratleda kõnealuste meetmete toetusekvivalenti summa, märgib Austria Vabariik, et komisjoni teatisest, millega muudetakse järgmisi komisjoni teatisi – EL suunised riigiabieeskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõtuga, regionaalabi suunised aastateks 2014–2020 filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi kohta, suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta ning suunised lennujaamadele ja -ettevõtjatele antava riigiabi kohta (ELT 2014, C 198, lk 30) –, ilmneb, et tagamaks suuremate kui 500 000 euro suuruste abide läbipaistvust, peavad

liikmesriigid avaldama abisaaja nime, abi summa ja selle eesmärgi. Sellega seoses piisab märkimisest, et sellisest liikmesriikidele pandud kohustusest ei saa tuletada komisjoni kohustust arvuliselt määratleda kõnealuste meetmete toetusekvivalendi täpne summa. Seega tuleb see argument tagasi lükata.

- 256 Kuuendaks, kuna Austria Vabariik väidab, et komisjoni kohustus määrata kindlaks abimeetme tegelik summa tuleneb 12. oktoobri 2000. aasta kohtuotsuse Hispaania vs. komisjon (C-480/98, EU:C:2000:559) punktist 25, siis piisab märkimisest, et kõnealust järeldust ei saa mingil juhul selle põhjal teha. Nimelt on Euroopa Kohus viidatud punktis üksnes meenutanud, et üheski liidu õiguse sättes ei ole nõutud, et komisjon peab ühisturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi sisse nõudes määrama kindlaks tagastatava abi täpse suuruse, vaid et piisab sellest, kui komisjoni otsus sisaldab teavet, mis võimaldab otsuse adressaadil iseseisvalt ja liigsete raskusteta see summa kindlaks määrata. Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 257 Eespool punktides 247–249 esitatud kaalutlusi silmas pidades tuleb hinnata Austria Vabariigi argumente, millega soovitakse tõendada, et komisjon ei ole piisavalt kindlaks määranud vaidlusalustes meetmetes sisalduvaid abi elemente.

2. Argumendid, millega soovitakse tõendada, et kõnealustes meetmetes sisalduvad abi elemendid ei ole piisavalt kindlaks määratud

- 258 Esiteks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel ei olnud kõiki asjaomaste meetmete tingimusi veel kindlaks määratud. Teiseks väidab ta – nagu ka Luksemburgi Suurhertsogiriik –, et komisjon ei ole piisavalt kindlaks määranud erinevates kõnealustes meetmetes sisalduvaid abi elemente. Kolmandaks viitab ta sellele, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse kulusid, mis on seotud tuumajäätmete käitlemise ja hoiustamisega. Neljandaks väidab ta, et komisjon ei võtnud arvesse võimalikke tulevasi riigiabisid.

a) Argument, mis käsitleb seda, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel ei olnud kõiki asjaomase meetme tingimusi veel kindlaks määratud

- 259 Viienda väite raames märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel ei olnud kõiki vaidlusaluse meetme tingimusi veel kindlaks määratud, ja et hiljem toimusid nende üle läbirääkimised ja neid muudeti täiendavalt.
- 260 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu. Ta väidab eelkõige, et see argument on vastuvõetamatu, kuna Austria Vabariik ei täpsustanud, millised andmed olid puudu.
- 261 Komisjoni argumendid, mis käsitlevad Austria Vabariigi argumentide vastuvõetamatust, tuleb tagasi lükata.
- 262 Nimelt tuleb märkida, et Austria Vabariigi argumendiga peetakse silmas eelkõige seda, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel oli komisjonile edastatud üksnes Hinkley Point C tuumaelektriijaama projekti rahastamise peamised tingimused, nii nagu pooled olid neis juba kokku leppinud, ja et tal ei olnud võimalust analüüsida projekti muid parameetreid (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 73 ja 551).
- 263 Mis puudutab Austria Vabariigi argumendi sisulist põhjendatust, siis tuleb meenutada, et ELTL artikli 108 lõike 3 kohaselt informeeritakse komisjoni piisavalt aegsasti plaanidest abi määramise või muutmise kohta. Abimeetmed tuleb talle seega teatada siis, kui need on alles plaani tasandil, seega enne rakendamist ja ajal, kui neid on võimalik veel muuta vastavalt komisjoni võimalikele märkustele.

- 264 Selles kontekstis tuleb ühtlasi märkida, et kuna ELTL artikli 108 lõikes 3 ei ole ühtegi formaalset kriteeriumi, siis peab iga liikmesriik kindlaks määrama, millises seadusandliku või haldusprojekti staadiumis otsustab ta esitada abikava komisjonile läbivaatamiseks, tingimusel, et seda kava ei ole enne rakendatud, kui komisjon on abi tunnistanud siseturuga kokkusobivaks (vt selle kohta 16. septembri 1998. aasta kohtuotsus *Waterleiding Maatschappij vs. komisjon*, T-188/95, EU:T:1998:217, punkt 118).
- 265 Siinses asjas on komisjon hinnanud Hinkley Point C tuumaelektrijaama kava, nii nagu selle esitas Ühendkuningriik. Selles kontekstis ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 73 ja 551, et see institutsioon hindas kõnealuseid meetmeid, võttes arvesse Ühendkuningriigi ametiasutuste selgitust, et teised tingimused ja lõplikud rahastamisdokumendid sisaldavad standardklausleid, mida kõik investorid seda tüüpi projektide puhul eeldavad. Sellest tuleneb, et selle institutsiooni antud luba hõlmas üksnes abi elemente, nagu need nähtuvad nimetatud plaanist teatatud kujul.
- 266 Mis puudutab Austria Vabariigi viidatud riski, et kõnealuste meetmete sisu võib veel tagantjärele muuta, siis piisab meenutamisest, et komisjoni antud luba puudutab üksnes talle esitatud kava. Seetõttu tuleb mis tahes hilisemast muudatusest, mis võib mõjutada abimeetme kooskõla ühisturuga, komisjonile uuesti teatada. Niisiis hoolitses komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 73 ja 551 selle eest, et kutsus Ühendkuningriigi üles esitama lõplikud dokumendid, juhul kui need sisaldavad meetmete muudatust, võrreldes juba esitatud meetmetega.
- 267 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argumendid, mis sisuliselt käsitlevad seda, et asjaomaste meetmete muutmine oli endiselt võimalik.

b) Argumendid, mis käsitlevad kõnealustes meetmetes sisalduvate abi elementide ebapiisavat kindlaksmääramist

- 268 Viienda ja kaheksanda väite raames esitab Austria Vabariik argumendid, millega soovitakse tõendada, et komisjon ei ole piisavalt kindlaks määranud kõnealustes meetmetes sisalduvaid abi elemente. Lisaks ei võtnud komisjon arvesse nende meetmete kumuleerumist.

1) Hinnavaheleping

- 269 Viienda väite raames esitab Austria Vabariik argumendid, millega soovib tõendada, et vaidlustatud otsuses ei olnud hinnavahelepingu tingimusi piisavalt kindlaks määratud.
- 270 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et pelk asjaolu, et vaidlustatud otsuses ei ole komisjon arvuliselt määranud hinnavahelepingust tuleneva toetusekvivalendi summat, ei saa veel tõendada, et komisjon on teinud vea (vt punktid 247–256 eespool). Selles kontekstis tuleb sedastada, et hinnavahelepingu toimimist (vt punktid 5 ja 6 eespool) silmas pidades ei olnud sellest tuleneva toetusekvivalendi summa täpne arvuline kindlaksmääramine igal juhul võimalik. Nimelt sõltub see summa turuhinnale vastava võrdlushinna arengust. Tegu on seega ebakindla hinnaga, mida on raske ette kindlaks määrata.
- 271 Teiseks tuleb hinnata, milliseid elemente võttis komisjon arvesse, kui ta analüüsis hinnavahelepingus sisalduva abi elemendi proportsionaalsust. Selles kontekstis tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse punktis 9.3 tuvastas komisjon, et elektrienergia tootmise ja tarnimise turul esinevad tegurid, mis takistavad uute tuumaelektrijaamade õigeaegset ehitamist. Selle otsuse punktis 2.1 kirjeldas ta hinnavahelepingu toimimist, mille eesmärk on hindade stabiliseerimine. Seejärel hindas ta nimetatud otsuse punktides 9.5.2 ja 9.5.3.2, kas ette nähtud täitmishind oli adekvaatne, võttes arvesse eeskätt selle hinna kindlaksmääramiseks kasutatud tulumäära. Oma analüüsi tagajärjel nõudis ta muudatusi tulude jagamise mehhanismis.

- 272 Mis puudutab kolmandaks Austria Vabariigi argumente, siis tuleb märkida, et välja arvatud argument, mis puudutas seda, et komisjon ei määranud arvuliselt kindlaks hinnavahelepingust tuleneva toetusekvivalendi täpset summat, mida on juba hinnatud eespool punktides 247–256, ei esita see liikmesriik ühtegi põhjendatud argumenti, millega suudaks tõendada, et eespool punktis 271 esitatud elementide põhjal ei suutnud komisjon kontrollida hinnavahelepingus sisalduva abi elemendi proportsionaalsust.
- 273 Neljandaks, kuna Austria Vabariik väidab, et komisjon oleks pidanud analüüsima elektrienergia siseturu sulgemise mõju ja kõnealuste meetmete mõju turuhindadele, siis tuleb märkida, et see liikmesriik ei esita ühtegi argumenti, mis suudaks tõendada, et komisjonile saadaolevate andmete põhjal ei suutnud ta neid mõjusid hinnata. Lisaks, kuna selle argumendiga üritatakse kahtluse alla seada komisjoni järeltõlgitud kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kohta, siis võetakse seda arvesse, kui analüüsitakse kuuendat väidet, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte järgimist.
- 274 Arvestades neid kaalutlusi, siis tuleb argumendid, millega soovitakse tõendada, et hinnavahelepingu tingimusi ei ole piisavalt kindlaks määratud, samuti tagasi lükata.

2) Ennetähtaegse sulgemise korral antavad eelised

- 275 Viienda väite raames märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuses jättis komisjon kindlaks määramata eelised, mis tuleb anda Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral.
- 276 Selles kontekstis tuleb meenutada, et nagu ilmneb eespool punktist 6, näeb hinnavaheleping ette, et NNBG on kaitstud teatud seadusemuudatuste eest ja et ette on nähtud hüvitis Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral poliitilistel põhjustel ja tuumavaldkonnaga seotud tsiviilvastutuskindlustuse asjaolude tõttu. Sellise ennetähtaegse sulgemise hüpoteesi korral võivad nii NNBG investorid kui ka Ühendkuningriik nõuda NNBG üleandmist Ühendkuningriigi valitsusele, ning neile investoritele makstakse hüvitist. Nagu ilmneb eespool punktist 7, tagatakse ministriumiga sõlmitud lepinguga, et kui pärast poliitilistel põhjustel toimunud ennetähtaegset sulgemist ei ole NNBG vastaspool suuteline tegema NNBG investoritele hüvitismakseid, maksab ministrium investoritele kokkulepitud hüvitise.
- 277 Tuleb ühtlasi märkida, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 317–322, seisneb see hüvitis kompensatsioonil omandiõiguse kaotamise korral, mis lähtub Ühendkuningriigi ja liidu õiguse aluseks olevatest üldpõhimõtetest. Nimetatud otsuses leidis komisjon, et sellisel kujul nendel alustel hüvitise maksmine, mille eesmärk on tagada NNBG investoritele, et nende olukorda ei muudeta Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise tõttu poliitilistel põhjustel, ei kujuta endast riigiabi. Seetõttu tuvastas ta abi elemendina üksnes erikokkuleppe, mis vabastab NNBG või selle investorid kõigist kuludest või ajakaost, mis tuleneb hagidest, milles tuginetakse nende õigustele nende üldpõhimõtete alusel kohtumenetluses või kohtuvälises menetluses. Teisisõnu piirdub komisjoni tuvastatud eelis spetsiifilise lepingulise õigusega, mis võimaldab neil saada kiire ja kindla hüvitise.
- 278 Esiteks, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei saa komisjonile ette heita sellest erikokkuleppes tuleneva toetuselemendi arvulist määratlemata jätmist. Selles kontekstis tuleb märkida, et sellisest kokkuleppes tulenevat toetuselementi on raske arvuliselt määratleda. Ühtlasi tuleb meenutada, et ehkki komisjon ei määratlenud ministriumiga sõlmitud lepingust tulenevat eelist arvuliselt, võttis ta siiski seda arvesse. Nimelt, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 337 ja 479, võttis see institutsioon arvesse seadusandlike muudatuste korral esinevat kompensatsioonimehhanismi, mis annab õiguse kompensatsioonile, kui ta määras kindlaks hinnavahelepingu tarvis ette nähtud tulumäära ja piisava täitmishinna.

- 279 Teiseks ei ole vaidlust selles, et kompensatsioonimehhanismi täpsed tingimused ei olnud komisjonile vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel teada. Siiski tuleb selles kontekstis meenutada, et vaidlustatud otsuses andis komisjon loa üksnes Ühendkuningriigi poolt teatatud projektile, ja et selle liikmesriigi edastatud andmete kohaselt oli nimetatud mehhanismi eesmärk tagada NNBG investoritele, et nende olukorda ei muudeta, kui Hinkley Pointi tuumaelektrijaam poliitilistel põhjustel enne tähtaega suletakse. Seega hüpoteesi korral, kui pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist otsustab Ühendkuningriik tasuda kompensatsiooni, mis ületab summa, mis oleks vajalik omandiõiguse kaotamise kompenseerimiseks, siis oleks tegu eelise, mida vaidlustatud otsus ei hõlma ja millest tuleb seega komisjonile teatada.
- 280 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei määranud piisavalt kindlaks hüvitisest tulenevat abi elementi, kuna ta ei analüüsinud, kas Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral ette nähtud abi raames planeeritud hüvitisid olid mõeldud hüvitama demonteerimiskulusid, järgimiskulusid ja muid sarnaseid kulusid, ega hinnanud üleandmisõigusest tulenevaid eeliseid.
- 281 Sellega seoses tuleb uuesti meenutada, et Ühendkuningriigi poolt komisjonile teatatud projekti kohaselt oli hüvitise eesmärk tagada NNBG investoritele, et Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral poliitilistel põhjustel hüvitatakse neile nende omandiõiguse kaotus. Sellest tuleneb, et juhul kui Hinkley Pointi tuumaelektrijaam suletakse ja NNBG antakse üle Ühendkuningriigile ja kui see liikmesriik võtab enda kanda demonteerimiskulud, järgimiskulud ja muud sarnased kulud, siis tuleb seda hüvitise raames arvesse võtta. Juhul kui need kulud ei ole piisavalt kajastatud hüvitise arvutamises, on tegu abiga, millest Ühendkuningriik peab komisjonile teatama.
- 282 Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 283 Neljandaks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et kui komisjon hindas ministeeriumiga sõlmitud lepingu kokkusobivust siseturuga, siis kaotas ta silmist selle, et nimetatud lepingust ei saa kasu NNBG, vaid selle investorid, ja et üleminekuõigusest ei saa kasu NNBG, vaid selle omanikud. Selles kontekstis piisab meenutamisest, et kõnealused meetmed peaksid looma stiimuli investeringutele ja nendega peeti seega esiteks silmas NNBG investoreid, isegi kui juriidilisest seisukohast anti teatud õigused NNBG-le. Vastupidi Austria Vabariigi väidetele ei ole komisjon niisiis selles küsimuses viga teinud.
- 284 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argumendid, mis puudutasid seda, et komisjon ei ole vaidlustatud otsuses piisavalt kindlaks määranud eeliseid, mis tuleb anda Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral.

3) *Krediidigarantii*

- 285 Viienda ja kaheksanda väite raames viitab Austria Vabariik sellele, et komisjon ei määranud piisavalt kindlaks krediidigarantii sisalduvat abi elementi. Selle meetme piisava määratlemise puudumise tõttu ei suutnud nimetatud institutsioon garantii proportsionaalsust piisavalt hinnata.
- 286 Kõigepealt tuleb meenutada vaidlustatud otsuses kasutatud komisjoni lähenemist krediidigarantiile.
- 287 Nagu ilmneb vaidlustatud otsuse punktist 7.8, leidis komisjon, et hinnavaheleping, ministeeriumiga sõlmitud leping ja krediidigarantii olid seotud, kuna kõik need meetmed oli vajalikud Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehituseks. Komisjon tuvastas ühtlasi, et sellisel kujul, nagu Ühendkuningriik oli krediidigarantiist teatanud, oli see meede riigiabi.
- 288 Selles kontekstis tuleb arvesse võtta ka vaidlustatud otsuse punktis 9.5.1 esitatud komisjoni kaalutlusi. Nimetatud punktis märkis komisjon, et Ühendkuningriigi poolt alguses teatatud tagatise tasumäär oli allpool turumäära, mida NNBG oleks pidanud tasuma juhul, kui selline garantii oleks turult saadud.

- 289 Vaidlustatud otsuses ei lubanud komisjon siiski krediidigarantiid sellel kujul, nagu Ühendkuningriik selle algul oli teatanud. Nagu ilmneb nimelt selle otsuse punktist 9.5.3.1 ja komisjoni poolt siseturuga kokkusobivaks tunnistatud krediidigarantii kirjeldusest sama otsuse punktis 2.2, puudutab luba sellist krediidigarantiid, mille tasumäär on korrigeeritud. Sama otsuse põhjenduste 475 ja 476 kohaselt on selle korrigeerimise eesmärk piirata krediidigarantiis sisalduvat abi elementi miinimumini.
- 290 Vaidlustatud otsuse punkti 9.5.3.1 raames märkis komisjon, et selle riigi poolt asjakohaseks loetud riskireiting BB+ või Ba1 ei kajastanud piisavalt riski, mis krediidigarantiiga kaasnes. Komisjoni sõnul tuleb reitinguks määrata BB või Ba ja selle reitingu korral tuleb Ühendkuningriigi poolt nimetatud garantiile pakutud tasumäära 250 baaspunkti korrigeerida kõrgemale tasemele, mis sellele reitingule vastab, seega 295 baaspunktile. Ta võrdles seda korrigeeritud tasumäära 291 baaspunkti suuruse tasumääraga, mis vastab BB riskikategoorias Euroopa ettevõtjate tehtud 102 krediidiriski vahetustehingu keskmisele. Lisaks võrdles ta 295 baaspunkti tasumäära BB riskikategooria mediaanväärtusega 286 baaspunkti ning järeldas, et arvestades viimati nimetatud tasumäära, tuleb sellise garantii tasumäära suurendada tema poolt tuvastatud tähtaegade mõju tõttu.
- 291 Komisjoni kahtlustele vastamiseks suurendas Ühendkuningriik krediidigarantii tasumäära 250 baaspunktilt 295 baaspunktile, et see vastaks tasumääradele, mida NNBG oleks pidanud eraturul maksma juhul, kui nimetatud garantii oleks sellelt turult saadud. Nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 476, järeldas nimetatud institutsioon, et see korrigeerimine aitab piirata nimetatud garantiis sisalduvat abi elementi miinimumini.
- 292 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et need kaalutlused on ekslikud. Esiteks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei oleks pidanud järeldama, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitus- ja käitamiskava on elujõuline projekt, millel on suhteliselt madal tõenäosus läbi kukkuda. Teiseks väidab ta, et komisjon oleks pidanud kindlaks määrama krediidigarantii riskikategooria ilma muid meetmeid arvesse võtmata. Kolmandaks ja sarnaselt Luksemburgi Suurhertsogiriigiga esitab ta argumendid, mis käsitlevad seda, et krediidigarantii hindamise käigus ei võtnud komisjon piisavalt arvesse garantiide teatistes ette nähtud kriteeriume.
- i) Argument, et komisjon ei oleks pidanud tuvastama, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitus- ja käitamiskava oli elujõuline projekt, millel on suhteliselt madal tõenäosus läbi kukkuda*
- 293 Austria Vabariik märgib, et komisjon ei oleks pidanud järeldama, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitus- ja käitamiskava oli elujõuline projekt, millel on suhteliselt madal tõenäosus läbi kukkuda. Selline lähenemine on vastuolus komisjoni kaalutlustega, mis tuginevad turutõrgete olemasolule.
- 294 Komisjon leiab, et need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 295 Sellega seoses tuleb märkida, et BB või Ba reiting, mida komisjon luges piisavaks (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 465), vastab kõrge riskimääraga projektidele, mille puhul üldiselt positiivne tulemus näis siiski olevat tõenäoline.
- 296 Vastupidi sellele, mida andis mõista Austria Vabariik, ei tuginenud komisjon seega kaalutlusele, et projektil on suhteliselt madal tõenäosus läbi kukkuda.
- 297 Seega tuleb see Austria Vabariigi argument tagasi lükata.

ii) Argument, et komisjon oleks pidanud hindama krediidigarantii riskikategooriat, võtmata arvesse muid kõnealuseid meetmeid

- 298 Austria Vabariik väidab, et krediidigarantii hindamise käigus ei oleks komisjon pidanud arvesse võtma muude kõnealuste meetmete mõju, vaid ta oleks pidanud lähtuma vaidlustatud otsuse põhjenduses 390 sisalduvast järeldusest, mille kohaselt ilma riigiabita ei oleks puhtalt kaubanduslikud investeeringud uutesse tuumaelektrijaamadesse toimunud.
- 299 Komisjon leiab, et need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 300 Sellega seoses tuleb märkida, et ei ole mingeid takistusi sellele, et kui komisjon hindas projekti läbikukkumise tõenäosust, et määrata kindlaks krediidigarantii tasumäär, mis vastab turul pakutud määrale, siis ta võtab arvesse hinnavahelepingu ja ministriumiga sõlmitud lepingu mõju. Nimelt moodustavad kolm kõnealust meetet ühe kogumi ning hinnavahelepingu ja ministriumiga sõlmitud lepingu eesmärk on ületada komisjoni tuvastatud takistusi, mis esinesid investeerimisel uutesse tuumaelektrijaamadesse. Nende meetmete mõjud, eelkõige hinnavahelepinguga tagatud tulude voog, olid asjasse puutuvad elemendid, et hinnata projekti läbikukkumise tõenäosust. Seevastu Austria Vabariigi kasutatud lähenemine, mille kohaselt selliseid elemente nimetatud analüüsi raames arvesse ei võeta, võimendaks ebaproportsionaalselt riski, mida tuleb krediidigarantii hindamisel arvestada.
- 301 Sellest tuleneb, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, võttes projekti läbikukkumise tõenäosuse hindamisel arvesse hinnavahelepingu mõju, mille ta viis läbi krediidigarantii analüüsi raames. Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei oleks projekti läbikukkumise tõenäosuse hindamisel pidanud arvesse võtma teiste kõnealuste meetmete mõju, et määrata kindlaks piisav garantiimäär.

iii) Argumendid, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse garantiide teatise sätestatud kriteeriume

- 302 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik esitavad argumendid, mis esiteks puudutavad seda, et krediidigarantii hindamisel ei võtnud komisjon piisavalt arvesse garantiide teatise sätestatud teatud kriteeriume. Selles kontekstis esitavad nad argumendid, mis puudutavad garantii kestuse ebapiisavat kindlaksmääramist, laenu tagatise maksimaalse summa ebapiisavat kindlaksmääramist, seda, et krediidigarantii tasumäär ei olnud piisavalt kõrge, ja EDFil tekkinud finantsraskuste olemasolu.
- 303 Komisjon, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Rumeenia väidavad, et need argumendid tuleb tagasi lükata. Selles kontekstis märgib komisjon eeskätt, et siinses asjas ei olnud garantiide teatis asjasse puutuv.
- 304 Esmalt tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 336–339 leidis komisjon, et krediidigarantii on riigiabi. Sellega seoses märkis ta eeskätt, et arvestades projekti rahastamise ja tagatise pretsedenditult laadi, mille kohta ei ole täpselt võrreldavaid aluseid, isegi kui võiks arvata, et korrigeeritud tasumäär krediidigarantii eest viib toetuse miinimumini, ei saa NNBG poolt selle krediidigarantii eest makstavat hinda käsitleda turuhinnana, kuna turg ei anna ega annaks samalaadset vahendit. Ükski pool ei ole seda järeldust vaidlustanud.
- 305 Tuleb samuti meenutada, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 463–477, siis leevendamaks komisjoni muresid seoses krediidigarantiiga seotud riski alahindamisega, korrigeeris Ühendkuningriik selle garantii tasumäära 295 baaspunktile ja komisjon järeldas, et see korrigeeritud tasumäär annab vahendi puhul, mida turg ei paku, hüpoteetilise turumäära lähedase tulemuse.
- 306 Tuleb märkida, et Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik soovivad oma argumentidega, mis käsitlevad garantiide teatise kriteeriumide eiramist, tõendada, et komisjon on teinud vead oma kaalutluses, mille kohaselt krediidigarantii korrigeeritud tasumäär 295 baaspunkti annab vahendi

puhul, mida turg ei paku, hüpoteetilise turumäära lähedase tulemuse. Sisuliselt väidavad need liikmesriigid, et hinnates küsimust, kas tasumäär andis sellise lähedase tulemuse, jättis komisjon arvestamata kriteeriumid, mida turumajanduses tegutsev investor oleks arvesse võtnud, nimelt nimetatud garantii määramata kestus, laenu maksimaalse riskimaandamise ülemäärane summa ja EDFi finantsraskused. Lisaks väidavad nad, et see tasumäär ei olnud piisavalt kõrge.

- 307 Tuleb ka märkida esiteks, et komisjoni järeldus, et korrigeeritud tasumäär annab vahendi puhul, mida turg ei paku, hüpoteetilise turumäära lähedase tulemuse, tugineb kaalutlusele, et turumajanduses tegutsev hüpoteetiline investor oleks nõudnud sellist tasumäära; ja teiseks, et Luksemburgi Suurhertsogiriik ja Austria Vabariik soovivad oma argumentidega tõendada, et selline investor oleks võtnud arvesse asjaolusid, mida komisjon ei võtnud arvesse, ja et ta oleks nõudnud kõrgemat tasumäära.
- 308 Neil asjaoludel, isegi kui eeldada, et garantiide teatis ei olnud siinses asjas kohaldatav, nagu komisjon väidab, ei saa lugeda nende liikmesriikide argumente, mis puudutavad garantii kestuse ebapiisavat kindlaksmääramist, laenu tagatise maksimaalse summa ebapiisavat kindlaksmääramist, seda, et krediidigarantii tasumäär ei olnud piisavalt kõrge, ja EDFil tekkinud finantsraskuste olemasolu, asjasse puutumatuks pelgalt seetõttu, et need liikmesriigid viitavad oma argumentide põhjenduseks garantiide teatise sätestatud kriteeriumidele.
- 309 Sõltumata küsimusest, kas komisjon pidi siinses asjas võtma arvesse garantiide teatise kriteeriume, tuleb Luksemburgi Suurhertsogiriigi ja Austria Vabariigi argumentid järgmistel põhjustel tagasi lükata.

– *Garantii kestus*

- 310 Austria Vabariik väidab, et komisjon ei võtnud arvesse seda, et garantii kestus ei olnud kindlaks määratud. Selles kontekstis viitab see liikmesriik garantiide teatise punkti 4.1 kolmanda taande alapunktis b toodud kriteeriumile.
- 311 Komisjon leiab, et see argument tuleb tagasi lükata.
- 312 Esmalt tuleb meenutada, et nagu ilmneb garantiide teatise punkti 3.2 alapunktist b, on üks selle teatise punktis 3 nõutud tingimusi, et riik võiks tuvastada eelise puudumist selle teatise alusel, et garantii ulatus on ajaliselt piiratud. Lisaks ilmneb selle teatise punkti 4.1 alapunktist b, et selle teatise alusel garantii sisalduva toetusekvivalendi arvutamiseks tuleb arvesse võtta garantii kestust. Samuti ilmneb sellest viimasest punktist, et komisjon leiab põhimõtteliselt, et piiramatud garantiid on kokkusobimatud ELTL artikliga 107.
- 313 Mis puudutab Austria Vabariigi argumente, siis esiteks tuleb tagasi lükata tema väide, et krediidigarantii ei olnud ajaliselt piiratud. Sellega seoses piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 49 ilmneb, et see garantii ei olnud piiratu, vaid hõlmab nõuetele vastava võlakohustuse põhisumma ja intresside õigeaegse maksmise. Lisaks tuleb märkida, et selle otsuse põhjendusest 432 ilmneb, et tagatud võla tähtaja ennustatav keskmine kaalutud kehtivusaeg on 27,4 aastat, kusjuures võlakirjade tähtjad ulatuvad 8 aastast 41 aastani.
- 314 Teiseks, kuivõrd Austria Vabariik väidab nende argumentidega, et kehtestades krediidigarantii korrigeeritud tasumäära 295 baaspunktile, ei võtnud komisjon piisavalt arvesse selle garantii kestust, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 472 märkis komisjon, et see tasumäär võttis arvesse eelkõige tema kahtlusi seoses emiteeritavate võlakirjade erakordselt pika tähtajaga. Teisena tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi põhjendatud argumenti, mis seaks kahtluse alla komisjoni järeldust, mille kohaselt võlakirjade tähtaega silmas pidades oli see tasumäär kehtestatud nii, et see kajastaks hinda, mida tuleks tasuda turumajanduses tegutseva garantii andja juures.
- 315 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument garantii kestuse kohta.

– *Laenukatte summa*

- 316 Austria Vabariik märgib, et komisjon jättis kindlaks määramata laenu maksimaalse katte summa. Selles kontekstis viitab ta garantiide teatise punkti 4.1 alapunktile c.
- 317 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 318 Esmalt tuleb märkida, et garantiide teatise punkti 3.2 alapunktis c on märgitud, et selleks, et liikmesriik saaks välistada abi olemasolu vastavalt selle teatise punktile 3, ei tohiks garantii põhimõtteliselt katta rohkem kui 80% tasumata laenust või muust rahalisest kohustusest. Niisiis ilmneb selle teatise punkti 3.2 alapunktist c, et komisjon leiab, et kui rahaline kohustus on riigigarantiiga täielikult kaetud, siis laenuandja on vähem huvitatud laenutehingust tuleneva riski nõuetekohasest hindamisest, riski vastu kindlustamisest ja selle minimeerimisest ning eelkõige laenusaaaja krediidivõime õigest hindamisest; ja et vahendite puudumise tõttu ei tarvitse riik garandina sellist riskianalüüsi alati ette võtta. Lisaks on sama teatise punkti 4.1 alapunktis c sätestatud, et seda kriteeriumi tuleb arvesse võtta, kui arvutatakse garantiis sisalduvat abi elementi.
- 319 Tuleb siiski märkida, et garantiide teatise punkti 3.2 alapunkti c kohaselt ei kehti see lävi garantiidele, mis katavad võlaväärtpabereid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele eminentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT 2004, L 390, lk 38), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta direktiiviga 2008/22/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2004/109 (ELT 2008, L 76, lk 50), artikli 2 lõike 1 punktile b. Viimase sätte kohaselt tähendavad võlaväärtpaberid võlakirju või muid väärtpaberi vormis üleantavaid võlakohustusi, välja arvatud väärtpaberid, mis on samaväärsed äriühingute aktsiatega või mis vahetamisel või nendega antud õiguste kasutamisel annavad õiguse aktsiate või aktsiatega samaväärsete väärtpaberite omandamiseks.
- 320 Esiteks tuleb märkida, et krediidigarantii puudutab väärtpabereid, mis on väljastatud vastavalt ühele Euroopa keskmise tähtajaga väärtpaberite programmi tingimustele, ja seega võlaväärtpabereid direktiivi 2004/109 artikli 2 lõike 1 punkti b tähenduses. Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et krediidigarantii ei vastanud laenukatte maksimumsumma kriteeriumile, mis on ette nähtud garantiide teatise punkti 3.2 alapunktis c ja punkti 4.1 alapunktis c.
- 321 Teiseks ja igal juhul ei välista garantiide teatise punkti 3.2 alapunkt c seda, et 80% läve ületamise korral võiks abi olemasolu välistada. Nimelt ilmneb sellest punktist, et kui nimetatud lävest kinni ei peeta, peab liikmesriik meetmest teatama ja põhjendama oma väidet, et kõnealune meede ei ole riigiabi. Seetõttu, isegi kui seda läve ületatakse, ei ole see piisav tuvastamiseks, et on ilmselgelt ekslik komisjoni järeldus, et krediidigarantii korrigeeritud tasumäär 295 baaspunkti vastas tasumäärale, mida turumajanduses tegutsev garant oleks nõudnud.
- 322 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata argument garantiide teatise punkti 3.2 alapunktis c ja punkti 4.1 kolmanda taande alapunktis c mainitud läve ületamise kohta.

– *Finantsraskuste olemasolu*

- 323 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et komisjon oleks pidanud arvestama, et EDFil, kes on NNBG emattevõtja, olid finantsraskused. Nad leiavad, et nende poolt Üldkohtu menetluse käigus esitatud tõendid võimaldavad seda asjaolu tõendada. Nende liikmesriikide sõnul võib erakorralistel asjaoludel abi element osutuda sama kõrgeks kui krediidigarantiiga tegelikult hõlmatud summa. Ehkki neid tõendeid ei esitatud haldusmenetluse käigus, oleks komisjon pidanud nendes dokumentides viidatud asjaolusid arvesse võtma. Selles kontekstis viitavad need liikmesriigid garantiide teatise punkti 3.2 alapunktile a ja punkti 4.1 alapunktile a.

- 324 Komisjon ja Prantsuse Vabariik leiavad, et need argumendid tuleb tagasi lükata. Selles kontekstis märgib komisjon, et talle ei esitatud haldusmenetluse käigus dokumente, millele tuginevad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, ja et seetõttu ei pidanud ta arvesse võtma Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi viidatud asjaolu.
- 325 Esmalt tuleb märkida, et garantiide teatise punkti 3.2 alapunkti a kohaselt on üks tingimusi, mille alusel liikmesriik võib välistada riigiabi esinemise selle teatise alusel, finantsraskuste puudumine; ja et nimetatud teatise punkti 4.1 alapunkti a kohaselt tuleb seda asjaolu abi elemendi arvutamisel arvesse võtta. Nagu ilmneb punkti 4.1 punkti a teisest lõigust, leiab komisjon, et raskustes olevatelt ettevõtjatelt nõuab võimalik turumajanduses tegutsev garant laenu andmisel kõrget garantiipremiat, arvestades summa suurust, mis jääks maksmata, kui ettevõtja ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi; ja kui tõenäosus, et laenusaja pole võimeline laenu tagasi maksma, muutub eriti suureks, ei pruugi sellist turumäära leiduda ja garantii abi element võib erakorralistel asjaoludel olla sama suur kui kõnealuse garantiiga tegelikult kaetav summa.
- 326 Esiteks tuleb hinnata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumenti, et kuna EDF oli raskustes olev ettevõtja, oleks komisjon pidanud järeldama, et krediidigarantiis sisalduv abi element oli sama kõrge kui selle garantiiga tegelikult hõlmatud summa.
- 327 Selles kontekstis tuleb meenutada, et vastavalt ühenduse suuniste raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT 2004, C 244, lk 2, edaspidi „päästmise ja ümberkorraldamise abi suunised“) punktile 9, millele viitab garantiide teatis, tuleb äriühingut pidada finantsraskustes olevaks siis, kui see ei suuda kas oma või omanikelt/osanikelt/aktsionäridelt või krediidiandjatelt saadud vahenditega peatada kahjumit, mis ametivõimude sekkumiseta viiks lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni.
- 328 Põhjendamaks oma väidet, et EDF oli finantsraskustes, esitavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik järgmised tõendid:
- võrdlusedokumentid, mille avaldas üks teine äriühing, mille EDF oli osaliselt üle võtnud (edaspidi „asjaomane äriühing“), 2012., 2013. ja 2014. aasta esimesel veerandil;
  - internetis 27. veebruaril 2011 avaldatud artikkel;
  - ühes Prantsuse ajalehes 1. märtsil 2012 avaldatud artikkel;
  - ühes Ühendkuningriigi ajalehes 8. aprillil 2013 avaldatud artikkel;
  - ühes Saksa majanduslehes 26. veebruaril 2014 avaldatud artikkel;
  - ühes Saksa majanduslehes 6. oktoobril 2014 avaldatud artikkel;
  - ühes Prantsuse ajalehes 5. juunil 2015 avaldatud artikkel;
  - ühes Prantsuse ajalehes 17. veebruaril 2016 avaldatud artikkel;
  - ühes Prantsuse ajalehes 18. veebruaril 2016 avaldatud artikkel;
  - ühes Ühendkuningriigi majandus- ja rahanduslehes 12. märtsil 2016 avaldatud kaks artiklit;
  - Prantsuse kontrollikoja 2015. aasta novembri eriaruanne EDFi rahvusvahelise strateegia kohta;
  - ühe sõltumatu organisatsiooni 13. detsembril 2012 avaldatud artikkel.

- 329 Esiteks, mis puudutab ühel veebilehel 27. veebruaril 2011 avaldatud artiklit, siis tuleb märkida, et see puudutab EDFi finantsolukorda ja viitab nimetatud äriühingu võlakoormale. Kuna aga selles mainitakse, et see äriühing oli saanud ühelt reitinguagentuurilt AA reitingu, ei saa sellest tuletada, et kõnealuse äriühingu võlakoorem oli jõudnud punkti, mis viiks lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni. Nimelt vastab see reiting kõrgele kvaliteedile ja investeringule, mis on põhimõtteliselt kindel.
- 330 Teiseks, mis puudutab ühes Ühendkuningriigi ajalehes 8. aprillil 2013 avaldatud artiklit, siis võib sellest üksnes järeldada, et EDFi esialgne partner Hinkley Point C tuumaelektrijaama projektis oli loobunud tuumaenergiast ja et EDFi 39 miljardi euro suuruse võla tõttu ei olnud kindel, kas see ettevõtja suudaks nimetatud projekti üksi realiseerida. Seevastu ei saa sellest järeldada, et EDF oli finantsraskustes vastavalt päästmise ja ümberkorraldamise abi suuniste punktile 9.
- 331 Kolmandaks, mis puudutab ühes Prantsuse ajalehes 1. märtsil 2012 ilmunud artiklit ja ühes Saksa majanduslehes 26. veebruaril ja 6. oktoobril 2014 ilmunud artikleid, siis tuleb märkida, et need ei puuduta mitte EDFi, vaid asjaomast äriühingut. Vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel olid kõnealune äriühing ja EDF erinevad ettevõtjad ning ei Austria Vabariik ega Luksemburgi Suurhertsogiriik ei ole esitanud tõendeid, mille põhjal võiks järeldada, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel komisjon teadis või oleks pidanud teadma, et EDF võtab neis artiklites mainitud äriühingu osaliselt üle. Selles kontekstis tuleb hoopis märkida, et komisjoni andmete kohaselt, mida Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei ole kahtluse alla seadnud, kirjutati kokkuleppeprotokollile, millega EDF võtab osaliselt üle asjaomase äriühingu, alla 29. juulil 2015, seega pärast 8. oktoobrit 2014, kui vaidlustatud otsus vastu võeti. Seetõttu ei suuda need artiklid tõendada EDFi finantsraskusi vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel. Need kaalutlused kehtivad ka võrdlusdokumentide kohta, mille asjaomane äriühing avaldas 2012., 2013. ja 2014. aasta esimesel veerandil, ja ühel veebilehel avaldatud artikli kohta osas, milles see puudutab viimati mainitud äriühingut käsitlevat infot.
- 332 Neljandaks, mis puudutab ühes Prantsuse ajalehes 5. juunil 2015 ning 17. ja 18. veebruaril 2016 avaldatud artikleid ning ühes Ühendkuningriigi majandus- ja rahanduslehes 12. märtsil 2016 avaldatud artiklit, siis tuleb märkida, et need avaldati pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist.
- 333 Selles kontekstis tuleb meenutada, et riigiabi küsimuses tehtud komisjoni otsuse õiguspärasust tuleb hinnata seda informatsiooni arvesse võttes, mis oli komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel (10. juuli 1986. aasta kohtuotsus Belgia vs. komisjon, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, punkt 16). Siinses asjas ei saanud komisjoni käsutuses olla seda informatsiooni, kuna eespool punktis 332 mainitud artiklid ilmusid pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ja toimikus ei viita miski sellele, et selle institutsiooni käsutuses võis enne otsuse vastuvõtmist olla teavet, mida need artiklid sisaldavad.
- 334 Igal juhul, isegi kui Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik oleksid eespool punktis 328 mainitud artiklid esitanud, et tõendada enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist aset leidnud asjaolude olemasolu, ei saaks nendega tõendada, et enne otsuse vastuvõtmist oli EDF finantsraskustes päästmise ja ümberkorraldamise abi suuniste punkti 9 tähenduses. Nimelt, kuna nendes artiklites viidatakse asjaomase äriühingu likvideerimisele ja osalisele ülevõtmisele EDFi poolt, siis tuleb meenutada, et need sündmused leidsid aset pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist (vt punkt 331 eespool). Lisaks tuleb märkida, et nendest artiklitest ei saa järeldada, et enne otsuse vastuvõtmist oli EDFi võlakoorem jõudnud nii kõrgele, et ilma välise sekkumiseta viiks see lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti selle äriühingu tegevuse lõpetamiseni.
- 335 Viiendaks väidab Austria Vabariik, et Prantsuse kontrollikoja 2015. aasta novembri eriaruande EDFi rahvusvahelise strateegia kohta leheküljelt 5 nähtub, et see äriühing oli 2009. aasta lõpus „habras finantsolukorras“, ja selle aruande leheküljelt 7 nähtub, et „[nimetatud äriühingu] finantsolukord [oli] habras, ja seda isegi võlakoorma kasvu hinnaga“.

- 336 Sellega seoses piisab märkimisest, et Prantsuse kontrollikoja 2015. aasta novembri eriaruandest EDFi rahvusvahelise strateegia kohta ei saa järeldada, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäeval oli EDF finantsraskustes päästmise ja ümberkorraldamise abi suuniste punkti 9 tähenduses. Nimelt, esiteks on selle aruande leheküljel 5 märgitud, et „2009. aasta lõpus oli [EDF] hapras finantsolukorras“, kuid seejärel märgitakse, et „algas uus tsükkel, mis vastab [kontrollikoja] kontrolliperioodile, mida iseloomustasid üleandmised kogusummas, mis vastas ligi 13 [miljardile eurole]“. Teiseks tuleb märkida, et selle aruande leheküljel 7 esitatud väljend, et „aktsionärist riigi peamine mure [oli], et kontsern jätkab märkimisväärsete dividendide väljamaksmist, vaatamata haprale finantsolukorrale ja isegi võlakoorma kasvu hinnaga“, ei tõenda, et EDFi võlakoorem oleks viinud peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni.
- 337 Kuuendaks, mis puudutab ühe sõltumatu organisatsiooni 13. detsembri 2012.aasta artiklit, siis selgub sellest, et Flamanville'i ja Olkiluoto tuumaelektrijaamade ehituskulud olid kasvanud. Esmalt nähtub vaidlustatud otsusest selgelt, et komisjon võttis neid asjaolusid arvesse. Seejärel tuleb märkida, et nimetatud artiklist ei saa järeldada, et EDF või asjaomane äriühing olid finantsraskustes. Lõpuks, mis puudutab selles artiklis selle äriühingu kohta avaldatud teavet, siis tuleb viidata eespool punktis 331 esitatud kaalutlustele. Niisiis ei suuda ka see artikkel tõendada, et komisjon on teinud ilmse vea.
- 338 Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud tõendid ei suuda niisiis näidata, et EDFil olid finantsraskused päästmise ja ümberkorraldamise abi suuniste punkti 9 tähenduses. Seetõttu tuleb tagasi lükata nende liikmesriikide argument, et kuna EDF oli raskustes olev äriühing, oleks komisjon pidanud järeldama, et krediidigarantis sisalduv abi element oli sama kõrge kui selle garantiiga tegelikult hõlmatud summa.
- 339 Teiseks, kuna Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik soovisid oma argumentidega tõendada, et EDFi finantsolukorda silmas pidades ei oleks turumajanduse tingimustes tegutsev investor nõustunud krediidigarantii tasumääraga 295 baaspunkti, siis piisab märkimisest, et need liikmesriigid ei ole esitanud üksikasjalikke argumente, tõendamaks, et vaidlustatud otsuse punktis 9.5.3.1 toodud komisjoni argumendid ei ole usutavad. Nimelt ei esita need liikmesriigid ühtegi argumenti, mis suudaks tõendada, et BB või Ba reitingule tuginemine oli ilmselgelt ekslik, ega ühtegi argumenti, näitamaks, et esiteks võrdlus ühelt poolt BB riskikategoorias Euroopa ettevõtjate tehtud 102 krediidiriski vahetustehingu keskmise ja teiselt poolt selle riskikategooria 286 baaspunkti suuruse mediaanväärtuse vahel, mille komisjon oli arvutanud, või teiseks, et selle krediidigarantii tasumäär 295 baaspunkti, milleni jõuti, et hajutada komisjoni kahtlusi (vt punkt 290 eespool), ei olnud usutavad.
- 340 Seetõttu tuleb samuti tagasi lükata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, et komisjon oli jätnud arvesse võtmata garantiide teatise punkti 3.2 alapunkti a ja punkti 4.1 alapunkti a kriteeriumid, ilma et oleks vaja seisukohta võtta komisjoni argumendi kohta, et nende liikmesriikide esitatud dokumente ei olnud esitatud haldusmenetluse käigus.

– *Argument, mille kohaselt tasumäär oleks pidanud ulatuma vähemalt 400 baaspunktini*

- 341 Repliigis väidab Austria Vabariik, et garantiide teatise punkti 3.4 alapunkti f kohaselt on riskipreemia vähemalt 400 baaspunkti. Komisjon ei selgitanud, miks krediidigarantii, mille puhul korrigeeritud tasumääraks oli ette nähtud 295 baaspunkti, oli vähem riskantne.
- 342 Komisjon ja Ühendkuningriik vaidlustavad need argumendid.
- 343 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et garantiide teatise punkti 3.4 alapunkti f kuuendas lõigus mainitud kriteeriumi, millele viidatakse selle teatise punktis 4.2, kohaldatakse üksnes garantiikavadele, mitte aga individuaalsetele garantiidele. Krediidigarantii ei ole selle teatise punkti 1.3 alapunkti a tähenduses garantiikava.

- 344 Teiseks ja igal juhul tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida annab mõista Austria Vabariik, ei puuduta garantiide teatise punkti 3.4 alapunkti f kuuendas lõigus toodud 400 baaspunkti summa otseselt garantii tasumäära. Nimelt, nagu nähtub selle teatise punkti 3.4 alapunktist f, peavad need preemiad katma tavalised garantii andmisega seotud riskid, kava halduskulud ja iga-aastased piisava kapitali hüvitused. Iga-aastane piisava kapitali hüvitus koosneb tavaliselt riskipreemiast, millele võib lisanduda riskivaba intressimäär. Selle teatise punkti 3.4 alapunkti f kuuendas lõigus mainitud 400 baaspunkti suurune summa puudutab üksnes tavalist riskipreemiat omakapitali puhul, mis tuleb hõlmata abisaajate makstud garantiipreemia hulka. Sellest tuleneb, et vastupidi selle, mida annab mõista Austria Vabariik, ei saa tasumäära otseselt võrrelda nimetatud punktis käsitletud 400 baaspunkti suuruse määraga.
- 345 Kolmandaks ja täiendavalt tuleb märkida, et garantiide teatise punkti 3.4 alapunkti f kuuendas lõigus on üksnes täpsustatud ühte meetodikaelementi, mis võimaldab liikmesriigil koostada tasumäära, mis vastab sellele, mida nõuaks turumajanduse tingimustes tegutsev garant. Selle punktiga ei ole aga vastuolus, kui nimetatud meetodika järgimise asemel kasutab komisjon erinevat lähenemist, et määrata seda tasumäära, võttes lähtepunktiks need tasumäärad, mida turumajanduse tingimustes tegutsevad garantid nõuavad sarnastelt projektidelt, ja kohandades neid määrasid kõnealuse projekti eripära silmas pidades. Seega ei ole nimetatud punktiga vastuolus lähenemine, mida komisjon siinses asjas kasutas (vt punkt 290 eespool).
- 346 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb samuti tagasi lükata argument, et komisjon ei võtnud arvesse garantiide teatise punkti 3.4 alapunkti f kuuendas lõigus ja punktis 4.2 mainitud kindlaksmääramise meetodit.
- 347 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei suuda niisiis argumentidega, mis puudutasid garantiide teatises sätestatud kriteeriumide eiramist, tõendada ilmset viga, mis mõjutaks vaidlustatud otsuse punktides 475 ja 476 toodud komisjoni kaalutlusi, mille kohaselt krediidigarantii korrigeeritud tasumäär 295 baaspunkti vastas määrale, mida NNBG oleks pidanud maksma juhul, kui ta oleks sellise garantii turult saanud.
- 348 Seetõttu tuleb ka need argumendid tagasi lükata, ilma et oleks vaja seisukohta võtta küsimuses, kas komisjon pidi siinses asjas arvesse võtma garantiide teatises toodud kriteeriume.
- 349 Seetõttu tuleb kõik krediidigarantiid puudutavad argumendid tagasi lükata.

4) Kõnealuste meetmete kumuleerumine

- 350 Viienda väite raames märgib Austria Vabariik, et komisjon ei võtnud arvesse kumuleerumise põhimõtet, mis nõuab, et kõik kõnealused meetmed peab saama tervikuna kindlaks määrata.
- 351 Esiteks, kuivõrd Austria Vabariik viitab selle argumendiga uuesti sellele, et komisjon pidi arvutama kõnealuste meetmete toetusekvivalendi täpse summa või et ta ei määranud piisavalt kindlaks erinevates kõnealustes meetmetes sisalduvat abi elementi, siis tuleb need argumendid tagasi lükata, viidates punktidele 247–349.
- 352 Teiseks, kuna Austria Vabariik soovib selle argumendiga väita, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse kolme kõnealuse meetme kumuleerumist, siis tuleb märkida, et selle argumendiga peetakse silmas ülemäärase hüvitamise olemasolu. Seega võetakse seda arvesse, kui hinnatakse kuuendat väidet, mis käsitleb kõnealuste meetmete proportsionaalsust.
- 353 Niisiis tuleb ka see argument tagasi lükata ja seega tagasi lükata kõik argumendid, millega sooviti tõendada, et kõnealustes meetmetes sisalduvad abi elemendid ei olnud piisavalt kindlaks määratud.

c) Tuumajäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulud

- 354 Viienda väite raames märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuses ei määranud komisjon piisavalt kindlaks tuumajäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulusid.
- 355 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et komisjoni poolt kokkusobivaks tunnistatud abimeede puudutab üksnes hinnavahelepingut, ministeeriumiga sõlmitud lepingut ja krediidigarantiid. Seevastu ei puuduta vaidlustatud otsus võimalikku riigiabi, et katta tuumajäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulusid.
- 356 Teiseks tuleb märkida, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 461, võttis komisjon kõnealuste meetmete hindamisel arvesse tuumajäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulusid puudutavaid andmeid, mis olid esitatud Hinkley Point C tuumaelektrijaama finantsmudelisis. Nimelt, nagu komisjon põhjendatult märkis, siis kuna tegu oli kuludega, mida peab kandma elektrijaama käitaja, siis tuleb neid arvesse võtta, kui arvutatakse vajalikku tulumäära, et luua piisav stimuleeriv mõju.
- 357 Kolmandaks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 460 ja 461 meenutas komisjon otsesõnu, et mis tahes täiendavast abi elemendist, mis puudutab tuumajäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulusid ja mis ei sisaldunud kõnealustes meetmetes, tuli eraldi teatada.
- 358 Neid asjaolusid arvestades tuleb järeldada, et komisjon on tegutsenud kooskõlas eespool punktides 263–266 meenutatud põhimõtetega. Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei ole piisavalt kindlaks määranud jäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulusid.
- 359 Seda järeldust ei saa kahtluse alla seada asjaolu, et 20. juulil 2015, seega pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, teatas Ühendkuningriik hinnakujunduse meetodi tuumajäätmete käitluse lepingute tarvis, ja et komisjon tunnistas 9. oktoobri 2015. aasta otsusega juhtumis SA.34962, Waste Contract for New Nuclear Power Stations (ELT 2016, C 161, lk 1), selle meetodi riigiabiks ja tunnistas selle siseturuga kokkusobivaks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c. Nimelt on need asjaolud vaidlustatud otsuse vastuvõtmisele järgnevad ning nendega ei saa seega kahtluse alla seada otsuse seaduslikkust (vt selle kohta 11. juuli 2014. aasta kohtuotsus DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon, T-533/10, EU:T:2014:629, punkt 75). Lisaks, juhul kui Austria Vabariik leiab, et 9. oktoobri 2015. aasta otsusega loa saanud abimeede ei oleks tulnud tunnistada siseturuga kokkusobivaks, oleks ta pidanud oma argumendid esitama seda otsust käsitleva hagi raames. Seevastu ei ole taolised argumendid asjakohased siinse hagi raames, mille ese on nõue tühistada vaidlustatud otsus, mis ei puuduta seda hinnakujunduse meetodit.

d) Tulevase riigiabi võimalik andmine

- 360 Viienda väite raames märgib Austria Vabariik, et tulevikus võidakse Hinkley Point C tuumaelektrijaamale anda täiendavat abi avalik-õigusliku garantii vormis.
- 361 Mis puudutab seda argumenti, siis piisab märkimisest, et sellega viidatakse asjaoludele, mis võivad juhtuda pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ja mis ei suuda niisiis kahtluse alla seada nimetatud otsuse seaduslikkust (vt punkt 359 eespool). Igal juhul, kuna Austria Vabariik leiab, et mis tahes täiendav abi ei ole kokkusobiv siseturuga, ei saa neid argumente arvesse võtta siinse hagi raames, mis puudutab üksnes nõuet tühistada vaidlustatud otsus, mis puudutas kõnealuseid meetmeid.
- 362 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik argumendid, millega sooviti tõendada, et asjaomastes meetmetes sisalduvaid abi elemente ei olnud piisavalt kindlaks määratud.

3. Argumendid põhjendamiskohustuse rikkumise kohta

- 363 Mis puudutab Austria Vabariigi argumente põhjendamiskohustuse rikkumise kohta, mille ta esitab üheksanda väite neljanda osa raames, siis piisab märkimisest, et need tuginevad ekslikule eeldusele, et komisjonil oli kohustus kõnealuseid meetmeid rohkem kindlaks määrata. Seega tuleb need argumendid tagasi lükata.
- 364 Austria Vabariigi argument meetodi kohta, mida komisjon kasutas krediidigarantiis sisalduva abi elemendi kindlaksmääramise kohta, on arusaamatu ja tuleb samuti tagasi lükata. Nimelt, nagu juba märgiti punktides 285–349 eespool, siis ilmneb vaidlustatud otsusest piisavalt selgelt, et komisjon korrigeeris Ühendkuningriigi teatatud krediidigarantii tingimusi nii, et selles garantiis sisalduv abi element oleks minimaalne.
- 365 Seetõttu tuleb põhjendamiskohustuse rikkumist puudutavad argumendid samuti tagasi lükata.
- 366 Seetõttu tuleb tagasi lükata viies ja kaheksas väide ning üheksanda väite neljas osa, ilma et see mõjutaks elektri siseturu sulgemise mõju ning asjaomaste meetmete mõju nimetatud turu hindadele (vt punkt 273 eespool) puudutava argumendi hindamist, ja selle argumendi hindamist, mille kohaselt komisjon ei võtnud piisavalt arvesse kõnealuse kolme meetme kumulatiivset mõju (vt punkt 352 eespool), mida võetakse arvesse kuuenda väite hindamise raames.

F. Kuues väide, üheksanda väite kolmanda osa teine etteheide ja kuues osa, mis puudutavad kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kontrolli

- 367 Kuues väide, üheksanda väite kolmanda osa teine etteheide ja kuues osa puudutavad vaidlustatud otsuse punktides 9.5 ja 9.6 esitatud komisjoni kaalutlusi, mille kohaselt kõnealused meetmed olid kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Selle otsuse põhjenduses 548 järeldeb komisjon, et kui krediidigarantii tasumäära korrigeeritakse 295 baaspunkti ja muudetakse tulude jagamise mehhanisme, siis jäävad Hinkley Point C tuumaelektrijaama käikulaskmisest tulenevad konkurentsimoonutused vajalikult minimaalseks ning neid tasakaalustab meetmete positiivne mõju.
- 368 Esiteks tuleb hinnata kuuendat väidet, millega soovitakse tõendada vigu kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kontrollis. Teiseks hinnatakse üheksanda väite kolmanda osa teist etteheidet ja kuuendat osa, mis käsitlevad eeskätt ebapiisavat põhjendamist.

1. Kuues väide, mis puudutab kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kontrolli

- 369 Kuuenda väite põhjenduseks märgivad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, et komisjon on vaidlustatud otsuse punktides 9.5 ja 9.6 esitatud kaalutlustes teinud ilmseid vigu.
- 370 Selles kontekstis tuleb esmalt meenutada, et selleks, et abimeede oleks siseturuga kokkusobiv ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, peab see olema sobilik ja vajalik taotletud avaliku huvi eesmärgi saavutamiseks. Lisaks ei tohi selle poolt kaubandustingimuste ebasoovitav mõjutamine ja konkurentsi kahjustamine olla ebaproportsionaalne, võrreldes sellest tulenevate positiivsete tagajärgedega (vt selle kohta 25. juuni 1998. aasta kohtuotsus *British Airways jt vs. komisjon*, T-371/94 ja T-394/94, EU:T:1998:140, punktid 282 ja 283, ning 26. veebruari 2015. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. komisjon*, T-135/12, ei avaldata, EU:T:2015:116, punkt 60).

- 371 Tuleb ühtlasi meenutada, et nagu juba märgiti punktides 79–128 eespool, siis Ühendkuningriigil oli mitte üksnes õigus valida tuumatehnoloogia kui energiaallikas, mis on osa tema energiaallikate kogumist, vaid et arvestades Euratomi lepingu artikli 2 punkti c ja artikli 192 esimest lõiku, oli tal ka õigus määrata uute tuumaelektrijaamade ehitamine ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c mõistes avaliku huvi eesmärgiks.
- 372 Mis puudutab selle kontrolli ulatust, mida Üldkohus peab siinses kontekstis läbi viima, siis tuleb meenutada, et komisjonil on ulatuslik kaalutusõigus ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisel. Seetõttu on Üldkohtu läbi viidud kontroll piiratud (vt punktid 160 ja 161 eespool).
- 373 Nende kaalutluste alusel tuleb hinnata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente, mille nad esitasid kuuenda väite põhjenduseks ja mis on jaotunud kolme osasse, millest esimene käsitleb kõnealuste meetmete sobivust, teine nende vajalikkust ja kolmas nende meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude tasakaalustamist.

a) Kõnealuste meetmete sobivus

- 374 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik märgivad, et vastupidi sellele, mida märkis komisjon, ei olnud kõnealused meetmed sobivad, et saavutada varustuskindluse parandamise, elektritarnijate mitmekesistamise ja ka CO₂-heite vähendamise eesmärki.
- 375 Esiteks väidab Austria Vabariik, et kõnealused meetmed ei ole sobivad, et parandada varustuskindlust ja saavutada elektritarnijate mitmekesistamist.
- 376 Ühest küljest väidab Austria Vabariik seoses varustuskindlusega, et tuumaenergia ei paku mingit eelist, võrreldes teiste rohelisemate ja vähem koormavate energiaallikatega. Esmalt sõltuvad liikmesriigid uraanimaagi impordist. Seejärel on tuumaelektrijaamad väga tundlikud temperatuuritõusule, kuna neil on suurem vajadus külma vee järele. Lisaks on väiksed detsentraliseeritud elektrijaamad odavamad ja neid saab kiirelt käiku lasta ja peatada, mis võimaldab suuremat reaktiivsust kiirelt muutuvale elektrienergiaoudlusele. Lisaks on palju lihtsam hallata riket väikeses elektrijaamas kui tuumaelektrijaamas. Pealegi ei võtnud komisjon oma erinevates võimalikes stsenaariumides arvesse elektrivõrkude ühendamise tegevuskava, mis pidas silmas eelkõige taastuvate energiaallikate integreerimist ja tulevikutehnoloogiate arengut. Lisaks on Austria Vabariigi sõnul tulevikus Ühendkuningriigis oodata arvestatavat elektrienergia tootmisvõimuse kasvu. Lõpuks ei ole komisjon piisavalt kaalunud võimalust lahendada võimalikke varustuspuudujääke, kasutades erinevaid energiatõhususe meetmeid.
- 377 Teiseks märgib Austria Vabariik, et kõnealused meetmed ei aita kaasa elektritarnijate mitmekesistamisele, vaid neil on vastupidine mõju. Hinkley Pointi tuumaelektrijaama laiendamine piiraks avalikke vahendeid, vähendaks märgatavalt taastuvenergiale määratud eelarvet ja takistaks taastuvenergiaallikate kasutamise ja arendamise projektide jätkumist. Need meetmed aitavad niisiis kaasa tuumaenergia püsivaks muutmisele taastuvenergia arvelt, ja seega praeguse varustusstruktuuri säilitamisele, mida iseloomustab tuumaenergia oluline osa. Seetõttu on need meetmed vastuolus elektritarnijate mitmekesistamisega väidetavalt taotletud eesmärgiga.
- 378 Teiseks väidab Austria Vabariik, et kõnealused meetmed ei ole sobivad CO₂-heite vähendamise eesmärgi saavutamiseks. Tuumaenergia osutub põhimõtteliselt kallimaks kui näiteks tuule- või hüdroenergia. Austria Vabariik leiab, et ehkki need meetmed olid suunatud nendele energiaallikatele, siis oleks süsinikdioksiidi saanud veelgi rohkem vähendada.
- 379 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

- 380 Sellega seoses tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse punktis 9.2 tuvastas komisjon, et tuumaenergia edendamine ja täpsemalt uute tuumaelektrijaamade loomine olid avaliku huvi eesmärk, mida kõnealuste meetmetega taotleti. Nagu märgiti neljanda väite hindamise käigus, siis ei esitanud Austria Vabariik ega Luksemburgi Suurhertsogiriik ühtegi argumenti, mis võiks seda järeldust kahtluse alla seada.
- 381 Tuleb märkida, et Austria Vabariigi argumendid piirduvad üksnes kõnealuste meetmete sobivuse vaidlustamisega seoses muude eesmärkide saavutamise, näiteks varustuskindluse parandamine, tarnijate mitmekesistamine ja CO₂-heite vähendamine. Seevastu ei soovi ta nendega kahtluse alla seada nende meetmete sobivust seoses Ühendkuningriigi poolt määratletud ühise huvi eesmärgiga, st uute tuumaelektrijaamade loomine, mida komisjon arvesse võttis. Sellest tuleneb, et Austria Vabariik ei suuda esitatud argumentidega kahtluse alla seada nende komisjoni kaalutluste sisulist põhjendatust, mis puudutasid nende meetmete sobivust. Need tuleb seega siinses kontekstis ainetuse tõttu tagasi lükata.
- 382 Siiski tuleb märkida, et mõnede Austria Vabariigi argumentidega peetakse sisuliselt silmas kõnealuste meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumist komisjoni poolt vaidlustatud otsuses. Neid argumente võetakse arvesse kuuenda väite kolmandas osas, mis seda kaalumist käsitleb.

b) Kõnealuste meetmete vajalikkus

- 383 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et kõnealused meetmed lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik varustuskindluse parandamise, tarnijate mitmekesistamise ja CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamiseks, ning põhjustavad seetõttu ülemäärase konkurentsimoonutuse. Hinnavahelepingu abimehhanism, mis võimaldab garanteeritud alghinna abil investeerida tuumaelektrijaamadesse, võib mõjutada konkurentsitingimusi Ühendkuningriigi energiaturul. Nimelt on Hinkley Point C tuumaelektrijaamal stiimul toota isegi siis, kui elektri hinnad on negatiivsed. Sellel on negatiivne mõju nimetatud turule turutõrgete kujul, ja paneks alternatiivse elektri tarnijad ebasoodsamasse olukorda. Taastuvenergia tootjad aetaks turult välja, kui puuduvad hinnavahelepingus sisalduvatel võrreldavad tingimused.
- 384 Selles kontekstis väidab Austria Vabariik, et tuumaelektrijaamade toetamise tagajärjel nendes toodetud elektri pakkumise kasv mõjutab pakkumiskõverat nende kasuks, tekitab tõrkeid energiaturul ja võib viia nende tehnoloogiate tõrjumiseni, mis võiks tõhusalt stabiliseerida võrke, eelkõige gaasijaamad. Tema sõnul kahjustab see paindlikele gaasijaamadele ja muutlikule tuuleenergiale tuginevate tootmisvõimsuste tõhusa kombinatsiooni väljatöötamist, muutes ühe suurema hulga gaasijaamade käitamise ja hooldamise mittekasumlikuks. Ta leiab nimelt, et gaasijaamadel on kõige suuremad raskused jääda turule 2030. aastal, samas kui toetusi saanud tuumaelektrijaamad, nagu Hinkley Point C tuumaelektrijaam, loovad kõrgeid katmise protsendimäärasid tänu neile antud abile, ning neil on stiimul võrku hoolimatult üle varustada perioodidel, kui see saab juba olulisi elektrisüste taastuvenergiast. See kahjustaks varustuskindlust, kuna on ootuspärane, et paindlikud tootmisvõimsused tõmbuvad tagasi.
- 385 Teiseks väidab Austria Vabariik, et vastupidi sellele, mida leiab komisjon, ei ole kõnealustel meetmetel stimuleerivat mõju, mis on sobiv investeeringute teostamiseks. Nende meetmete tagasilööke arvestades ei ole stimuleeriv mõju, mida nimetatud institutsioon väitis abisaajale olevat, sobiv taotletud eesmärgi saavutamiseks. Need meetmed loovad moonutatud stiimulstruktuure elektrienergia tootmiseks, mis võivad teatud turutingimustel varustuskindluse tagamise asemel seda isegi kahjustada. Lisaks võivad ilmned moonutused ja tõrked turul ning kanduda edasi nii riigisisesele kui ka Euroopa elektriturule. Esmalt viib tuumaenergia edendamine mittepaindliku tootmise potentsiaalse ülevõimsuseni. Toetusmehhanismi tõttu on negatiivsete hindade korral NNBG-I kui Hinkley Point C tuumaelektrijaama käitajal majanduslik ajend mitte vähendada toodetud elektrit, kui esineb ülepakkumine, vaid jätkata vastupidi selle tootmist, et võrku varustada, võtmata sugugi arvesse võrgu

olukorda. Selle mõjul kohustatakse taastuenergia tootjaid, eelkõige tuuleenergia rajatise, mida Ühendkuningriik väidetavalt soovib arendada, vähendama kunstlikult oma panust võrku, et mitte kahjustada võrgu stabiilsust. Austria Vabariigi sõnul lahkuvad tuuleenergia tootjad turult, peavad maksma negatiivseid hindu oma toodangu eest ja kaotavad oma toetused või võimaluse tulevikus toetusi saada. Seejärel aitab Hinkley Point C tuumaelektriijaam otseselt kaasa negatiivsete hindade stsenaariumi tõenäoliseks muutumisele. Kuna tuumaelektriijaamal on igal juhul riigiabiga või ilma selleta üksnes piiratud võimalused reageerida turuhindadele, tippnõudlusele ja kõigele sellele, mis võiks võrgu stabiilsust kahjustada, siis mõjutaks hinnavahelepingu abil subsideeritud elektriijaam veelgi spetsiifilisemalt negatiivselt konkureerivate tehnoloogiate turutingimusi, ja igal juhul, kuna ta saab märkimisväärseid toetusi, saaks ta turult välja ajada tehnoloogiad, mille piirkulud on madalamad. Lõpuks lisab Austria Vabariik, et elektri hind MWh, mida toodab Hinkley Point C tuumaelektriijaam, saab olema kaks korda kõrgem kui praegu turul pakutud hind.

- 386 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et kõnealused meetmed panevad ülemääraselt ebasoodsamasse olukorda muud tehnoloogiad. Vastupidi komisjoni kaalutlustele ei saa teisi tehnoloogiaid hinnavahelepingutega samaväärselt toetada. Taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmisele antavale abile kehtivad kindlad kriteeriumid, mis on väga ranged ja selgelt määratletud määrusega nr 651/2014 ning keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistes aastateks 2014–2020. Aga need meetmed ja eelkõige hinnavaheleping ei vasta ühelegi nendest tingimustest. Vastupidi, need meetmed toovad koguni kaasa taastuenergia tootjate turult väljajäämise, kuna nad ei saa saada abi, mis on sarnane tuumaelektriijaamade käitajatele antud abiga. Lisaks võimaldavad sellised meetmed NNBG-l saada kasu toetustest, võtmata sugugi arvesse võrgu olukorda, samas kui tuuleenergia rajatised peavad eelistama võrgu stabiilsust nende endi elektrisüsteemidele ja seega nende võimalusele saada võimalikke toetusi.
- 387 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 388 Esmalt tuleb märkida, et Austria Vabariik keskendub oma argumentides sisuliselt kolmele etteheitele, millest esimene käsitleb seda, et kõnealused meetmed ei olnud vajalikud varustuskindluse parandamise, tarnijate mitmekesistamise ja CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamiseks; teine seda, et mõõdukama suurusega elektriijaamad oleksid olnud piisavad; ja kolmas seda, et komisjon ei hinnanud piisavalt ülemäärase hüvitamise riski.
- 389 Esiteks tuleb hinnata Austria Vabariigi argumente, mis käsitlevad seda, et kõnealused meetmed ei olnud vajalikud varustuskindluse parandamise, tarnijate mitmekesistamise ja CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamiseks.
- 390 Sellega seoses piisab meenutamisest, et komisjon võttis vaidlustatud otsuses arvesse avalikku huvi, et loodaks uusi tuumaelektriijaamu (vt punkt 380 eespool). Seetõttu ei suuda Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik oma argumentidega, et kõnealused meetmed ei olnud vajalikud varustuskindluse parandamise, tarnijate mitmekesistamise ja CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamiseks, kahtluse alla seada komisjoni kaalutluste sisulist põhjendatust. Seega tuleb need tagasi lükata.
- 391 Teiseks tuleb tagasi lükata ka Austria Vabariigi argument, et väiksemad (potentsiaalselt moodulitest koosnevad) elektriijaamad on piisavad, kuna neid elektriijaamu on kiirem käiku lasta ja rike sellises elektriijaamas on kergemini hallatav kui rike Hinkley Pointi tuumaelektriijaamas. Kuivõrd selle argumentiga peetakse silmas muid kui tuumaelektriijaamu, siis piisab märkimisest, et need elektriijaamad ei ole sobivad, et saavutada tuumaenergia edendamise eesmärki, mida kõnealuste meetmetega taotleti. Ülejäänud osas piisab märkimisest, et Austria Vabariik ei esita põhjusi, miks mitme väiksema tuumaelektriijaama ehitamine, millega soovitakse luua sama tuumaenergia baaskoormus kui Hinkley Point C tuumaelektriijaamaga, omaks piiratumat mõju kaubandus- ja konkurentsitingimustele kui viidatud tuumaelektriijaama ehitamine.

- 392 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse seda, et Ühendkuningriik nägi ette kolm meetet, millest igaühe individuaalne summa on juba erakordselt kõrge. Vaidlustatud otsuses piirdus see institutsioon iga meetme põhjendamisega eraldi, ilma et ta võtaks arvesse nende kumuleeritud mõju. See argument ja viienda väite raames esitatud argument, mille kohaselt komisjon ei võtnud arvesse kõnealuste meetmete kumuleeritud mõju (vt punkt 352 eespool), kattuvad omavahel. Selles kontekstis tuleb samuti arvesse võtta esimese väite raames esitatud argumenti, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama käitajaid ei olnud vaja „immuniseerida“ (vt punkt 196 eespool).
- 393 Esmalt tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon piirdus kõnealuste meetmete individuaalse hindamisega, kuid ei võtnud arvesse nende kumuleeritud mõju. Nimelt, esiteks ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 337, et komisjon leidis, et need meetmed on omavahel seotud. Teiseks ilmneb nimetatud otsuse põhjendustest 407 ja 479, et nimetatud meetmete proportsionaalsuse hindamise raames võttis komisjon seda seost arvesse. Nimelt tuvastas komisjon nendes põhjendustes, et tulumäärad, mille põhjal arvutati hinnavahelepingu täitmishind, olid kooskõlas kõigi neid ümbritsevate meetmetega. Kuid ministriumiga sõlmitud leping ja krediidigarantii on osa nendest meetmetest. Sellest tuleneb, et hinnavahelepingus sisalduva abi elemendi vajalikkuse hindamisel võttis komisjon arvesse abi elemente, mis sisaldasid ülejäänud kahes kõnealuses meetmes.
- 394 Teiseks tuleb järeldada, et Austria Vabariik ei esita ühtegi põhjendatud argumenti, mis võiks tõendada, et erinevates kõnealustes meetmetes sisalduvad abi elemendid olid ülemäärased, arvestades eesmärki ajendada tegema otsust investeerida uutesse tuumaelektrijaamadesse.
- 395 Esmalt, mis puudutab krediidigarantiid, siis piisab meenutamisest, et komisjon nõudis, et selle komisjonitasu summat muudetakse, et vähendada selles sisalduvat abi elementi miinimumini. Selles kontekstis tuleb meelde tuletada, et kaheksanda väite hindamisel ei ilmnunud, et komisjon oleks teinud sellega seoses ilmseid vigu (vt punktid 285–349 eespool).
- 396 Seejärel, mis puudutab ministriumiga sõlmitud lepingut, siis tuleb meenutada, et selles sisalduv abi element piirdub ühe lepingulise õigusega, mis juhul, kui Hinkley Pointi tuumaelektrijaam suletakse enne tähtaega poliitilistel põhjustel, vabastab NNBG investorid kuludest või ajakaotusest, mis tuleneks toimingutest, mis tulenevad hagidest, milles tuginetakse nende õigustele üldpõhimõtete alusel, mis reguleerivad hüvitist omandiõiguse äravõtmise korral (vt punkt 277 eespool).
- 397 Mis puudutab Austria Vabariigi argumenti, et ei olnud vaja „immuniseerida“ NNBGd ja tema investoreid kõigi juriidiliste riskide vastu, siis tuleb esiteks märkida, et kõnealused meetmed ei kaitse NNBGd mis tahes riski eest, vaid teda ohustab eelkõige risk, mis on seotud ehitusviivitustega või Hinkley Point C tuumaelektrijaama mittetäieliku ehitamisega, madala tegevustulemuse risk ja madala kasumi risk. Teiseks, võttes arvesse nende meetmete eesmärki, milleks on luua stiimul investeerimaks uutesse tuumaelektrijaamadesse, siis ei saa järeldada, et oli ilmselt ekslik kasutada sellist instrumenti nagu ministriumiga sõlmitud leping, et hallata riske, mis selliste investeeringutega kaasnevad, et vähendada hinnavahelepinguga tagatud täitmishinna summat.
- 398 Lõpuks, mis puudutab hinnavahelepingut, siis tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi põhjendatud argumenti, et tõendada, et komisjoni kaalutus, mille kohaselt täitmishind ei ületanud summat, mis oli vajalik, et tuua kaasa otsus investeerida Hinkley Point C tuumaelektrijaama, oli ilmselt ekslik. Selles kontekstis tuleb meenutada, et täitmishind oli kindlaks määratud, võttes arvesse tulumäära, ja et vaidlustatud otsuse punktides 9.5.3.2 ja 9.5.3.3 leidis komisjon, et ilma et see mõjutaks tulude jagamise mehhanismide muutmist, olid need määrad kooskõlas tulumääraga, mis tuleb saavutada sellise projekti puhul, mis oli ulatuselt sarnane Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamisega, ja mida iseloomustas võrreldav ebakindluse aste. Aga Austria Vabariik ei esita ühtegi argumenti, mis võiks tõendada, et neis kaalutlustes oli tehtud ilmsed hindamisvead.
- 399 Sellest tuleneb, et kõik argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada kõnealuste meetmete vajalikkust, tuleb tagasi lükata.

400 Siiski esitab Austria Vabariik siinses kontekstis ka argumendid, mis peavad silmas kõnealuste meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumist komisjoni poolt. Neid argumente võetakse arvesse käesoleva väite kolmandas osas, milles seda kaalumist käsitletakse.

c) Kõnealuste meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumine

401 Kolmandas osas käsitletakse vaidlustatud otsuse põhjendustes 547 ja 548 tehtud komisjoni järeldust, et võttes arvesse krediidigarantii tasumäära korrigeerimist ja EDFi võetud kohustusi, siis oli kõnealustest meetmetest tulenevate konkurentsimoontuste risk piiratud ja neid tasakaalustasid meetmete positiivsed mõjud.

402 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik vaidlustavad selle järelduse. Nende liikmesriikide sõnul on kõnealustest meetmetest tulenevad puudused ebaproportsionaalsed, võrreldes nendest tulenevate eelistega. Austria Vabariik väidab, et vastupidi sellele, mida väidab komisjon, on nendest meetmetest tulenevad eelised ebaproportsionaalsed neist tulenevate puuduste kõrval, eelkõige teiste elektritootjate kulul toimuv konkurentsimoontus ja arvestatavad tõrked elektriturul. Esiteks oli komisjon jätnud arvestamata nende meetmete negatiivsed mõjud teistele elektritootjatele, eelkõige arvestatavad negatiivsed mõjud taastuvenergia tootjatele. Lisaks loovad need meetmed stiimuleid, mis toovad kaasa tõrkeid. Teiseks oli komisjon kaalumise käigus jätnud välja teatud kesksed aspektid, mis räägivad samuti nende meetmete lubamise vastu. Esiteks ei analüüsitud piisavalt mõju elektriturule. Teiseks on vaidlustatud otsus pretsedendi väärtusega reale kavandatavatele tuumarajatistele, mida praegu ei realiseerita, kuna need ei ole ilma riigiabita kasumlikud. Kolmandaks ei võetud piisavalt arvesse arvestatavaid tagajärgi tarbijatele. Pelk asjaolu, et sugugi ei uuritud alternatiivseid lahendusi, et katta Ühendkuningriigi tulevase elektrienergia vajadusi, võimaldab järeldada, et tarbijate heaolu ei ole piisavalt arvesse võetud. Liberaliseeritud sektor, nagu elektrienergia oma, peaks suutma põhimõtteliselt toimida ilma olulise avaliku toetuseta. Seda üllatavam on see meetmete summa, mida Ühendkuningriigi maksumaksjad peaksid katma. Neljandaks ei võetud piisavalt arvesse mõju keskkonnale, eelkõige jäätmete ladustamist, mis puudutas samuti tarbijat või maksumaksjat.

403 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

404 Austria Vabariigi argumendid võib jagada nelja gruppi. Esimese argumentide grupiga soovitakse kahtluse alla seada kõnealuste meetmete positiivseid mõjusid, mida komisjon oli arvesse võtnud. Teine argumentide grupp puudutab komisjoni järeldust, et nende meetmete põhjustatud konkurentsimoontused olid piiratud. Kolmas argumentide grupp puudutab nende meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumist komisjoni poolt. Neljas argumentide grupp käsitleb seda, et komisjon ei võtnud arvesse asjasse puutuvaid elemente.

1) Kõnealuste meetmete positiivsed mõjud, mida komisjon arvesse võttis

405 Esiteks, mis puudutab kõnealuste meetmete positiivseid mõjusid, mida komisjon arvesse võttis, siis tuleb märkida, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustest 2–11 ilmneb, et need meetmed on osaks Ühendkuningriigi energiapoliitika meetmetest elektrituru reformi raames. Selle strateegia eesmärk on saavutada varustuskindlus, allikate mitmekesistamine ja CO₂-heite vähendamine. Nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 199, 404 ja 508–511, siis on Ühendkuningriigil 2021. aasta ja 2030. aasta vahel vaja uusi elektriijaamu, mis suudaks tarnida ligi 60 GW. Arvestades olemasolevate tuumaelektriijaamade ja söekütteil töötavate elektriijaamade prognoositavaid sulgemisi, on Hinkley Point C tuumaelektriijaama ehitamise eesmärk piirata tuumaenergia panuse langemist elektri koguvajaduses. Komisjoni järelduste põhjal ei oleks võimalik üksnes taastuvenergiat kasutades ületada tulevase puudujääke elektrienergia toodangus, mis on põhjustatud esiteks nõudluse kasvust ja teiseks olemasolevate tuumaelektriijaamade ja söekütteil töötavate elektriijaamade sulgemisest. Selles kontekstis võttis komisjon arvesse asjaolu, et tuumaenergia kujutab endast baaskoormuselektrienergia tarnimise

viisi, st elektrienergia jätkuva tootmise vormi, mis ei ole muutliku võimsusega erinevalt mitmest tehnoloogiast, millega toodetakse energiat taastuvatest allikatest. Komisjon märkis samuti, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamaga katmisele tulev võimsus vastab 14 GW maismaa tuuleenergia või 11 GW mere tuuleenergia võimsusele, ja järeldas, et ei ole realistlik oodata, et selline võimsus sama tähtsaja jooksul toodetaks.

- 406 Teiseks tuleb märkida, et ehkki kõnealuste meetmete sobivust ja vajalikkust tuleb hinnata, lähtudes avaliku huvi eesmärgist luua uusi tuumaelektrijaamu, tehes seda nimetatud meetmete eeliste ja puuduste kaalumise raamistikus, tuleb arvesse võtta nende uute elektrijaamadega kaasnevat kogu positiivset mõju.
- 407 Kolmandaks, mis puudutab Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente, sh neid, mis on esitatud kuuenda väite esimese ja teise osa põhjenduseks (vt punktid 382 ja 398 eespool), siis tuleb märkida, et sisuliselt esitavad need liikmesriigid kuus etteheidet, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni kaalutlusi kõnealuste meetmete positiivsete mõjude kohta. Esiteks esitab Austria Vabariik argumentid, millega soovib kahtluse alla seada Ühendkuningriigi energiatootmisvõimsuse tulevase puudujäägi olemasolu. Teiseks väidab ta, et ulatusliku baaskoormuse mõiste on anakronism. Kolmandaks, sarnaselt Luksemburgi Suurhertsogiriigiga väidab ta, et tuumaenergiaga seoses ei ole tagatud uraaniga varustatuse kindlus. Neljandaks väidab ta, et tuumaelektrijaamad on tundlikud temperatuuritõusule. Viiendaks viitab ta rikke tagajärgedele Hinkley Pointi tuumaelektrijaamas. Kuuendaks seab Luksemburgi Suurhertsogiriik kahtluse alla komisjoni kaalutluse, et tuumaenergia on vähese CO₂-heitega energia. Seitsmendaks viitavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik sellele, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitus ei saa õigel ajal valmis.

i) Argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada energiatootmisvõimsuse tulevase puudujäägi olemasolu

- 408 Austria Vabariik väidab, et komisjoni järeldus energiatootmisvõimsuse tulevase puudujäägi kohta on ilmselgelt ekslik. Selles kontekstis väidab ta, et komisjoni analüüsitud erinevate stsenaariumide raames ei võtnud see institutsioon arvesse elektrituru muudatusi, mis tulenevad sellistest meetmetest nagu arukad arvestid, arukad võrgud, arukad kodud ja hoiustamisvõimalused. Tema sõnul ei võtnud komisjon arvesse ka võimalust importida elektrit teistest liikmesriikidest ega Ühendkuningriigi elektritootmisvõimsuse arvestatava kasvu perspektiivi.
- 409 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et energiatootmisvõimsuse tulevaste puudujääkide olemasoluga seoses võttis komisjon arvesse Ühendkuningriigi prognoose. Nagu ilmneb ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustest 250–258, võttis see liikmesriik neid prognoose arvestades arvesse muude tootmisvõimsuste kasvu kui tuumaenergia oma, energiatõhususe meetmeid ja võimalust importida energiat muudest liikmesriikidest energiaühenduste vahendusel. Vastab tõele, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustest 259–263 ilmneb, et selle otsuse tegemise hetkel oli komisjonil kahtlusi Ühendkuningriigi teostatud analüüsi kohta. Siiski ilmneb eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendusest 510, et pärast põhjalikku analüüsi tunnistas komisjon Ühendkuningriigi tuvastatud vajadust uute energiatootmisvõimsuste järele, mis suudaks tarnida 2021. ja 2030. aasta vahel 60 GW. Selle tõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei võtnud arvesse elektrituru tulevast arengut.
- 410 Teiseks, mis puudutab Austria Vabariigi argumenti, et komisjoni 2015. aasta juuli aruandest „Investment perspectives in the electricity market“ (investeeringusperspektiivid elektriturul) nähtub, et Ühendkuningriigi energiatootmisvõimsused kasvavad, siis tuleb meenutada, et riigiabi valdkonnas tehtud komisjoni otsuse seaduslikkust tuleb hinnata seda informatsiooni arvesse võttes, mis oli komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel (10. juuli 1986. aasta kohtuotsus Belgia vs. komisjon, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, punkt 16). Siinses asjas avaldati aruanne, millele Austria Vabariik tugineb, pärast vaidlustatud otsuse tegemist ning toimikust ei ilmne ühtegi asjaolu selle kohta, et

nimetatud institutsioonil oli teavet selles aruandes sisalduva informatsiooni kohta enne vaidlustatud otsuse tegemist. Igal juhul pelk argument, et Ühendkuningriigis on taastuvatest energiaallikatest toodetud energia maht ja seega muutlik võimsus suurenenud, ei suuda võtta usutavust komisjoni kaalutlustelt, mille kohaselt nõudluse kasvu ja olemasolevate tuumaelektrijaamade ja söekütlet töötavate elektrijaamade sulgemise tõttu on Ühendkuningriigil oodata energiatootmisvõimsuste puudujääke.

- 411 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik Austria Vabariigi argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeldust energiatootmisvõimsuse tulevase puudujäägi kohta.

ii) Argumendid, mis puudutavad suure baaskoormuse mõistet kui anakronismi

- 412 Austria Vabariik märgib, et suure baaskoormuse mõiste on aegunud. Seega tuleks eelistada väikseid paindlikke elektrijaamu.

- 413 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et komisjon järeldas vaidlustatud otsuse põhjenduses 404, et paljusid taastuvenergiaalaseid tehnoloogialahendusi ei saa pidada nende muutliku võimsuse tõttu sobivaks alternatiiviks sellisele baaskoormustehnoloogiale nagu tuumaenergia, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamaga eeldatavalt kaetav võimsus on samaväärne kui 14 GW maismaa tuuleenergia võimsus või 11 GW mere tuuleenergia võimsus ja et ei olnud realistlik loota, et sellised tuuleenergia tootmisvõimsused ehitataks sama tähtaja jooksul kui Hinkley Point C tuumaelektrijaama rajamiseks kuluv tähtaeg.

- 414 Teiseks tuleb hinnata, kas Austria Vabariigi argumendid suudavad kõigutada nende kaalutluste usutavust.

- 415 Esmalt esitab Austria Vabariik ühe 11. septembri 2015. aasta intervjuu Ühendkuningriigi elektri põhivõrguettevõtja peadirektoriga. Ta väidab, et sellest intervjuust nähtub, et mõte kasutada suuri tuumaelektrijaamu on aegunud.

- 416 Sellega seoses tuleb ühest küljest märkida, et kõnealune intervjuu avaldati pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ja sellega ei saa niisiis kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse seaduslikkust (vt punkt 410 eespool). Seda enam, et Ühendkuningriigi elektri põhivõrguettevõtja peadirektori teatud seisukohad, mida intervjuus mainitakse, võtavad arvesse arengut, mis leidis aset 2015. aastal ja seega pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist.

- 417 Teisest küljest ja igal juhul tuleb märkida, et kõnealusel intervjuul ei seata kahtluse alla tuumaenergia kui elektritoomise usaldusväärse allika kasutegurit. Ehkki selles intervjuus seatakse kahtluse alla baaskoormuse kasutegur tarbijatele, tuginedes prognoosidele, et tarbija hakkab ise elektrit tootma, on seal samuti märgitud, et ei ole teada, kui kiirelt selline areng aset leiab. Lisaks ei ole kahtluse alla seatud asjaolu, et baaskoormus jääb oluliseks äriklientidele. Pealegi tuleb märkida, et intervjuust nähtava ühe teise prognoosi kohaselt elektrinõudlus 2020ndatel aastatel kasvab. Arvestades neid kaalutlusi ning Ühendkuningriigi õigust valida erinevate energiaallikate vahel ning valida üldine energiaga varustamise struktuur ja talle selle tarvis antud ulatuslikku kaalutlusruumi (vt punkt 372 eespool), siis tuleb järeldada, et kõnealune intervjuu ei suuda tõendada, et eespool punktis 413 esitatud komisjoni kaalutlustes on tehtud ilmne viga.

- 418 Teiseks väidab Austria Vabariik, et tulevikus kasvab paindlike allikate vajadus, võrreldes baaskoormuse vajadusega, viidates komisjoni aruandele „Investment perspectives in the electricity market“ (investeeringusperspektiivid elektriturul). Sellega seoses piisab meenutamisest, et eespool punktis 410 mainitud põhjustel ei saa selle aruandega kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse

seaduslikkust. Igal juhul ei kõiguta see argument nende komisjoni järelduste usutavust, mille kohaselt ei olnud realistlik oodata, et paindlikke ja madala süsinikusisaldusega energiatootmisvõimsusi oleks võimalik luua samaks tähtjaks, mis oli Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamiseks ette nähtud.

- 419 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et ühes Ameerika ajakirjas 22. aprillil 2009 avaldatud artiklis „Will the U.S. Ever Need to Build Another Coal or Nuclear Power Plant?“ märkis USA föderaalne energeetika regulatiivkomisjoni president, et baaskoormuse mõiste võib muutuda anakronismiks.
- 420 Sellega seoses tuleb märkida, et isegi kui USA föderaalne energeetika regulatiivkomisjoni president mainis selles artiklis, et tulevikus võib baaskoormuse mõiste muutuda anakronismiks, siis sellest artiklist nähtub samuti, et seda arvamust ei toetata kaugeltki üksmeelselt ja et teised eksperdid leiavad, et tuumaenergia on tulevikus jätkuvalt oluline roll. Arvestades Ühendkuningriigi ulatuslikku kaalutlusõigust määrata kindlaks oma energiaallikate kogum, siis ei ole ka selle artikliga võimalik tõendada, et eespool punktis 413 kokku võetud komisjoni kaalutlused on ilmselgelt ekslikud.
- 421 Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argumendid, mille kohaselt on baaskoormuse mõiste aegunud.

iii) Argumendid, mis puudutavad uraaniga varustamist

- 422 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et teadaolevad uraanivarud ei ole piiramatud. Pealegi tuleb tuumkütust suures osas importida riikidest, mille poliitiline olukord ei ole stabiilne.
- 423 Esiteks tuleb hinnata, kas teadaolevate uraanimaardlate piiratud laadi käsitlev argument võib kõigutada komisjoni nende argumentide usutavust, mis puudutavad kõnealustest meetmetest tulenevaid eeliseid.
- 424 Sellega seoses tuleb märkida esiteks, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 383 ilmneb, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ootuspärane tööiga on 60 aastat. Teiseks ilmneb Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) ja Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) avaldatud „punase raamatu“ kokkuvõttest, mille komisjon esitas, et uraanivarud on piisavad järgmiseks 150 aastaks. Sellest tuleneb, et varude piiratud käsitleva argumendiga ei ole võimalik kõigutada komisjoni kaalutluste usutavust.
- 425 Seda järeldust ei kõiguta Austria Vabariigi argument, mille kohaselt ilmneb komisjoni 4. oktoobri 2007. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2007) 565 (lõplik) leheküljelt 10, et teadaolevad uraanivarud, mis on mõistlikult tagatud ja mida on konkurentsivõimeliste hindadega võimalik eksploateerida, võivad praeguse tarbimistaseme juures rahuldada tuumatööstuse vajadusi vähemalt 85 aastat.
- 426 Nimelt tuleb esiteks märkida, et see näidisprogramm viitab prognoosile, mis on esitatud eespool punktis 423 mainitud „punase raamatu“ varasemas redaktsioonis, samas kui 150 aasta prognoos tuleneb selle raamatu hilisemast redaktsioonist.
- 427 Teiseks, ja isegi kui igal juhul oletada, et teadaolevad uraanivarud, mis on mõistlikult tagatud ja mida on konkurentsivõimeliste hindadega võimalik eksploateerida, võivad praeguse tarbimistaseme juures rahuldada tuumatööstuse vajadusi üksnes 85 aastat, ületab see kestus Hinkley Point C tuumaelektrijaama ootuspärase tööea, ja Austria Vabariik ei ole esitanud põhjendatud asjaolusid, mis võiks tõendada, et tuumaenergia arendamine oleks selline, et teadaolevad uraanivarud oleks ammendatud enne selle tööea lõppu.

- 428 Kolmandaks tuleb selles kontekstis samuti arvesse võtta võimalust kasutada juba kasutatud kütust või tuumarelvade demonteerimisel saadavat kütust. Mis puudutab seda võimalust, siis piirdub Austria Vabariik selle märkimisega, et Euratomi Tarneagentuuri 2014. aasta aruande leheküljelt 18 nähtub, et liikmesriigid tagavad üksnes 21% ringlussevõtu võimsuse, mis ei ole piisav liidu vajaduste rahuldamiseks. Kuid sellega seoses piisab märkimisest, et selle dokumendi lehekülgedelt 18 ja 33 ilmneb, et maailmatasandil esineb muundamise ülevõimsus ja et liidu elektritootjate vajadused on lühema ja keskmise ajavahemiku jooksul hästi kaetud.
- 429 Seetõttu ei suuda argument uraanivarude piiratuse kohta tõendada, et komisjon on oma kaalutlustes teinud ilmse hindamisvea.
- 430 Teiseks, mis puudutab argumenti, et liit sõltub suuresti kolmandatest riikidest imporditavast tuumkütusest, siis tuleb ühest küljest meenutada eespool mainitud juba kasutatud või tuumarelvade demonteerimisest tuleneva kütuse ringlussevõttu, ja uraanikaevanduste olemasolu liidu territooriumil, ehkki need on väga väikesed.
- 431 Teiseks ei suuda asjaolu, et suur osa uraanist imporditakse kolmandatest riikidest, iseenesest tõendada, et Hinkley Point C tuumaelektrijaam ei jõua saavutada kavandatud elektritoodangut.
- 432 Austria Vabariik väidab siiski, et see import pärineb suures osas riikidest, mille poliitiline olukord ei ole stabiilne.
- 433 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et üks osa varudest pärineb Kanadast ja Austraaliast ning Austria Vabariik ei esita argumente nende riikide poliitilise olukorra stabiilsuse vaidlustamiseks.
- 434 Teiseks, vastavalt komisjoni selgitustele, milles viidatakse 13. novembri 2008. aasta tuumaenergia näidisprogrammi KOM(2008) 776 (lõplik) leheküljele 2, on uraanivarusid geopoliitiliselt stabiilsetes piirkondades ja need on väga hajali, mis võib hajutada riski, et võimalikud probleemid ühes või enamast nendest piirkondadest tooks kaasa uraanipuuduse liikmesriikides. Austria Vabariik ei esita põhjendatud argumente, mis suudaks neid andmeid kahtluse alla seada.
- 435 Kolmandaks tuleb selles kontekstis samuti arvesse võtta komisjoni selgitusi, mida kinnitatakse komisjoni teatise 4. oktoobri 2007. aasta tuumaenergia näidisprogrammi kohta lehekülgedel 4 ja 11 ning mille kohaselt Euroopa ettevõtjad on kolmandates riikides asuvate kaevanduste kaasomanikud ning tuumamaterjali ja -tehnoloogia kaubanduse lihtsustamiseks on sõlmitud rahvusvahelised kokkulepped Austraalia, Kanada, Ameerika Ühendriikide, Jaapani ja Kasahstani Vabariigiga.
- 436 Neljandaks tuleb meenutada, et kolmandatest riikidest imporditud kütusest sõltumine ei ole tuumaenergia eripära, vaid see esineb ka teiste tehnoloogiate puhul, nagu gaasijaamad.
- 437 Seetõttu ei suuda ka Austria Vabariigi argument, et väga suur osa uraanist imporditakse kolmandatest riikidest, kõigutada komisjoni kaalutluste usutavust kõnealuste meetmete positiivsete mõjude kohta.
- 438 Seetõttu tuleb kõik uraanivarusid käsitlevad argumendid tagasi lükata.
- 439 Lõpuks, mis puudutab argumenti, et komisjon ei oleks pidanud eelistama kolmandatest riikidest pärit uraanimaagi impordi teistest liikmesriikidest pärit elektri impordile, siis tuleb märkida, et tegu on kõnealuste meetmete eeliste ja puuduste kaalumise ja seega võetakse seda arvesse nimetatud kaalumise hindamise raames.

iv) Argument, mille kohaselt tuumaelektrijaamad on tundlikud temperatuuritõusule

- 440 Austria Vabariik väidab, et tuumaelektrijaamad on väga tundlikud temperatuuritõusule, kuna neil on väga suur külma vee vajadus. Kuumalainete ajal tuleb seega tuumaelektrijaamad seisata.
- 441 Esiteks tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi tõendit, mis võiks näidata, et tavapäraste kliimatingimuste juures on tuumaelektrijaamad eriti tundlikud ilmastikutingimustele erinevalt taastuvatest energiaallikatest, nagu tuule- või päikeseenergia.
- 442 Teiseks tuleb hinnata, kas Austria Vabariigi argument, et kuumalained võivad mõjutada tuumaelektrijaamade toimimist, võib kõigutada eespool punktis 405 kokku võetud komisjoni kaalutluste usutavust.
- 443 Austria Vabariik märgib, et tuumaelektrijaamade tundlikkus kuumalainetele tuleneb 9. detsembri 2014. aasta dokumendist „Nuclear Free Local Authorities briefing“.
- 444 Sellega seoses tuleb märkida, et selle dokumendi kohaselt on teatud tuumareaktorite ebausaldusväärsus seotud sellega, et tegu on vananenud reaktoritega, mille kasutusaeg on ületatud. Ühest küljest soovitakse Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamisega nimelt asendada vananevaid tuumaelektrijaamu. Teisest küljest tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi argumenti tõendamaks, et Hinkley Point C tuumaelektrijaam, mis asuks Somersetis Ühendkuningriigi rannikualal, võiks olla eriti tundlik kuumalainetele ja seal tekiksid jahutusprobleemid.
- 445 Igal juhul tuleb märkida, et juhul kui erakorraliste asjaolude esinedes mõjutaks kuumalaine Hinkley Point C tuumaelektrijaama toimimist, ei saaks need iseenesest kahtluse alla seada selle üksuse ehitamisest tulenevat tootmisvõimsust, mida komisjon võttis arvesse kaalutlustes, mis on kokku võetud eespool punktis 405. Selles kontekstis tuleb samuti arvesse võtta komisjoni argumenti, et kuumalainete tagajärjel kasvab päikeseenergia tootlus ja et seega esineb teatav kompenseeriv mõju, mis võib tasakaalustada võimalikke tagajärgi, mis tekivad tuumaenergia tootmisele liiga kõrgetest temperatuuridest.
- 446 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb järeldada, et kuumalainete mõju puudutav argument ei suuda tõendada, et komisjon on teinud ilmseid vigu oma kaalutlustes, mis puudutavad kõnealuste meetmete positiivset mõju.

v) Argument, mis puudutab rikete võimalikke tagajärgi

- 447 Austria Vabariik viitab komplikatsioonidele, mis võivad tuleneda rikkest tuumaelektrijaamas ja täpsemalt sellise suurusega tuumaelektrijaamas nagu Hinkley Point.
- 448 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et ühest küljest on komisjoni selgituste kohaselt Hinkley Pointi tuumaelektrijaamas toimuv tootmine tagatud mitme tuumaelektrijaama blokiga, mis kasutavad erinevaid tehnoloogiasid, mis võimaldab hooldustöid kavandada nii, et baaskoormuse tootmine säiliks, ja teisest küljest ei ole Austria Vabariik esitanud argumente, mis suudaks neid andmeid kahtluse alla seada.
- 449 Teiseks tuleb märkida, et pelgalt asjaolu, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama toimimist võiks mõjutada juhuslikud rikked, ei suuda iseenesest kahtluse alla seada nimetatud tootmisüksusest tulenevat energia tootmisvõimsust, mida komisjon võttis arvesse nendes kaalutlustes, mis on kokku võetud eespool punktis 405.
- 450 Sellest tuleneb, et argument rikete võimalike tagajärgede kohta ei suuda kõigutada komisjoni neid argumente, mis puudutavad kõnealustest meetmetest tulenevaid eeliseid.

vi) Tuumaenergia kvalifitseerimine vähese CO₂-heitega energiaks

- 451 Luksemburgi Suurhertsogiriik väidab, et komisjoni järeldus, et tuumaenergia on vähese CO₂-heitega tehnoloogia, on ilmselgelt ekslik. Tuumatehnoloogia põhjustab arvestatava CO₂-heite uraani kaevandamise ja töötlemise käigus ning tuumaelektrijaamade ehitamise ja demonteerimise käigus.
- 452 Sellega seoses tuleb esmalt meenutada, et vaidlustatud otsuses ei tuvastanud komisjon CO₂-heite vähendamist kui ühte avaliku huvi eesmärki, mis võiks iseseisvalt põhjendada kõnealuseid meetmeid. Siiski, nagu juba märgiti eespool punktis 405 kõnealuste meetmete eeliste ja puuduste omavahelise kaalumise raames, võttis komisjon arvesse asjaolu, et need meetmed kuuluvad Ühendkuningriigi üldisesse strateegiasse reformida tema elektriturgu, mille eesmärk on eelkõige saavutada CO₂-heite vähendamine. Neil asjaoludel tuleb analüüsida, kas Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud argumentidega on võimalik tõendada, et on tehtud ilmne hindamisviga kaalutluses, et kõnealused meetmed kuuluvad sellesse üldisesse strateegiasse.
- 453 Sisuliselt tugineb Luksemburgi Suurhertsogiriik oma argumentides sellele kohta, et tuumatehnoloogia ei ole vähese CO₂-heitega, ühele 2008. aastal avaldatud uuringule „Valuing the greenhouse gas emissions from nuclear power“.
- 454 Mis puudutab esiteks kõnealuse uuringu sisu, siis tuleb märkida, et sellest ei tulene, et tuumaenergia on suure CO₂-heitega energiavorm. Vastupidi, nagu komisjon põhjendatult märkis, tuleneb sellest, et keskmine CO₂-heite tuumaelektrijaamade puhul on 66 g süsinikdioksiidi ekvivalentkogust, võrreldes päikeseenergia ja biomassienergiaga, mille CO₂-heide on 13 g ja 41 g süsinikdioksiidi ekvivalentkoguse vahel, samas kui fossiilkütuste, nagu gaas, bensiin, diisel ja kivisüsi, CO₂-heide on 443 g ja 1050 g süsinikdioksiidi ekvivalentkoguse vahel.
- 455 Teiseks tuleb märkida, et komisjon väidab, et tulevikus väheneb tuumaelektrijaamade keskmine CO₂-heide. Tooraine kaevandamiseks, tuumaelektrijaama ehitamiseks ja demonteerimiseks vajaliku elektri tarbimisest tulenevat CO₂-mahukust on võimalik vähendada, kuna see elekter asendatakse vähemalt osaliselt elektriga, millel ei ole CO₂-heidet või on seda vähem. Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei ole neid argumente vaidlustanud.
- 456 Kolmandaks tuleb märkida, et komisjon esitab omalt poolt ühe teise uuringu, mis pärineb 2012. aastast ja milles analüüsitakse erinevate uuringute tulemusi, millel oli Luksemburgi Suurhertsogiriigi poolt esitatud uuringuga sarnane ese. Tuleb märkida, et liikmesriigi poolt esitatud uuringuga võrreldes neli aastat hilisema uuringu leheküljelt 90 ilmneb, et teadusdoktriin leiab, et tuumaenergia tekitatud CO₂-heide on vaid murdosa sellest, mida põhjustab fossiilkütuste kasutamine energia tootmiseks, ja et see on võrreldav taastuvenergia tehnoloogiate põhjustatud heitega.
- 457 Neid asjaolusid arvestades tuleb järeldada, et Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud argumendid ei suuda tõendada, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea, kui ta järeldas, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine oli osa Ühendkuningriigi üldisest strateegiast reformida oma elektriturgu, mille eesmärk oli eeskätt CO₂-heite vähendamine.

vii) Argument, et Hinkley Point C tuumaelektrijaam valmib hilinemisega

- 458 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad samuti, et Hinkley Point C tuumaelektrijaam valmib ja lastakse käiku alles pärast Ühendkuningriigi prognoositud varustusdefitsiiti.
- 459 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et kui NNBG ei järgi ettenähtud ajakava, on tal oht kaotada hinnavahelepinguga antud eelised, ning tal on seega stiimul seda ajakava järgida.

- 460 Teiseks ja igal juhul tuleb märkida, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama käikulaskmine on ette nähtud 2023. aastaks. Isegi kui tegelik käikulaskmine toimub pärast seda kuupäeva, ei ole välistatud, et ta võiks rahuldada Ühendkuningriigi poolt 2021. ja 2030. aasta vahele jääva perioodi kohta prognoositud vajadust, et uued elektrijaamad toodaksid 60 GW.
- 461 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata ka argument Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehituse hilinemisega valmimise kohta.
- 462 Seetõttu tuleb järeldada, et mitte ükski Austria Vabariigi esitatud argument ei suuda kahtluse alla seada komisjoni kaalutlusi kõnealuste meetmete positiivsete mõjude kohta.

2) Negatiivsed mõjud, mida komisjon arvesse võttis

- 463 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik esitavad argumendid tõendamaks, et komisjon on teinud ilmsed hindamisvead oma järelduses, et kõnealuste meetmete põhjustatud konkurentsimoонutused olid piiratud. Selles kontekstis tuleb arvesse võtta ka kuuenda väite esimeses ja teises osas esitatud argumente (vt punktid 382 ja 398 eespool), liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamist puudutavat argumenti (vt punkt 125 eespool) ja argumenti siseturu sulgemise mõju ja asjaomaste meetmete mõju nimetatud turu hindadele, mida laiendati viienda väite raames (vt punkt 273 eespool).
- 464 Esiteks väidab Austria Vabariik, et komisjon eiras asjaolu, et kõnealused meetmed tekitavad negatiivset mõju siseturule ja eeskätt energiaturule.
- 465 Sellega seoses tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse punktis 7.9 mainis komisjon, et kõnealused meetmed võivad kahjustada konkurentsi seoses elektri tootmise ja tarnimisega ning mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Ta leidis samuti, et need meetmed võivad moonutada investeerimisotsuseid ja tõrjuda võimalikke investeeringuid. Lisaks tuvastas ta selle otsuse punktis 9.6 esitatud analüüsis nende meetmete teatud negatiivsed mõjud konkurentsi moonutamise ja liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamise valdkonnas. Siiski järeldas ta selle otsuse põhjenduses 548, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama käikulaskmisest tulenevad konkurentsimoонutused jäävad vajalikult minimaalseks ning neid tasakaalustavad nende meetmete positiivsed mõjud. See järeldus tugineb eelkõige sama otsuse punktides 9.6.1–9.6.5 tehtud analüüsile.
- 466 Selles kontekstis tuleb samuti märkida, et vaidlustatud otsuse punktis 9.6.1 analüüsis komisjon investeeringu moonutusi, mida kõnealused meetmed tekitavad, ja nende mõju kaubavoogudele. Otsuse põhjenduses 511 järeldas ta, et neil meetmetel on kaubavoogudele, hindadele ja investeeringutele tähtsusetu mõju. See järeldus tugineb viidatud punktis esitatud kaalutlustele ning ühele sama otsuse põhjenduses 403 esitatud kaalutlusele.
- 467 Esiteks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 503–505, et hinnavahelepingute laialdane kasutamine võis olulisel määral sekkuda hindade kui investeerimissignaali rolli või selle rolli koguni kaotada, ning viia selleni, et elektritootmise hindu hakkab reguleerima valitsus enda valitud tasemel. Hinnavahelepingutega nõutakse tootjalt turul müümist, säilitades seega mõned stiimulid ka ilma eelisteta turuosalistele. Komisjon märkis siiski, et sellised stiimulid säilivad aga peamiselt tegevustasandil ja mitte investeerimisotsuste tasandil, mis tõenäoliselt tehakse hinnavahelepinguga pakutava tulude stabiilsuse ja kindluse alusel. Igal juhul on hinnavahelepingust tegevustasandil tulenevad turumoonutused tuumaenergia tootjate puhul piiratud, kuna neid tootjaid iseloomustavad madalad tegevuse piirkulud ja kuna nad seetõttu saavad tõenäoliselt müüa turul hinnatasemest olememata ning, nagu tagapool täpsemalt selgitatud, hõivavad kohad pakkumiskõvera alguses.

- 468 Teiseks tuvastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 506–508 võrkudevaheliste ühenduste ehitamise ning kaubavoogude suuna ja intensiivsusega seoses, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine peaks avaldama minimaalset mõju hulgihindadele Ühendkuningriigis. Selles kontekstis märkis ta, et koostatud mudelitest nähtub, et Suurbritannia hinnad langevad selle tuumajaama kasutuselevõtmise tulemusel vähem kui 0,5%, mis omakorda tähendab võrkudevaheliste ühenduste tulude kumulatiivset ja üldist vähenemist vähem kui 1,7% kuni aastani 2030. Selle tulemuse aluseks on asjaolu, et nimetatud elektrijaama toodetud elektri piirkulu on väiksem kui olemasolevate jaamade hind, kuid tema üldine võimsus on vaid väike osa Suurbritannia üldisest võimsusest, ning asjaolu, et hulgimüügihinnad ja võrkudevaheliste ühenduste tulud vähenevad ka selle tootmisüksuse ehitamata jätmise korral. Komisjoni sõnul põhineb see tulemus halvimal stsenaariumil, kui Ühendkuningriik peab kõnealuse tuumaelektrijaama puudumisel eeldatavalt otsima muud liiki vähese CO₂-heitega energiatootmise võimalusi teostatavas ulatuses (ja mitte Hinkley Point C tuumaelektrijaama pakutava üldise võimsuse ulatuses, kuna see oleks üksnes vähese CO₂-heitega allikatega asendamiseks liiga suur). Seetõttu on tema sõnul tõenäoline, et hulgimüügihinnad ja võrkudevaheliste ühenduste tulud vähenevad ka Hinkley Point C tuumaelektrijaama puudumisel.
- 469 Mis puudutab kolmandaks kaubanduse moonutusi, siis leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 509 ja 510, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamal on Suurbritannia-välisele hindadele tähelepanematu mõju, mis arvnäitajates oleks kõige rohkem 0,1%. See tähendab, et piiriülesed vood väheneksid vähem kui 1% võrra. Selles kontekstis märkis komisjon samuti, et alternatiivsete mudelite stsenaariumi (milles Hinkley Pointi tuumaelektrijaama projekt ei teostu) kohaselt on alternatiivsete investeeringute väljatõrjumine piiratud. Eelkõige jätvad kahaneva pakkumise prognoosid teistele tootjatele ning muule tootmistehnoloogiale laialt ruumi võimsust suurendada, olenemata investeeringutest Hinkley Point C tuumaelektrijaama, eelkõige arvestades olemasolevate tuuma- ja kivisõejaamade sulgemise ajastust. Ühendkuningriik vajab aastatel 2021–2030 uue tootmisvõimsuse kasutuselevõttu ligikaudu 60 GW ulatuses, millest Hinkley Point C tuumaelektrijaam pakuks 3,2 GW. Ei ole võimalik, et see lünk täidetakse üksnes vähese CO₂-heitega energiaallikatega.
- 470 Neljandaks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 403, et hinnavaheleping ei ole muude tehnoloogialahenduste suhtes liiga diskrimineeriv, kuna viimati nimetatuid saab piisavalt toetada sama tüüpi instrumendiga Ühendkuningriigi poolt loodud võimsuseturu raames, välja arvatud kohandused, mida saab tehnoloogialahenduste erinevuste puhul käsitada vajalikuna.
- 471 Seega tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argumendid selle kohta, et komisjon ei võtnud arvesse kõnealuste meetmete negatiivseid mõjusid.
- 472 Teiseks tuleb märkida, et Austria Vabariik soovib oma teatud argumentidega tõendada, et komisjon on oma järelduses kõnealuste meetmete põhjustatud konkurentsimoonutuste piiratud ulatuse kohta teinud ilmseid vigu. Esiteks väidab Austria Vabariik, et hinnavaheleping muudab pakkumiskõverat, pannes gaasijaamad ebasoodsamasse olukorda. Teiseks märgib ta, et see leping toob kaasa ebapiisava stimuleeriva mõju. Kolmandaks tõstab see leping oluliselt negatiivsete hindade esinemissagedust. Neljandaks, vastupidi komisjoni kaalutlustele annavad need meetmed sobimatu eelise tuumatehnoloogiale. Viiendaks ei võtnud komisjon piisavalt arvesse elektrivõrkudevaheliste ühenduste tähtsust.
- 473 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 474 Esiteks väidab Austria Vabariik, et hinnavaheleping muudab pakkumiskõverat gaasijaamade kahjuks, kellel on suured tegevuse piirkulud ja raskused 2030. aastal turul püsima jääda. Tema sõnul kahjustaks gaasijaamade turult lahkumine paindlikele gaasijaamadele ja muutlikule tuuleenergiale tuginevate tootmisvõimsuste tõhusa kombinatsiooni väljatöötamist.

- 475 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et oma hindamise raames ei välistanud komisjon, et hinnavaheleping võib avaldada mõju energiaturule. Siiski, nagu ilmneb eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendusest 510, leidis ta, et alternatiivsete investeeringute väljatõrjumine on piiratud, kuna esiteks vajab Ühendkuningriik aastatel 2021–2030 uue tootmisvõimsuse kasutuselevõttu 60 GW ulatuses, millest üksnes 3,2 GW pakuks Hinkley Point C tuumaelektrijaam, ja teiseks, et selle tuumaelektrijaama ehitamine ei väljenduks baasvõimsuse osa laiendamises, vaid seisneks asendusinvesteeringus, mis kompenseeriks kõige vanemate tuumaelektrijaamade ja baaskoormust tootvate kivisõejaamade toodangu ühte osa. Selle otsuse põhjenduses 403 võttis ta samuti arvesse seda, et gaasijaamade väljatõrjumise risk oli piiratud sellega, et Ühendkuningriik loob võimsuse turu, mille eesmärk on tuua investeeringuid uutesse gaasijaamadesse.
- 476 Tuleb hinnata, kas Austria Vabariigi argumendid suudavad kahtluse alla seada komisjoni kaalutluste usutavust.
- 477 Austria Vabariik leiab, et hinnavahelepingu kahjulikku mõju gaasijaamade käitajatele ja kaudselt tuuleenergia tootjatele näitab 2012. aasta mai uuring „Assessment of the dispatch distortions under the Feed-in Tariff with Contract for Differences policy“ (edaspidi „2012. aasta mai uuring“).
- 478 Tuleb aga sedastada, et 2012. aasta mai uuringu sisu ei suuda tõendada, et komisjoni kaalutlused alternatiivsete investeeringute väljatõrjumise piiratud mõju kohta on ilmselgelt ekslikud. Selle uuringu lehekülgedel 12 ja 13 on vastupidi märgitud, et teostatud mudelid ja analüüsid ei ole näidanud olulisi häireid baaskoormusele hinnavahelepingute tõttu. Mis puudutab selle uuringu lehekülgi 6, 7 ja 36 jj, millele Austria Vabariik oma argumendis tugineb, siis nähtub sellest tõesti, et jäiga tehnoloogia, nagu tuumatehnoloogia, ja muutliku võimsusega tehnoloogia, nagu tuuleenergia, kombineerimine võib luua olukordi, milles energiatootmine ületab nõudlust, mille tagajärjel piiratakse gaasijaamade toodangut. Siiski, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei saa sellest uuringust tuletada, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine põhjustab gaasijaamade olulise turult välja tõrjumise mõju. Vastupidi, tuleb märkida, et sama uuringu leheküljelt 30 ilmneb, et tuumaenergia puhul esineb olemasolevates tootmisvõimsustes kuni 2030. aastani üksnes mõõdukas kasv, samas kui tuuleenergia tootmine kasvab arvestatavalt, ja et tuuleenergia võimsuse lisamine muudab samuti pakkumiskõverat gaasijaamade kahjuks.
- 479 Lisaks tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi argumenti, mis suudaks kahtluse alla seada komisjoni kaalutlusi energiatootmisvõimsuse tulevase puudujäägi kohta, selle kohta, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine on üksnes asendusinvesteering, ja et esineb Ühendkuningriigi poolt loodud turg, mille eesmärk on tuua investeeringuid uutesse gaasijaamadesse.
- 480 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb järeldada, et Austria Vabariigi argumendid pakkumiskõvera muutmise kohta ei suuda tõendada, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea oma järeldustes kõnealuste meetmete negatiivsete mõjude kohta.
- 481 Teiseks väidab Austria Vabariik, et hinnavahelepingu mehhanism loob NNBG-le ebapiisava stimuleeriva mõju. NNBG-l on hinnavahelepingu tõttu stiimul säilitada oma energiasüste kõrgel tasemel, arvestamata võrgu stabiilsust. Järelikult võib tuumaenergia edendamine viia mittepaindliku elektritootmise võimaliku ülevõimsuseni, mis kohustaks taastuenergia tootjaid vähendama oma energiasüste võrku, et mitte kahjustada võrgu julgeolekut. Seetõttu kaotavad nad neile määratud toetused. Neil asjaoludel on raske teistel elektritootjatel turul end peale suruda või sellele turule siseneda.
- 482 Esiteks, kuivõrd Austria Vabariik väidab, et komisjon on teinud vea kõnealuste meetmete stimuleeriva mõju kohta uute tuumaelektrijaamade loomisele, siis tuleb tema argumendid tagasi lükata. Nimelt ei suuda need argumendid kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse põhjendustes 393–406 esitatud komisjoni kaalutlusi, et need meetmed võimaldavad heastada peamisi tõkkeid investeeringutele nendes uutesse elektrijaamadesse.

- 483 Teiseks, kuna Austria Vabariik väidab, et komisjoni kaalutus, et hinnavahelepingul on investeeringutele üksnes ebaoluline mõju, on ilmselgelt ekslik, siis tuleb ka need argumendid tagasi lükata.
- 484 Esmalt tuleb meenutada, et fenomeni, mille kohaselt teatud tugeva tuulega päevadel tõuseb tuuleenergia tootmine ja võib ületada nõudluse, võib otseselt siduda selle tehnoloogia muutliku võimsuse laadiga, ja et sellise fenomeni risk kasvab selle energiaallika osa kasvuga energiaallikate kogumis. Selles kontekstis tuleb märkida, et nagu ilmneb 2012. aasta mai uuringu lehekülgedelt 30 ja 36, peab tuuleenergia kasutuselevõtu laiendamise järel 2030. aastaks põhivõrguettevõtja võtma meetmeid, et piirata tuuleenergia tootmist suure tuule korral.
- 485 Seejärel tuleb märkida, et põhjus, miks Hinkley Point C tuumaelektrijaam toodab elektrit, sõltumata tuulejaamade toodangust, seisneb tuumatehnoloogia enda laadis, mis on jäik energiaallikas. Vastupidi sellele, mida annab mõista Austria Vabariik, ei ole see niisiis hinnavaheleping, mis annab NNBG-le stiimuli säilitada oma tootmistaset tugeva tuulega perioodidel, vaid selle tehnoloogia endaga seotud tehnilised põhjused.
- 486 Pealegi, nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 14, võib NNBG saada hinnavahemakseid, mille aluseks on tema mõõdetud toodang kuni toodangu ülempiirini, mis tuleb kindlaks määrata hinnavahelepingus. Seetõttu ei tekita see leping stiimulit toota sellest ülempiirist rohkem.
- 487 Lisaks tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita argumenti, mis võiks kahtluse alla seada komisjoni kaalutlusi, mille kohaselt kõnealused meetmed avaldavad üksnes tähtsusetut mõju. Nii nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 510 ja 511, tuginevad need kaalutlused prognoosidele, mille kohaselt kahaneva pakkumise tõttu võivad teised tootjad ja muu tootmistehnoloogia leida oma koha turul, ning järeldusele, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine ei too kaasa baaskoormuse võimsuse suurenemist, vaid on asendusinvesteering, mis hüvitab osaliselt kõige vanemate tuumaelektrijaamade ja kivisõejaamade sulgemist. Selles kontekstis tuleb ühtlasi arvesse võtta, et kui põhivõrguettevõtja piirab tuuleparkidest pärineva energiatoodangu võimsust, siis esineb õigus hüvitisele kompensatsioonimehhanismi alusel, juhul kui hinnad ei ole negatiivsed.
- 488 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb järeldada, et Austria Vabariik ei suuda nende argumentidega kõigutada komisjoni selle järelduse usutavust, mis puudutas kõnealuste meetmete piiratud mõju investeeringute tõttu tuulejaamadesse.
- 489 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et hinnavaheleping suurendab negatiivsete hindade esinemissagedust. Tema sõnul on Hinkley Point C tuumaelektrijaamal eriti tugev stiimul toota, kui hinnad on negatiivsed, ja ta mõjutab negatiivselt konkureerivate tehnoloogiate turutingimusi.
- 490 Selles kontekstis tuleb esiteks märkida, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 497, siis võttis komisjon arvesse riski, et EDF võib muuta võrdlushinda, pakkudes võimsust väga madala või koguni negatiivse hinnaga. Pärast seda, kui komisjon oli seda küsimust nimetatud otsuse punktis 9.6.2 hinnanud, leidis ta siiski, et see risk oli tühine. Teisest küljest, vastavalt selle otsuse põhjendustes 506–508 esitatud komisjoni selgitustele peaks Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine avaldama Ühendkuningriigi hulgimüügihindadele minimaalset mõju. Selles kontekstis märkis komisjon, et koostatud mudelitest nähtub, et Suurbritannia hinnad langevad Hinkley Point C tuumaelektrijaama kasutuselevõtmise tagajärjel vähem kui 0,5%. Ta mainis ühtlasi, et selle tulemuse aluseks on asjaolu, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama toodetud elektri piirkulu on väiksem kui olemasolevate jaamade hind, kuid tema üldine võimsus on vaid väike osa Suurbritannia üldisest võimsusest, ja et hulgimüügihinnad vähenevad ka Hinkley Point C tuumaelektrijaama puudumisel.
- 491 Tuleb hinnata, kas Austria Vabariigi esitatud argumendid suudavad kõigutada komisjoni kaalutluste usutavust.

- 492 Sellega seoses tuleb märkida, et ainus argument, mille Austria Vabariik selles kontekstis esitab, on tuletatud sellest, et 2012. aasta mai uuringu lehekülje 53 kohaselt muudaks 3 GW tuumavõimsuse lisamine elektri jäika pakkumisse negatiivsete hindade tõenäosuse kahekordseks, samas kui tuumavõimsus oleks madalam kui 3 GW, siis väheneks negatiivsete hindade tõenäosus kahe kolmandiku võrra.
- 493 Mis puudutab seda argumenti, siis tuleb märkida, et Austria Vabariik ei ole tõendanud, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitusprojekti võiks võrdsustada 2012. aasta mai uuringu leheküljel 53 käsitletud hüpoteesiga, milles lisatakse 3 GW tuumavõimsust. Vastab tõele, et komisjoni märkuste kohaselt peaks Hinkley Point C tootma 3,2 GW. Siiski on Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine üksnes asendusinvesteering, mille eesmärk on kompenseerida kõige vanemate tuumaelektrijaamade ja baaskoormust tootvate kivisõejaamade tootmise ühte osa.
- 494 Igal juhul sellises olukorras nagu käesolevas, milles komisjon märgib, et ta koostas mudelid ja järeldas nende alusel, et Ühendkuningriigi hinnad langevad pärast Hinkley Point C käikulaskmist vähem kui 0,5%, siis isegi kui oleks põhjendatud argument, et negatiivsete hindade tõenäosus kasvab, ei oleks see piisav, et tõendada komisjoni ilmset hindamisviga. Nimelt ei saa asjaolust, et negatiivsete hindade tõenäosus tõuseb, tuletada seda, et komisjon on teinud ilmse vea oma järelduses, et Suurbritannia hinnad langevad pärast Hinkley Point C kasutuselevõttu vähem kui 0,5%.
- 495 Seetõttu tuleb tagasi lükata ka Austria Vabariigi argument negatiivsete hindade tõenäosuse kasvu kohta.
- 496 Neljandaks väidavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 403 esitatud komisjoni kaalutlus, et hinnavahelepingu kasutamine ei vii ebaproportsionaalse eeliseni teiste tehnoloogiatega võrreldes, kuna ka muid tehnoloogialahendusi saab samamoodi toetada hinnavahelepingutega, ei ole piisavalt põhjendatud ja on ekslik. Selles kontekstis viitavad need liikmesriigid määrusele nr 651/2014, millega teatud liiki abi tunnistatakse kokkusobivaks siseturuga ELTL artiklite 107 ja 108 alusel, ning keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistele aastateks 2014–2020.
- 497 Esiteks, mis puudutab Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumenti määruse nr 651/2014 kohta, millega teatud liiki riigiabi tunnistatakse kokkusobivaks siseturuga ELTL artiklite 107 ja 108 alusel, siis piisab meenutamisest, et see määrus näeb ette üksnes standardse lähenemise grupieranditele, kuid see ei seo komisjoni, kui viimane viib läbi individuaalset hindamist, mis toimub vahetult ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel (vt punkt 251 eespool). Pelk asjaolu, et kõnealused meetmed ei vasta selles määruses sätestatud eranditele, ei saa seega tõendada, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 403 toodud kaalutlus on ilmselgelt ekslik.
- 498 Teiseks, mis puudutab Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente keskkonna- ja energiaalase riigiabi suuniste kohta aastateks 2014–2020, siis esmalt tuleb märkida, et need liikmesriigid ei väida, et komisjon on teinud vea, kui ta kohaldas nimetatud suuniseid kõnealustele meetmetele. Nad üksnes heidavad talle ette, et ta tuvastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 403, et muid tehnoloogialahendusi kui tuumatehnoloogiat saab samamoodi toetada, samas kui tingimused, mille alusel saab abi anda muule tehnoloogiale kui tuumatehnoloogiale, on rangemad kui need, mida komisjon kohaldas selles otsuses tuumatehnoloogia suhtes.
- 499 Sellega seoses piisab märkimisest, et vastupidi sellele, mida andsid mõista Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, ei järeldanud komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 403, et muid tehnoloogialahendusi saab samamoodi toetada hinnavahelepingutega, mis näevad ette samad tingimused kui Hinkley Point C puhul ette nähti. Nimelt piirdus komisjon selles kontekstis järeldusega, et sellise instrumendi nagu hinnavaheleping kasutamine ei ole teiste

tehnoloogialahenduste suhtes liiga diskrimineeriv, kuna seda tüüpi instrumenti saab kasutada ka muude tehnoloogiate toetamiseks. Seevastu tunnistas komisjon selles põhjenduses, et korrektsioonid võivad osutuda vajalikuks, et mida saab tehnoloogialahenduste erinevuste puhul käsitada vajalikuna.

- 500 Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, mille kohaselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 403 esitatud komisjoni kaalutlus, et hinnavahelepingu kasutamine ei vii ebaproportsionaalse eeliseni teiste tehnoloogiatega võrreldes, kuna ka muid tehnoloogialahendusi saab samamoodi toetada hinnavahelepingutega, ei ole piisavalt põhjendatud ja on ekslik.
- 501 Viiendaks väidavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehituse mõju elektrivõrkudevahelistele ühendustele.
- 502 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 506–509 tuvastas komisjon, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine ja kasutuselevõtmine avaldavad Ühendkuningriigi hulgihindadele minimaalset mõju. Selles kontekstis märkis ta, et koostatud mudelitest nähtub, et Suurbritannia hinnad langevad selle tuumajaama kasutuselevõtmise tulemusel vähem kui 0,5%, mis omakorda tähendab võrkudevaheliste ühenduste tulude kumulatiivset ja üldist vähenemist vähem kui 1,7% kuni aastani 2030. Seetõttu võttis komisjon arvesse Hinkley Point C ehitamise ja kasutuselevõtmise mõju võrkudevahelistele ühendustele.
- 503 Teiseks, ehkki Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse seda mõju, tuleb siiski märkida, et need liikmesriigid ei esita ühtegi asjaolu, mis võiks kõigutada energiavõrkudevahelisi ühendusi puudutavate komisjoni kaalutluste usutavust.
- 504 Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, mille kohaselt komisjon ei võtnud piisavalt arvesse Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamise ja käitamise mõju energiavõrkudevahelistele ühendustele, ning järelikult tuleb tagasi lükata kõik Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, millega soovitakse tõendada, et komisjon jättis arvestamata negatiivsed mõjud, mida kõnealused meetmed tekitavad energiaturule, või nende mõjude ulatuse.

3) Läbi viidud kaalumine

- 505 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik esitavad erinevaid argumente, et seada kahtluse alla kõnealuste meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumist komisjoni poolt. Nad leiavad sisuliselt, et nende meetmete positiivsed mõjud on väiksemad kui nende negatiivsed mõjud. Lisaks eespool punktides 382, 384 ja 400 juba mainitud negatiivsetele mõjudele, st teiste tootjate väljatõrjumise mõju, tuulejaamade energiasüstide piiramine suure tuulega perioodidel, mõju hindadele ja hinnavahelepingu ebasoodsamad tingimused teiste tootjate suhtes, viitab Austria Vabariik ka sellele, et nendel meetmetel on ka see negatiivne mõju, et muudetakse püsivaks praegune varustusstruktuur, mida iseloomustab tuumaenergia suur roll. Lisaks väidab ta, et komisjon ei omistanud piisavalt kaalu vastuväidetele, mis puudutasid energia tõhusa kasutamise ja säästu edendamist, uute energiaallikate väljaarendamist ja energiavõrkude sidumise edendamist, mis on kehtestatud ELTL artikli 194 lõikes 1. Selles kontekstis tuleb ühtlasi arvesse võtta kaalumist puudutavaid argumente, mida mainiti eespool punktides 238 ja 439, mis puudutasid seda, et komisjon on loonud eelistuse tuumaenergia kasuks ja et ta ei oleks pidanud eelistama uraanimaagi impordi kolmandatest riikidest elektri impordile teistest liikmesriikidest.
- 506 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 502–511 ja 547 järeldas komisjon, et konkurentsi moonutamise risk on piiratud, eriti mis puudutab kõnealuste meetmete mõjusid alternatiivsetele investeeringutele ja hindadele. Kuid Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei ole esitanud argumente, mis võiks seda järeldust kahtluse alla seada.

- 507 Teiseks, mis puudutab Austria Vabariigi argumente, et praegune varustusstruktuur muutuks püsivaks, siis tuleb meenutada, et komisjoni sõnul on Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitusprojekti eesmärk üksnes takistada drastilist langust tuumaenergia panuses elektri koguvajadusse. Kuna Ühendkuningriigil on õigus määrata kindlaks oma energiaallikate kogum ja säilitada tuumaenergiat kui ühte allikat selles kogumis, siis tuleneb ELTL artikli 194 lõike 2 teisest lõigust ning Euratomi lepingu artikli 1 teisest lõigust, artikli 2 punktist c ja artikli 192 esimesest lõigust, et otsust säilitada tuumaenergiat varustusstruktuuris ei saa lugeda ilmselgelt ebaproportsionaalseks, võrreldes kõnealustest meetmetest tulenevate positiivsete mõjudega.
- 508 Mis puudutab kolmandaks Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud asjaolu, et suure tuulega perioodidel peavad tuulejaamad piirama oma tootmist, et mitte ohtu seada võrgu stabiilsust, siis peab esiteks märkima, et selline fenomen tuleneb tuuletehnoloogia muutlikust võimsusest. Teiseks pelk asjaolu, et jäik baaskoormus, mida toodavad tuumaelektrijaamad, võib seda mõju võimendada, ei suuda tõendada kõnealuste meetmete ebaproportsionaalset negatiivseid mõjusid, võrreldes sellest tulenevate positiivsete mõjudega. Nimelt, arvestades esiteks Ühendkuningriigi õigust määrata oma energiaallikate kogum ja säilitada tuumaenergiat kui ühte energiaallikat selles kogumis, ei saa talle ette heita, et ta võttis vajalikud meetmed, et säilitada tuumaenergiat oma energiaallikate kogumis, isegi kui sellel võivad olla negatiivsed mõjud muutliku võimsusega energia tootjatele. Teisest küljest ja igal juhul ei saa komisjoni järelduste kohaselt, mida Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumentid kahtluse alla ei seadnud, vähese CO₂-heitega energiaallikaid kasutades ületada energiatootmisvõimsuse tulevast puudujääki ja tarnida Ühendkuningriigi tuvastatud 60 GW.
- 509 Neljandaks märgib Austria Vabariik, et kõnealuste meetmete mõjude kaalumise raames ei omistanud komisjon piisavalt kaalu eesmärgile eelistada teistest liikmesriikidest pärit elektri importi ja tõhususe eesmärki. Sellega seoses piisab esiteks meenutamisest, et komisjoni järelduste kohaselt, mis on kokku võetud eespool punktides 405 ja 466–470, on kõnealuste meetmete mõju võrkudevahelistele ühendustele jätkuvalt piiratud ning Ühendkuningriigis esineb energiatootmisvõimsuse tulevane puudujääk 60 GW ulatuses, millest vaid 3,2 GW pakuks Hinkley Point C tuumaelektrijaam, ja teiseks, et Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei ole esitanud argumente, mis suudaks tõhusalt kahtluse alla seada nende järelduste usutavust. Neil asjaoludel ei suuda argument, et komisjon ei omistanud piisavalt kaalu eesmärgile eelistada teistest liikmesriikidest pärit elektri importi ja tõhususe eesmärgile, tõendada kõnealuste meetmete negatiivsete mõjude ebaproportsionaalsust, võrreldes nendest tulenevate positiivsete mõjudega.
- 510 Viiesandaks tuleb meenutada, et Ühendkuningriigil on õigus määrata kindlaks oma energiaallikate kogumi sisu ja säilitada tuumaenergiat selle kogumi osana. Seda õigust arvestades ei ole pelk asjaolu, et Ühendkuningriik nägi selleks, et luua stiimul uute tuumaelektrijaamade ehituseks, et ületada sellel teel olevaid takistusi, ette Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamiseks ja käitamiseks hinnavahelepingu, mis sisaldab soodsamaid tingimusi kui teistele tehnoloogiatele kättesaadavad hinnavahelepingud, iseenesest piisav, et tõendada kõnealuste meetmete negatiivsete mõjude ebaproportsionaalsust, võrreldes nendest tulenevate positiivsete mõjudega.
- 511 Sellest tuleneb, et kõik argumentid, mille Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik esitasid, et tõendada komisjoni ilmselt hindamisviga kõnealuste meetmete mõjude kaalumisel, tuleb tagasi lükata.

4) Argument, et komisjon jättis arvestamata asjasse puutuvad asjaolud

- 512 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik märgivad, et kõnealuste meetmete mõjude kaalumisel jättis komisjon arvestamata tõenditega, mis olid asjasse puutuvad, nagu kõnealuste meetmete mõjud keskkonnale, terrorismioht ja tuumajäätmete ladustamine ning nende rahastamise tagajärjed. Selles kontekstis tuleb ühtlasi arvesse võtta argumente, mida Austria Vabariik esitas viienda väite raames ja

mille kohaselt on komisjon, andes tingimusteta prioriteedi Euratomi lepingu artikli 2 punktile c, rikkunud keskkonnakaitse põhimõtet, ettevaatuspõhimõtet, saastaja maksab põhimõtet ja säästlikkuse põhimõtet (vt punkt 114 eespool).

- 513 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 514 Esiteks tuleb analüüsida Austria Vabariigi argumente selle kohta, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse keskkonnakaitse põhimõtet, ettevaatuspõhimõtet, saastaja maksab põhimõtet ja säästlikkuse põhimõtet.
- 515 Sellega seoses tuleb esiteks tuvastada, et kõnealuste meetmetega ei pidanud Ühendkuningriik konkreetselt silmas neid põhimõtteid, millele Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik viitasid. Seetõttu ei olnud komisjonil kohustust võtta neid põhimõtteid arvesse, kui ta tuvastas kõnealustest meetmetest tulenevad eelised.
- 516 Mis puudutab teiseks kõnealuste meetmete puudusi, siis tuleb meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisel peab komisjon kaaluma kõnealuste meetmete eeliseid ja nende negatiivset mõju siseturule. Ehkki keskkonnakaitset tuleb pidada liidu poliitika määratlemise ja rakendamise osaks, ei ole see rangelt võttes üks osa sellest siseturust, mis on määratletud sisepiirideta alana, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Seetõttu ei pidanud komisjon kõnealuste meetmete negatiivse mõju tuvastamise käigus arvesse võtma seda, millises ulatuses on kõnealused meetmed selle põhimõtte saavutamiseks ebasoodsad (vt selle kohta 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnuovo Energia vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punktid 189–191). See kehtib ka ettevaatuspõhimõtte, saastaja maksab põhimõtte ja säästlikkuse põhimõtte kohta, millele Austria Vabariik osundas.
- 517 Kolmandaks, kuivõrd Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik soovivad oma argumentidega tõendada, et komisjon ei saa anda luba liidu õigusega vastuolus olevatele meetmetele, siis esiteks tuleb märkida, et peale keskkonnakaitse põhimõtte, ettevaatuspõhimõtte, saastaja maksab põhimõtte ja säästlikkuse põhimõtte ei viita need liikmesriigid ühelegi liidu keskkonnaalasele normile, mida olevat rikutud. Teiseks, juhul kui need liikmesriigid väidavad, et nende põhimõtetega on vastuolus see, et riigiabi tuumaelektrijaama ehitamiseks ja käitamiseks antakse, siis tuleb ka see argument tagasi lükata, kuna selline tõlgendus ei ole kooskõlas Euratomi lepingu artikli 106a lõikega 3.
- 518 Selle alusel tuleb tagasi lükata kõik Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid selle kohta, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse keskkonnakaitse põhimõtet, ettevaatuspõhimõtet, saastaja maksab põhimõtet ja säästlikkuse põhimõtet.
- 519 Teiseks tuleb analoogsetel põhjustel tagasi lükata Luksemburgi Suurhertsogiriigi argument, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse terrorismi riski. Nimelt ei olnud kõnealused meetmed sellised, mille eesmärk oli kaitsta terrorismi eest, ja kaitse terrorismi eest ei ole rangelt võttes osaks siseturust, mis on määratletud sisepiirideta alana, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Pealegi tuleb märkida, et Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei viita ühelegi õigusnormile tuumaelektrijaamade turvalisuse valdkonnas, mida oleks rikutud.
- 520 Kolmandaks, mis puudutab Austria Vabariik argumenti, et komisjon jättis arvestamata tuumajäätmete ladustamise kulud, siis piisab, kui viidata eespool punktides 354–358 tehtud analüüsile.
- 521 Neljandaks märgib Austria Vabariik, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse kõnealuste meetmete negatiivset mõju tarbijatele, kes peavad nende meetmete hinna kandma, eelkõige kuna nad on maksumaksjad.

- 522 Selles kontekstis tuleb esiteks täpsustada, et kuivõrd tegu on maksetega, mida tuleb teha hinnavahelepingu põhjal, siis ei puuduta see tarbijaid kui maksumaksjaid, sest neid makseid rahastatakse tarnijatele kehtestatud maksust (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 329). Lisaks ei saa vastupidi sellele, mida märgib Austria Vabariik, järeldada vaidlustatud otsusest, et komisjon ei võtnud proportsionaalsuse kontrollis arvesse elektritarbijate huve. Nimelt analüüsis ta kõnealuste meetmete mõju elektrihindadele ja järeldas, et ei ole oodata olulisi tagajärgi, aga ühtlasi ta jälgis, et need meetmed ei tekitaks ülemäärast hüvitamist. Nii korrigeeris ta krediidigarantii tasumäära ja märkis selle otsuse põhjenduses 491 otsesõnu, et tulude jagamise mehhanismi muudatused võisid kajastuda tarnijate ja lõpuks ka nende tarbijate poolses madalamas toetuse tasemes.
- 523 Teiseks, mis puudutab krediidigarantiiid, siis ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 339, et selles kasutatakse Ühendkuningriigi ressursse. Seetõttu võidakse nimetatud kontekstis tarbijaid kui maksumaksjaid puudutada. Siiski tuleb sellega seoses meenutada, et peab eristama ühelt poolt kõnealuseid meetmeid ja teiselt poolt nende rahastamist. Nimelt maksud, millest abi rahastatakse, ei kuulu asutamislepingu riigiabi käsitlevate sätete kohaldamisalasse, välja arvatud juhul, kui nad moodustavad abimeetme rahastamise vahendi selliselt, et on selle meetme oluliseks osaks. Selleks et maksu või osa maksust saaks käsitleda abimeetme olulise osana, peab asjaomase riigisisese õiguse alusel olema maksu ja antava abi vahel kindlasti selline püsiv seos, kus maksutulud on tingimata ette nähtud abi rahastamiseks. Kui selline seos esineb, mõjutab maksutulud vahetult abi suurust ja seetõttu selle abi kooskõla hindamist siseturuga (13. jaanuari 2005. aasta kohtuotsus *Streekgewest*, C-174/02, EU:C:2005:10, punktid 25 ja 26). Tuleb aga märkida esiteks, et vaidlustatud otsuses ei ole ühtegi asjaolu, mis võimaldaks järeldada sellise seose olemasolu krediidigarantii ja selle rahastamise vahel, ning teiseks ei esita Austria Vabariik ühtegi argumenti, mis suudaks sellise seose olemasolu tõendada.
- 524 Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse meetmete mõju tarbijatele, eriti tarbijatele kui maksumaksjatele.
- 525 Viiendaks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse seda, et Hinkley Point C projekt piirab avalikke vahendeid ja takistab taastuvate energiaallikate käitamis- ja arendusprojektide läbiviimist.
- 526 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et ELTL artikli 194 lõike 2 teise lõigu kohaselt on liikmesriikidel õigus valida erinevate energiaallikate vahel. Seetõttu ei saa pelgalt Ühendkuningriigi valikut anda abi tuumaenergia edendamiseks kahtluse alla seada, ehkki see tähendab, et sellele projektile antud avalikud vahendid ei ole kättesaadavad muudeks projektideks.
- 527 Teiseks tuleb märkida, et Austria Vabariik ei viita ühelegi asjaolule, millega soovitakse tõendada, et kõnealuste meetmete andmise tõttu Hinkley Point C tuumaelektrijaamale ei suuda Ühendkuningriik täita oma keskkonnakaitsealaseid kohustusi, mis tulenevad liidu õigusest.
- 528 Kolmandaks tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse punktis 510 märkis komisjon, et sõltumata investeringutest Hinkley Point C tuumaelektrijaama, on turul laialt ruumi, et teised tootjad ja muu tootmistehnoloogia saaks siseneda ja oma võimsust suurendada, ja et selle otsuse põhjenduses 403 võttis ta arvesse asjaolu, et hinnavaheleping ei ole muude tehnoloogialahenduste suhtes liiga diskrimineeriv, kuna viimati nimetatuid saab piisavalt toetada sama tüüpi instrumendiga Ühendkuningriigi poolt loodud võimsuseturu raames, välja arvatud kohandused, mida saab tehnoloogialahenduste erinevuste puhul käsitada vajalikuna. Tuleb samuti meenutada, et Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumendid, mida eespool punktides 463–511 analüüsi, ei suuda tõendada, et komisjon on teinud selles küsimuses ilmse hindamisvea.
- 529 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse seda, et Hinkley Point C projekt piirab avalikke vahendeid ja takistab taastuvate energiaallikate käitamis- ja arendusprojektide läbiviimist, ja seega kõik argumendid, et komisjon on jätnud olulised tegurid arvesse võtmata.

530 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik argumendid, millega käsitletakse kõnealuste meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumist, ja seega kogu kuues väide ning argumendid, mis käsitlevad kõnealuste meetmete vajalikku laadi, mis esitati esimese väite (vt punkt 196 eespool) ja viienda väite raames (vt punktid 273 ja 352 eespool), nagu ka argument selle kaalumise kohta, mis esitati neljanda väite (vt punktid 114 ja 125 eespool) ja esimese väite raames (vt punkt 238 eespool).

2. Üheksanda väite kolmanda osa teine etteheide ja kuues osa, mis käsitlevad eelkõige ebapiisavat põhjendamist

531 Üheksanda väite kolmanda osa teises etteheites ja kuuendas osas esitab Austria Vabariik argumendid, mis käsitlevad sisuliselt vaidlustatud otsuse ebapiisavat põhjendamist seoses kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kontrolliga.

532 Üheksanda väite kuuenda osa esimeses etteheites väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse põhjendus on ebapiisav seoses Hinkley Point C tuumaelektrijaama toetamise võimalike alternatiividega. Esiteks ei olevat vaidlustatud otsuses esitatud alternatiivse energia tootjate pakkumisi. Teiseks on see otsus „vait“ energiasäästu ja energia tõhusa kasutamise küsimuses.

533 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

534 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse punktist 9.2 ilmneb, et komisjon järeldas, et kõnealuste meetmetega taotletav avaliku huvi eesmärk oli tuumaenergia edendamine ja täpsemalt uute tuumaelektrijaamade loomine. Põhjus, miks alternatiivse energia tarnijate pakkumine ei kujuta endast alternatiivi Hinkley Point C tuumaelektrijaama toetamisele, nähtub niisiis sellest punktist selgelt.

535 Lisaks, mis puudutab energiasäästu ja energia tõhusa kasutamise meetmeid, siis piisab mainimisest, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustest 250–254 nähtub, et Ühendkuningriiki oli tuvastanud energiatootmisvõimsuste tulevase puudujäägi ja selle tulevase puudujäägi ulatuse kindlaksmääramise raames võttis ta arvesse energiasäästu ja energia tõhusa kasutamise meetmeid. Kuna komisjon tugines vaidlustatud otsuses tulevasele puudujäägile ja ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendusele, mis on osa vaidlustatud otsuse kontekstist, siis ei saa vaidlustatud otsuse põhjendusi selles küsimuses lugeda ebapiisavaks (vt punkt 63 eespool).

536 Lisaks juhul, kui Austria Vabariik soovib käesoleva etteheitega kahtluse alla seada eespool viidatud põhjenduse sisulist põhjendatust, siis piisab meenutamisest, et seda etteheidet on juba analüüsitud ja see on tagasi lükatud kuuenda väite analüüsi raames.

537 Seetõttu tuleb üheksanda väite kuuenda osa esimene etteheide tagasi lükata.

538 Üheksanda väite kuuenda osa teise etteheite raames väidab Austria Vabariik, et komisjon ei esitanud stsenaariume, millele ta viitas vaidlustatud otsuse põhjenduses 416.

539 Komisjon vaidleb sellele argumentidele vastu.

540 Esmalt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendus 416 asub selle punktis 9.5.1, kus komisjon kirjeldas Ühendkuningriigi teatatud krediitgarantiid ja eelkõige selle garantii tasumäära, mille see liikmesriik oli algul ette näinud. Selles kontekstis märkis komisjon, et juhtumi asjaoludel võib kasutada kahte meetodit, et määrata kindlaks selle garantii tasumäär, mis vastaks turutingimustele. Üks nendest meetoditest on eeldatava kahjumi lähenemisviis, mis seob ettevõtja äriplaani tema kapitalistruktuuriga erinevates stsenaariumides ning annab tulemuseks maksejõuetuse tõenäosuse.

541 Austria Vabariik leiab, et komisjon jättis need stsenaariumid esitamata.

- 542 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 424–427 selgitas komisjon üksikasjalikumalt eeldatava kahjumi lähenemisviisi ja ühte stsenaariumi, mida Ühendkuningriik oli sellega seoses ette näinud. Tuleb ühtlasi märkida, et komisjon leidis, et Ühendkuningriigi teatud krediidigarantii tasumäär ei kajastanud turutingimustele vastavaid tasumäärasid. Sellel põhjusel märkis komisjon nimetatud otsuse põhjendustes 463–477, millises ulatuses tuleks nimetatud garantii tasumäära muuta, et krediidigarantii sisalduv abi element oleks piiratud miinimumiga. Selles kontekstis esitas ta kasutatud kriteeriumid ja kavandatud stsenaariumid.
- 543 Neid asjaolusid silmas pidades tuleb tagasi lükata etteheide vaidlustatud otsuse põhjenduse 416 ebapiisava põhjendamise kohta.
- 544 Üheksanda väite kuuenda osa kolmandas etteheites väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse punktis 9.5.2 tugines komisjon TESLA4 aruandele, kuid ei märkinud sellega seotud andmeid. Seetõttu ei ole arusaadavad tema kaalutlused finantsriski kohta.
- 545 Komisjon vaidleb sellele argumendile vastu.
- 546 Esiteks tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argument põhjendamiskohustuse rikkumise kohta. Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 434–458 analüüsis komisjon detailselt täitmishinna taset ja tulumäära, tuginedes erinevatele andmeallikatele. Nimetatud otsuse põhjendustes 446 ja 447 võttis ta arvesse TESLA4 aruannet, mis oli NNBG-siseselt koostatud. Tuleb aga märkida, et selle otsuse avalikust versioonist nähtub piisavalt selgelt, et komisjon jättis nimetatud aruande andmed avaldamata, et kaitsta ärisaladusi.
- 547 Teiseks, juhul kui Austria Vabariik soovib oma argumendiga kahtluse alla seada nende andmete konfidentsiaalsust või komisjoni otsust need varjata, siis piisab märkimisest, et ta ei esita selle kohta ühtegi üksikasjalikku argumenti.
- 548 Seetõttu tuleb TESLA4 aruannet puudutav etteheide tagasi lükata.
- 549 Üheksanda väite kuuenda osa neljanda etteheitega märgib Austria Vabariik, et ei ole arusaadav, et vaidlustatud otsuse punktis 9.5.3.3 avaldati tulude jagamise mehhanism, mitte aga ehitustulu piirmäärad.
- 550 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 551 Selles kontekstis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 487 nähtub, et komisjon leidis, et ehitustulu piirmäärad on ärisaladus. Lisaks tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esitanud ühtegi argumenti, mis suudaks seada kahtluse alla selle teabe konfidentsiaalsuse või komisjoni otsuse mitte seda avaldada.
- 552 Seetõttu tuleb samuti tagasi lükata Austria Vabariigi argument ehitustulude piirmäärade kohta.
- 553 Üheksanda väite kuuenda osa viiendas etteheites märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse põhjendused ei ole piisavad seoses toetustega, mis on seotud täiendavate kuludega rajatiste demonteerimisel ja radioaktiivsete jäätmete käitamisel ja ladustamisel.
- 554 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 555 Sellega seoses piisab meenutamisest, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 460 ja 461, võttis komisjon üksnes arvesse jäätmekäitluse ja jäätmete kõrvaldamise, vastutustasude ja dekomisjoneerimise kuludega seotud kuluartikleid, mis olid hõlmatud Hinkley Point C tuumaelektrijaama finantsmudelil. Seevastu ei puuduta see otsus täiendavaid abi elemente seda tüüpi kulude kohta. Seetõttu ei olnud komisjon kohustatud seda otsust nimetatud küsimuses põhjendama.

- 556 Üheksanda väite kuuenda osa kuuendas etteheites väidab Austria Vabariik, et komisjon oleks pidanud rohkem põhjendama, miks ta vastuolus oma otsustuspraktikaga ei järeldanud, et pakkumismenetluse puudumine võimendab kõnealuste meetmete mõju konkurentsile.
- 557 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 558 Sellega seoses tuleb märkida esiteks, et vaidlustatud otsuse punktis 9.1 esitas komisjon põhjused, miks ta leidis, et kõnealustele meetmetele ei ole kohaldatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused (ELT 2004, L 134, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 19), muudetud kujul, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 134, lk 114; ELT eriväljaanne 06/07, lk 132).
- 559 Teiseks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 359–364, et valikumenetlus, mida Ühendkuningriik kasutas, põhines selgel, läbipaistval ja mittediskrimineerival raamistikul, mida saab läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise poolest pidada pakkumismenetlusega samaväärseks. Selles kontekstis märkis ta nimetatud otsuse põhjenduses 363 otsesõnu, et Ühendkuningriik oli pidanud arutelusid teiste uue tuumajaama arendajatega kui NNBG.
- 560 Kolmandaks tuleb märkida, et põhjused, miks komisjon leiab, et kõnealused meetmed ei vii ülemäärase hüvitamiseni, ilmnevad selgelt vaidlustatud otsuse punktist 9.5.
- 561 Neid asjaolusid silmas pidades tuleb käesolev etteheide tagasi lükata.
- 562 Üheksanda väite kuuenda osa seitsmendas etteheites märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 389 tuvastas komisjon üldise heaolu ja kõigi tarbijate heaolu arvestatava paranemise. Kuid selles kontekstis ei selgitanud nimetatud institutsioon, millises ulatuses on arvesse võetud väliseid kulusid, mis on tekkinud näiteks tuumajäätmete käitamisest ja ladustamisest või õnnetuste riskist. Lisaks ei ole arusaadav nimetatud otsuse punktis 9.4 esitatud põhjendus vahendite asjakohasusest. Selles kontekstis ei selgitanud komisjon piisavalt kõnealuste meetmete mõju elektriturule.
- 563 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 564 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse punktis 9.3 võttis komisjon seisukoha küsimuses, kas Ühendkuningriigi sekkumine oli vajalik, et saavutada tema taotletud avaliku huvi eesmärki, st uute tuumaelektrijaamade loomist; ja nimetatud otsuse punktis 9.4 küsimuses, kas kõnealuseid meetmeid ja eelkõige hinnavahelepingut võis lugeda asjakohasteks meetmeteks, et seda eesmärki saavutada. Selles kontekstis võttis komisjon arvesse eelkõige asjaolu, et teisi tehnoloogiaid on võimalik samal viisil hinnavahelepingutega toetada, ning mitme taastuvenergiaalase tehnoloogialahenduse muutlikku võimsust. Siiski, vastupidi sellele, mida andis mõista Austria Vabariik, ei kaalunud komisjon terviklikult nendes punktides kõnealuste meetmete kõiki positiivseid ja negatiivseid mõjusid. Nimelt viis ta selle kaalumise läbi oma analüüsi hilisemas faasis nimetatud otsuse punkti 9.6 raames.
- 565 Sellest tuleneb, et komisjonil ei olnud vaidlustatud otsuse punktides 9.3 ja 9.4 kohustust võtta seisukoht kõnealuste meetmete kõigi positiivsete ja negatiivsete mõjude kohta ega viia läbi nende kaalumist. Lisaks, kuivõrd komisjon mainis selle otsuse põhjenduses 389 ühiskonna kui terviku ja kõigi tarbijate heaolu paranemist, siis ei ole siin tegu järeldusega, mis sellise kaalumise põhjal on tehtud. Nimetatud põhjenduses piirdus komisjon järeldusega, et uue põlvkonna tuumaenergia tootmisvõimsuse loomine on üks nende meetmete positiivne mõju.
- 566 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb samuti tagasi lükata vaidlustatud otsuse punktide 9.3 ja 9.4 ebapiisavat põhjendust käsitlev etteheide.

- 567 Üheksanda väite kolmanda osa teises etteheites märgib Austria Vabariik, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 8.1.7 tugines komisjon oma tõsistes kahtlustes selle kohta, kas kõnealused meetmed on kokkusobivad siseturuga, ühele aruandele, milles järeldati, et need meetmed võivad tuua kaasa tõsiseid konkurentsimoonutusi. Kuid vaidlustatud otsuses ei selgitanud komisjon, miks need kahtlused olid kadunud.
- 568 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 569 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et nagu ilmneb määruse nr 659/1999 artikli 6 lõikest 1, olid ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 8.1.7 esitatud komisjoni kaalutlused esialgne hinnang (vt selle kohta 1. juuli 2009. aasta kohtuotsus *ISD Polska jt vs. komisjon*, T-273/06 ja T-297/06, EU:T:2009:233, punkt 126 ja seal viidatud kohtupraktika). Seetõttu ei saa vaidlustatud otsuse põhjendust lugeda ebapiisavaks pelgalt seetõttu, et see ei ole täiesti identne sellega, mis esitati ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses. Nimelt ei ole komisjonil ametliku uurimismenetluse lõpus tehtud otsuses kohustust esitada analüüs, mis hõlmaks kõiki kaalutlusi, mis olid esitatud ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses.
- 570 Teiseks tuleb arvesse võtta seda, et komisjon esitas vaidlustatud otsuses põhjused, miks ta pärast seda, kui ta oli läbi viinud põhjaliku hinnangu kõnealuste meetmete mõjust konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele, järeldas, et need meetmed on siseturuga kokkusobivad. Selles kontekstis tuleb samuti märkida, et komisjoni kahtlused puudutasid meetmeid sellisel kujul, nagu Ühendkuningriik oli neist teatanud. Seevastu puudutas vaidlustatud otsuses esitatud luba meetmeid sellisel kujul, nagu neid olid muudetud, et kõnealuseid kahtlusi arvesse võtta.
- 571 Kolmandaks, kuna Austria Vabariik märgib, et teatatud meetmete muudatused ei suutnud kõrvaldada algselt tekkinud kahtlusi, siis tuleb märkida, et ta ei esita selle kohta ühtegi põhjendatud argumenti.
- 572 Neljandaks ja igal juhul tuleb märkida, et komisjon märkis otsesõnu ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjenduses 402, et selle punktis 8.1.7 viidatud aruanne ei kajasta tingimata tema seisukohta.
- 573 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb järeldada, et vastupidi sellele, mida märgib Austria Vabariik, pelk asjaolu, et komisjon ei esitanud üksikasjalikult põhjusi, miks ta ei jaga neid kahtlusi, mis olid esitatud ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 8.1.7, ei tähenda, et vaidlustatud otsuse põhjendus on ebapiisav.
- 574 Seetõttu tuleb üheksanda väite kolmanda osa teine etteheide ja üheksanda väite kuues osa tagasi lükata.

G. Kolmas väide ja üheksanda väite kolmanda osa esimene etteheide, mis puudutavad kõnealuste meetmete kvalifitseerimist

- 575 Kolmas väide ja üheksanda väite kolmanda osa esimene etteheide puudutavad vaidlustatud otsuse põhjendusi 344–347. Nendes põhjendustes märkis komisjon, et tegevusabi hõlmavad meetmed ei olnud põhimõtteliselt kooskõlas ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c, aga et kõnealuseid meetmeid tuleb lugeda investeerimisabiga samaväärseteks meetmeteks, kuna need võimaldavad NNBG-I investeerida Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitusse. Selles kontekstis leiab ta eeskätt, et finantsarvestuse kohaselt võib täitmishinna kohaste maksete nüüdset puhaskäivust vaadelda samaväärsena ühekordse maksega, mis võimaldab NNBG-I katta ehituskulud.
- 576 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik leiavad, et need kaalutlused on ekslikud. Esiteks väidavad nad, et komisjon oleks pidanud kvalifitseerima kõnealused meetmed tegevusabiks, mis on siseturuga kokkusobimatu. Teiseks märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud.

1. Kõnealuste meetmete kvalifitseerimist käsitlevad argumendid

- 577 Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik väidavad, et kõnealused meetmed on tegevusabi, mis ei saa olla siseturuga kokkusobiv. Selles kontekstis tuleb ühtlasi arvesse võtta neljanda väite raames esitatud argumenti, mis käsitles kõnealuste meetmete kvalifitseerimist investeerimisabiks ja mida mainiti eespool punktis 125.
- 578 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 579 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa tegevusabi, mille eesmärk on *status quo* säilitamine või ettevõtja vabastamine jooksva halduse või tavakohase tegevuse käigus tavaliselt tekkivatest kuludest, lugeda siseturuga kokkusobivaks (vt selle kohta 5. oktoobri 2000. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-288/96, EU:C:2000:537, punktid 88–91; 19. septembri 2000. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-156/98, EU:C:2000:467, punkt 30, ja 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt vs. komisjon, C-459/10 P, ei avaldata, EU:C:2011:515, punktid 33–36).
- 580 Nimelt ei vasta selline abi ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele. Niisiis ei suuda tegevusabi, mis piirdub *status quo* säilitamisega, soodustada arengut selle sätte tähenduses. Omakorda sellist abi, mis piirdub ettevõtja jooksvate või tavakohase tegevuse käigus tavaliselt igal juhul tekkivate kulude vähendamisega, ei saa pidada nimetatud sätte tähenduses avaliku huvi eesmärki taotlevaks. Lisaks ei saa nimetatud sätte alusel tunnistada siseturuga kokkusobivaks abi, millega ettevõtjatele antakse eeliseid, ilma et see oleks suunatud abi andva liikmesriigi taotletud avaliku huvi eesmärgi saavutamiseks, ja mida need ettevõtjad võivad niisiis kasutada oma olemasolevate ja jooksvate tegevuskulude katmiseks. Nimelt annab selline abi ettevõtjatele nende konkurentide ees eelise, ilma et seda põhjendaks avaliku huvi eesmärk.
- 581 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses ei seadnud komisjon kahtluse alla eespool punktis 579 viidatud kohtupraktikat. Vastupidi, komisjon viitas selle otsuse põhjenduses 344 ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktile 8.1, milles ta oli sellele kohtupraktikale viidanud.
- 582 Seevastu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 344–347, et komisjon leidis, et eespool punktis 579 viidatud kohtupraktika ei kohaldu kõnealustele meetmetele projekti eripära tõttu ja seetõttu, et nende meetmete eesmärk oli võimaldada NNBG-I investeerida Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitusse.
- 583 Vastupidi sellele, mida väidavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik, ei ole selline lähenemine vale. Nimelt, kuna ei ole mingeid takistusi, et abimeede, millega taotletakse avaliku huvi eesmärki, mis on sobilik ja vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, mis ei muuda kaubandustingimusi vastuolus ühiste huvidega ja mis vastab niisiis ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele, tunnistatakse selle sätte alusel siseturuga kokkusobivaks, sõltumata küsimusest, kas seda tuleb kvalifitseerida investeerimisabiks või tegevusabiks. Täiendavalt tuleb meenutada, et ka tegevusabi võib tunnistada siseturuga kokkusobivaks, kui need tingimused on täidetud (vt selle kohta 9. juuni 2016. aasta kohtuotsus Magic Mountain Kletterhallen jt vs. komisjon, T-162/13, ei avaldata, EU:T:2016:341, punktid 116 ja 117).
- 584 Mis puudutab kõnealuseid meetmeid, siis esiteks tuleb meenutada, et komisjon tuvastas vaidlustatud otsuses, et need taotlesid avaliku huvi eesmärki, st uute tuumaelektrijaamade loomist, mida ei saanud õigel ajal ilma riigi sekkumiseta saavutada, ja teiseks, et Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik ei esitanud argumente, mis seda järeldust suudaks kahtluse alla seada. Seetõttu ei saa neid meetmeid pidada abiks, mis piirdub *status quo* säilitamisega. Vastupidi, komisjoni järelduste kohaselt ei oleks ilma nende meetmeteta tehtud õigel ajal ühtegi investeeringut uutesse tuumaelektrijaamadesse.

585 Teiseks tuleb meenutada, et vastavalt komisjoni järeldustele, mida ei kõigutanud Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi esitatud argumendid, on kõnealused meetmed sobivad ja vajalikud, et seda eesmärki saavutada, ega muuda kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. Neil asjaoludel ei saa kõnealuseid meetmeid lugeda abiks, mis piirdub ettevõtja jooksvate või tavakohase tegevuse käigus tavaliselt igal juhul tekkivate kulude vähendamisega. Vastupidi, nende meetmete eesmärk on luua stiimul ehitada uusi tuumaelektrijaamu, vähendades investeringutega seotud riski, et tagada investeringute kasumlikkust.

586 Neid kaalutlusi arvestades tuleb analüüsida Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente. Esiteks esitavad need liikmesriigid argumendid hinnavahelepingu kohta. Teiseks esitavad nad argumendid ministriumiga sõlmitud lepingu kohta. Kolmandaks esitavad nad argumendid ette nähtud hüvitise kohta. Neljandaks väidavad nad, et komisjon oleks vaidlustatud otsuses pidanud selgelt eristama tegevusabi ja investeerimisabi.

a) Hinnavahelepingut puudutavad argumendid

587 Esiteks esitavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik argumendid näitamaks, et see leping on lahutamatult seotud Hinkley Point C tuumaelektrijaama tegevusega. Selles kontekstis väidavad nad, et see hõlmab NNBG jooksvaid kulusid ega ole niisiis piiratud üksnes selle tuumaelektrijaama C bloki ehitamise toetamisega, vaid puudutab ühtlasi jooksvat tegevust, ja et abi suurus peaks vahetult sõltuma toodetud energiast.

588 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et abimeetme võib tunnistada siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele, sõltumata sellest, kas tegu on tegevusabi või investeerimisabiga (vt punkt 583 eespool).

589 Mis puudutab Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumente selle kohta, et on võimatu tuvastada seost hinnavahelepingu kohaldamisel tehtud maksete ja uude tuumajaama tehtud investeringute vahel, siis piisab märkimisest, et selle lepingu eesmärk on tagada stabiilne sissetulek piisavalt pika perioodi vältel, et stimuleerida asjaomast ettevõtjat investeerima sellise tuumaelektrijaama ehitamiseks vajalikke vahendeid. Sisuliselt on tegu seega riskimaandamisvahendiga, mis on antud hinna stabiliseerija kujul, mis pakub stabiilseid tulusid ja kindlust. Siiski vastupidi hüvitisele kahjumi eest, mis antakse tervikuna eelnevalt või sõltuvalt ehituse kulgemisest, on hinnavahelepingul stimuleeriv mõju investeringutele, tagades kindlaksmääratud ja stabiilse hinnataseme.

590 Selles kontekstis tuleb esmalt meenutada, et NNBG-le makstakse hinnavahelepingu alusel üksnes siis, kui võrdlushind on täitmishinnast madalam. Kui aga võrdlushind on kõrgem kui täitmishind, peab NNBG hüvitama nende kahe hinna erinevuse (vt punkt 5 eespool). Seetõttu, isegi kui abi andmine ja summa sõltuvad asjaoludest, mis on seotud Hinkley Point C tuumaelektrijaama toimimisega ja selle üksuse poolt elektri tootmisega, on selge seos selle summa ja taotletava avaliku huvi eesmärgi vahel. Nimelt on selle korra eesmärk tagada, et hinnavahelepingu alusel makstud summa vastab tasemele, mis tuleks saavutada, et tuua kaasa investeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse.

591 Teiseks, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei suuda asjaolu, et juhul kui Hinkley Point C tuumaelektrijaama ei ehitata, ei saa NNBG hinnavahelepingu alusel abi, kahtluse alla seada seost kõnealuste meetmete ja taotletud avaliku huvi eesmärgi vahel luua uusi tuumaelektrijaamu. Nimelt tuleb märkida, et sellise oletuse korral ei ole avaliku huvi eesmärk saavutatud. Kuid ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c ei ole vastuolus riskide jagamise kord, mis jätab elluviimise tehnilise riski abi saava ettevõtja kanda.

592 Kolmandaks märgib Austria Vabariik, et hinnavaheleping võimaldab täitmishinda üle vaadata, ja et selles raamistikus võetakse arvesse mitte üksnes investeerimiskulusid, vaid ka tegevuskulusid.

- 593 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses komisjoni poolt loa saanud täitmishind võtab arvesse mitte üksnes Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitushinda, vaid ka selle tootmisüksuse tegevuskulusid. Nimelt mõjutavad need kulud projekti kasumlikkust ja seega ka summat, milleni täitmishind peab jõudma, et tuua kaasa otsus investeerida uude tuumaelektrijaama.
- 594 Sellest tuleneb, et asjaolu, et pärast 15 ja 25 aastat saab täitmishinda üle vaadata ja et selle ülevaatamise raames (vt punkt 5 eespool) võetakse arvesse tegevuskulusid puudutavaid asjaolusid, ei suuda kahtluse alla seada seost kõnealuste meetmete ja taotletud avaliku huvi eesmärgi vahel luua uusi tuumaelektrijaamu. Arvestades nimelt seda, et tegevuskulud, mille põhjal täitmishind arvutati, tuleb kindlaks määrata eelnevalt ja et Hinkley Point C tuumaelektrijaama käitamisaeg tuleb väga pikk, siis on sellise ülevaatamise eesmärk leevendada pikaajaliste kuludega seotud riske mõlema poole jaoks, et suurendada või vähendada hinnavahelepinguga tagatud täitmishinda.
- 595 Sellest tuleneb, et ehkki hinnavahelepingu alusel tehtud maksed puudutavad Hinkley Point C tuumaelektrijaama tegevust ning selle jaama poolt tuumaenergia tootmist ja müüki, ei suuda see kahtluse alla seada seost nende maksete ja esialgse investeerimisotsuse vahel.
- 596 Seega isegi juhul, kui NNBG kasutab ühte osa hinnavahelepingu alusel saadud maksetest, et katta Hinkley Point C jooksva tegevuse kulusid, ei suuda see murda seost kõnealuste meetmete ja avaliku huvi eesmärgi vahel luua uusi tuumaelektrijaamu.
- 597 Seetõttu ei saa nõustuda Austria Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi argumentidega, millega sooviti tõendada, et see leping on lahutamatu seotud Hinkley Point C tuumaelektrijaama tegevusega.
- 598 Teiseks väidab Austria Vabariik, et tuumaelektrijaama seiskamisega, jäätmete ladustamisega või sellise elektrijaama vastutuse ja kontrollimisega seotud kulud on kulud, mis tavapäraselt tulenevad tuumaelektrijaama igapäevasest tegevusest. Eelkõige tuleks radioaktiivsete jäätmete ladustamise kulude katmist lugeda mitte investeerimisabiks, vaid hoopis tegevusabiks.
- 599 Ka see argument tuleb tagasi lükata. Nimelt, nagu märgiti eespool punktides 593 ja 594, siis tuumaelektrijaama seiskamise, jäätmete ladustamise või sellise elektrijaama vastutuse ja kontrollimisega seotud kulud, mida komisjon vaidlustatud otsuses arvesse võttis (vt punktid 354–359 eespool), mõjutavad tulumäärasid, millest sõltub otsus investeerida Hinkley Point C tuumaelektrijaama. Seetõttu ei saa nende hindade arvestamine täitmishinna kindlaksmääramise raames seada kahtluse alla olemasolevat seost hinnavahelepingu alusel tehtud maksete ja Ühendkuningriigi taotletud avaliku huvi eesmärgi vahel luua uusi tuumaelektrijaamu.
- 600 Kolmandaks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 358 tunnistas komisjon ise, et hinnavaheleping on tegevusabi. Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 358, mis asub selle otsuse punktis 9.1, milles komisjon analüüsis, kas kõnealused meetmed olid koosõlas praeguse turukorraldusega, märkis ta, et Hinkley Point C hinnavaheleping ei kvalifitseeru riigihankelepinguks ega riigihanketegevuseks, kuna selles kehtestatakse üksnes tingimused elektrienergia tootmistevõimeks tuumatehnoloogia abil. Nagu aga märgiti eespool punktides 577–599, ei ole pelk asjaolu, et hinnavaheleping mõjutab Hinkley Point C tuumaelektri tootmise tingimusi, piisav, et kahtluse alla seada selle kokkusobivust siseturuga.
- 601 Neljandaks, kuivõrd Austria Vabariik väidab, et hinnavaheleping tekitab NNBG-le stiimuli toota elektrit isegi siis, kui hinnad on piirkuludest madalamad või negatiivsed, siis piisab meenutamisest, et seda argumenti juba analüüsiti ning see lükati tagasi kuuenda väite raames (vt punktid 481–488 eespool) ja sellega ei ole võimalik kahtluse alla seada hinnavahelepingu kooskõla ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c.
- 602 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik Luksemburgi Suurhertsogiriigi ja Austria Vabariigi argumendid hinnavahelepingu kohta.

b) Ministeeriumiga sõlmitud lepingut puudutavad argumendid

603 Mis puudutab ministeeriumiga sõlmitud lepingut, siis väidab Austria Vabariik üksnes, et Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral tähendab NNBG üleandmine ühtlasi, et avalik võim võtab tervikuna enda kanda kiiritatud materjali haldamise. Sellega seoses piisab viitest eespool punktidele 280–282 ja 354–359, millest nähtub, et vaidlustatud otsuses ei andnud komisjon luba riigiabile, mis puudutas sellises olukorras avaliku võimu poolt kiiritatud materjali haldamise tervikuna enda kanda võtmist. Järelikult tuleb ka see argument tagasi lükata.

c) Kõnealustes meetmetes ette nähtud hüvitist puudutavad argumendid

604 Kolmanda väite põhjenduseks esitavad Austria Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik argumendid ette nähtud hüvitise kohta.

605 Esiteks väidab Luksemburgi Suurhertsogiriik, et tegevust toetatakse tõenäoliselt ülemäärase summaga. On ülimalt tõenäoline, et elektrituru hinnad jätkavad langust ja et hinnavahelepingu alusel makstud abi on 35 aasta pikkuse energiatootmise perioodi vältel väga kõrge subsiidium, palju kõrgem sellest, mis oli ette nähtud ja hinnatud abimehhanismi kehtestamise hetkel.

606 Sellega seoses tuleb märkida, et toetamaks oma argumenti, et hinnavahelepingu alusel makstud abisumma on ülemäärane, viitab Luksemburgi Suurhertsogiriik üksnes sellele, et väga tõenäoliselt jätkub elektrituru hindade langus. See asjaolu ei suuda aga iseenesest tõendada maksete ülemäärast laadi. Arvestades nimelt Ühendkuningriigi taotletud avaliku huvi eesmärki luua uusi tuumaelektrijaamu, saab abisummat lugeda ülemääraseks üksnes juhul, kui tõendatakse, et väiksem summa oleks olnud piisav, et tuua kaasa otsus investeerida sellistesse uutesse elektrijaamadesse. Seevastu pelk asjaolu, et hinnavahelepingu alusel makstud hind võib lõpuks olla madalam kui tulevane turuhind, ei võimalda iseenesest tõendada ülemäärase hüvitamise olemasolu. Igal juhul tuleb selles kontekstis meenutada kahte kuupäeva tegevuskulude ülevaatamiseks, millest esimene on 15 aastat ja teine 25 aastat pärast esimese reaktori käivitamise kuupäeva. Need ülevaatomised võimaldavad täitmishinda suurendada või vähendada, tuginedes hinnavahelepingus kindlaksmääratud kuluridade artiklite teadaolevatele tegelikele kuludele ja läbivaadatud prognoosidele tulevaste kulude kohta (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 31). Seega tuleb see argument tagasi lükata.

607 Teiseks väidab Austria Vabariik, et investeerimiskulud on hüvitatavad üksnes selles ulatuses, mis on vajalik ühise huvi saavutamiseks, ja et mitme erineva abi koosseisestamise põhjal võib järeldada, et kõnealused meetmed puudutavad Hinkley Point C tegeliku tegevust, mitte aga selle ehitamist.

608 Sellega seoses piisab meenutamisest, et ülemäärast hüvitamist puudutavaid argumente analüüsiti ja need lükati tagasi eespool punktides 392–398 ning et siinses kontekstis ei esita Austria Vabariik täiendavaid argumente, mis suudaks selle olemasolu tõendada. Eelkõige ei esita see liikmesriik ühtegi argumenti, mis suudaks tõendada, et hinnavahelepingu alusel tehtud maksed ületavad taset, mis on vajalik, et stimuleerida investeringuid uutesse tuumaelektrijaamadesse. Selles kontekstis tuleb samuti meenutada, et kui võrdlushind on kõrgem kui täitmishind, peab NNBG maksma teisele lepingupoolele nende kahe hinna vahelise erinevuse.

609 Seetõttu tuleb ka argumendid kõnealustes meetmetes ette nähtud hüvitise kohta tagasi lükata.

d) Argument, et komisjon oleks pidanud selgelt eristama tegevusabi ja investeerimisabi

610 Austria Vabariik väidab, et 26. septembri 2002. aasta kohtuotsuse Hispaania vs. komisjon (C-351/98, EU:C:2002:530) punktist 77 nähtub, et komisjon oleks selgelt pidanud eristama tegevusabi ja investeerimisabi.

- 611 See argument tuleb samuti tagasi lükata.
- 612 Nimelt nähtub selgelt 26. septembri 2002. aasta kohtuotsuse Hispaania vs. komisjon (C-351/98, EU:C:2002:530) punktides 76 ja 77, et kõnealuse kohtuotsuse aluseks olnud asjas olid kohaldatavad ühenduse suunised keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta (EÜT 1994, C 72, lk 3) ja need suunised eristasid selgelt investeerimisabi ja tegevusabi. Nimetatud juhtumis pidi komisjon, kellele need suunised olid siduvad, määratlema kõnealuse abi lähtuvalt suunistes sätestatud kategooriatest.
- 613 Siiski ei saa järeldada 26. septembri 2002. aasta kohtuotsusest Hispaania vs. komisjon (C-351/98, EU:C:2002:530), et komisjonil on kohustus viidata neile kategooriatele väljaspool ühenduse suuniste keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta kohaldamisala.
- 614 Seetõttu tuleb ka see argument tagasi lükata ja niisiis lükata tagasi kõik argumendid, millega sooviti tõendada, et kõnealused meetmed on siseturuga kokkusobimatud, kuna tegu oli tegevusabiga.

2. Põhjendamiskohustus

- 615 Kolmandas väites ja üheksanda väite kolmanda osa esimeses etteheites märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud kõnealuste meetmete kvalifitseerimise küsimuses. Asjaolu, et komisjon jättis kiirelt ja ilma süvendatud põhjendusega kõrvale oma otsustuspraktika, kujutab endast põhjendamiskohustuse rikkumist. Austria Vabariik leiab, et kui komisjon kavatses teostada oma kaalutusõigust radikaalselt uuel viisil, oleks ta pidanud selle kohta esitama üksikasjaliku põhjenduse. Selles kontekstis väidab ta samuti, et komisjon ei esitanud piisavalt põhjusi, miks ta alguses luges need meetmed ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses tegevusabiks, aga seejärel kvalifitseeris need vaidlustatud otsuses investeerimisabiks.
- 616 Komisjon, Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Ühendkuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 617 Esiteks tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 344–347 tuvastas komisjon tõesti, et põhimõtteliselt ei vasta tegevusabi ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele. Kuid ta viitas selles kontekstis ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punkti 8.1 esimesele lõigule, milles ta mainis eespool punktis 579 viidatud kohtupraktikat. Seega ei saa sellest põhjendusest järeldada, et komisjon oleks leidnud, et abi, millega taotletakse avaliku huvi eesmärki, mis on sobilik ja vajalik selle eesmärgi saavutamiseks ning ei muuda kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega ja vastab niisiis nimetatud sätte nõuetele, ei saa tunnistada siseturuga kokkusobivaks selle sätte alusel. Lisaks märkis komisjon nendes põhjendustes, et kõnealused meetmed peaks võimaldama NNBG-I investeerida Hinkley Point C tuumaelektrijaama, võttes arvesse projekti omadusi ja riskiprofüli ning vähendades miinimumini abi summa ja täiendavad hädavajalikud meetmed, mis on vajalikud investeeringute stimuleerimiseks. Ta märkis samuti, et finantsarvestuse seisukohast võib aga täitmishinna kohaste maksete nüüdset puhasväärtust vaadelda samaväärsena ühekordse maksega, mis võimaldab NNBG-I katta ehituskulud.
- 618 Teiseks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendus seoses kõnealuste meetmete kvalifitseerimisega ei piirdu selle otsuse põhjendustega 344–347 ja et selle otsuse punktis 9 märkis komisjon, mis põhjustel olid täidetud ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c toodud tingimused, esitades üksikasjalikult kõnealuste meetmetega taotletud eesmärgi ehitada uusi tuumaelektrijaamu (vt selle otsuse punkt 9.2), asjaolud, mis muutsid riigi sekkumise vajalikuks (vt sama otsuse punkt 9.3), ja nende meetmete proportsionaalsuse (vt kõnealuse otsuse punktid 9.5 ja 9.6).
- 619 Seetõttu ei rikkunud komisjon oma põhjendamiskohustust kõnealuste meetmete kvalifitseerimise osas.
- 620 Ükski Austria Vabariigi esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.

- 621 Esiteks väidab Austria Vabariik, et kuna keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistes aastateks 2014–2020 ja varasemas otsustuspraktikas töötas komisjon välja põhimõtte, et tegevusabi ei ole kokkusobiv siseturuga, siis oleks see institutsioon pidanud rohkem selgitama, miks ta sellest põhimõttest oli loobunud.
- 622 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et kohtupraktikast ei ole võimalik tuletada, et abi, mis vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele, ei saa lugeda siseturuga kokkusobivaks, sõltumata sellest, kas tegu on tegevusabi või investeerimisabiga (vt punktid 577–586 eespool).
- 623 Teiseks tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argumendid komisjon varasema praktika kohta.
- 624 Esiteks, vastupidi sellele, mida väitis Austria Vabariik, ei ole tema argumendil mingit alust komisjoni 4. juuni 2008. aasta otsuse riigiabi C 41/05 kohta, mida Ungari andis elektrienergia ostulepingute kaudu (ELT 2009, L 225, lk 53), põhjendustes 396 ja 397, mis puudutasid pealegi ELTL artikli 107 lõike 3 punkti a kohaldamist, mitte aga ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamist. Vastab tõele, et selle otsuse põhjenduses 396 järeldas komisjon, et teatud selles asjas käsitletud toetused, mida sai maksta alles pärast tuumaelektrijaama käikulaskmist ja mis hõlmasid jooksvaid kulusid, olid siseturuga kokkusobimatu tegevusabi. Siiski, nagu ilmneb nimetatud otsuse põhjendusest 397, oli tegu abiga, mille kohta Ungari ametiasutused ja huvitatud isikud ei tõendanud konkreetse piirkonnaga seotud puudusi ega tõendanud proportsionaalsuse põhimõtte järgimist.
- 625 Teiseks, kuna Austria Vabariik väidab, et komisjon sätestas keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistes aastateks 2014–2020 põhimõtte, et tegevusabi ei olnud kokkusobiv siseturuga, siis piisab märkimisest, et vastupidi sellele, mida see liikmesriik väidab, ei ilmne nendest suunistest, et tegevusega seotud abi ei saa lugeda siseturuga kokkusobivaks. Vastupidi, nende suuniste punktist 3.3.2.1 nähtub, et komisjon leidis, et teatud tingimustel võib tegevusabi lugeda ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c kokkusobivaks. Igal juhul tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuses võttis komisjon arvesse tuumaenergia edendamise eesmärki, mis ei kuulu nendes suunistes käsitletud eesmärkide alla.
- 626 Teiseks märgib Austria Vabariik, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 8.1 leidis komisjon, et kõnealused meetmed olid tegevusabi, mis võib olla siseturuga kokkusobimatu. Ta oleks rohkem pidanud esitama põhjusi, miks tal vaidlustatud otsuses ei olnud enam neid kahtlusi.
- 627 Sellega seoses tuleb esmalt meenutada, nagu ilmneb määruse nr 659/1999 artikli 6 lõikest 1, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 8.1 esitatud komisjoni kaalutlused on esialgsed hinnangud. Vaidlustatud otsuse põhjendust ei saa niisiis lugeda ebapiisavaks, kuna see ei ole identne ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatuga. Seetõttu ei pidanud komisjon ametliku uurimismenetluse lõpus vastu võetud otsuses esitama analüüsi, mis katab kõiki kaalutlusi, mis olid esitatud ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses, millele Austria Vabariik viitas (vt punkt 569 eespool).
- 628 Lisaks tuleb meenutada, nagu näidati eespool punktis 617, et komisjon piirdus ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 8.1 üksnes viitega eespool punktis 579 mainitud kohtupraktikale, mis käsitleb tegevusabi, mis eespool punktis 580 esitatud põhjustel ei vasta ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele. Nimelt hetkel, kui komisjon võttis vastu ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse, oli tal kahtlus, kas kõnealused meetmed on nimetatud sätte alusel siseturuga kooskõlas. Kuid pärast põhjalikku hindamist ja kõnealustesse meetmetesse tehtud muudatusi (krediidigarantii tasumäära ja tulude jagamise mehhanismide korrigeerimised) sai komisjoni kahtlused hajutada.
- 629 Seetõttu tuleb samuti tagasi lükata argument ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse punkti 8.1 kohta ja seetõttu lükata tagasi kõik argumendid, mis puudutavad põhjendamiskohustuse rikkumist kõnealuste meetmete kvalifitseerimisel.

630 Sellest tulenevalt tuleb tagasi lükata terve kolmas väide ning neljanda väite raames esitatud argument, et kõnealused meetmed on tegevusabi, mis ei ole kokkusobiv siseturuga (vt punkt 125 eespool), ja üheksanda väite kolmanda osa esimene etteheide.

H. Seitsmes väide, mis puudutab eelkõige komisjoni kaalutlusi kõnealuste meetmete kokkusobivusest praeguse turukorraldusega

631 Käesolev väide käsitleb vaidlustatud otsuse põhjendustes 348–365 esitatud komisjoni kaalutlusi, milles ta analüüsis, kas kõnealused meetmed on kooskõlas praeguse turukorraldusega.

632 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 350–358 märkis komisjon eelkõige, et kõnealuste meetmete suhtes ei kohaldata direktiivis 2004/17, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused, ja direktiivis 2004/18 ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta sisalduvaid riigihanke-eeskirju, kuna need ei hõlma asjade, ehitustööde ega teenuste riigihanget. Olemasoleva teabe alusel ei ole võimalik järeldada, et hinnavaheleping puudutab asjade, ehitustööde või teenuste hankimist ning liigitub seega kontsessiooniks või riigihankelepinguks. Komisjoni sõnul ei kehtestata nimetatud lepinguga avaliku sektori hankijale või kolmandatele isikutele konkreetseid nõudeid asjade, ehitustööde või teenuste hankimiseks. Kõnealused meetmed ei sätesta lepingutega vastastikku siduvaid kohustusi, mida kohus saaks jõustada. Lisaks ei ole hinnavahelepingute arvu, mida saaks tuumaelektritootjatega sõlmida, kindlaks määratud, välja arvatud piirang, mis on olemas sõltuvalt tuumaelektrijaamade ehitamiseks saadaolevate asukohtade piiratud arvust.

633 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 359–364 märkis komisjon, et ei ole rikutud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT 2009, L 211, lk 55), artiklit 8. Selle artikliga ei kirjutata ette pakkumismenetluse kasutamist, sätestades, et kasutada võib avalikustatud kriteeriumide alusel toimuvat sellist menetlust, mis läbipaistvust ja mittediskrimineerimist silmas pidades on samaväärne. Valikumenetlus, mida Ühendkuningriik kasutas uude tuumajaama investeerimiseks valmis oleva lepingupoole väljaselgitamiseks ja temaga hinnavahelepingu sõlmimiseks, põhines selgel, läbipaistval ja mittediskrimineerival raamistikul, mida saab läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise poolest pidada pakkumismenetlusega samaväärseks.

634 Austria Vabariik leiab, et need kaalutlused on ekslikud.

635 Esiteks tuleb hinnata Austria Vabariigi argumente, et Ühendkuningriik ei algatanud Hinkley Point C tuumaelektrijaama projekti kohta pakkumismenetlust. Teiseks hinnatakse Austria Vabariigi argumenti, et Ühendkuningriigi kasutatud menetlus oli diskrimineeriv.

1. Argumendid tõendamaks, et Ühendkuningriik oleks pidanud Hinkley Point C tuumaelektrijaama projekti kohta algatama pakkumismenetluse

636 Austria Vabariik väidab, et direktiivide 2004/17 ja 2004/18, direktiivi 2009/72 artikli 8 ja EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks oleva läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtete alusel oleks Ühendkuningriik pidanud algatama Hinkley Point C tuumaelektrijaama projekti kohta pakkumismenetluse. Need eeskirjad on lahutamatult seotud kõnealuste meetmete eesmärgiga ning nende rikkumine kohustab Üldkohut vaidlustatud otsuse tühistama.

637 Komisjon, Ungari ja Ühendkuningriik vaidlustavad need argumendid. Selles kontekstis märgib komisjon eeskätt, et kõnealuste meetmete seaduslikkus ei sõltu riigihankelepinguid käsitlevate sätete järgimisest.

638 Esiteks hinnatakse direktiivide 2004/17 ja 2004/18 rikkumist käsitlevaid argumente. Teiseks hinnatakse direktiivi 2009/72 artikli 8 ning EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks oleva läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete rikkumist käsitlevaid argumente.

a) Direktiivide 2004/17 ja 2004/18 rikkumist käsitlevad argumendid

639 Austria Vabariik väidab, et siinsetel asjaoludel oli Ühendkuningriigil direktiivide 2004/17 ja 2004/18 alusel kohustus algatada pakkumismenetlus Hinkley Point C tuumaelektrijaama projekti kohta. Kõnealune projekt on nende direktiivide tähenduses hankeleping, ehitustööde hankeleping või vähemalt kontsessioon. Seda projekti oleks tervikuna tulnud hinnata, võttes arvesse kõiki ette nähtud faase ning selle eesmärki. Selline hindamine oleks näidanud, et kõnealused meetmed kujutavad endast vastastikust kohustuste võtmist ühe soorituse tegemiseks. Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine ja sellele järgnev elektrisüst üldisesse jaotusvõrku on mõeldud Ühendkuningriigi kui hankija ühe konkreetse vajaduse rahuldamiseks. Ühendkuningriigi vastusooritus on kokku lepitud abi. Austria Vabariik väidab, et tal ei ole piisavalt asjaolusid hindamaks, kas kõnealuseid meetmeid tuleb kvalifitseerida hankelepinguks või kontsessiooniks.

640 Komisjon, Ungari ja Ühendkuningriik vaidlustavad need argumendid. Selles kontekstis väidab komisjon eelkõige, et tema 8. märtsi 2006. aasta otsuse 2006/211/EÜ direktiivi 2004/17 artikli 30 lõike 1 kohaldamise kohta elektritootmise suhtes Inglismaal, Šotimaal ja Walesis (ELT 2006, L 76, lk 6) alusel ei kohaldata seda direktiivi kõnealustele meetmetele.

641 Esiteks tuleb hinnata argumente, millega soovitakse tõendada hankelepingu olemasolu direktiivi 2004/17 tähenduses või riigihankelepingu olemasolu direktiivi 2004/18 tähenduses.

642 Esmalt tuleb meenutada, et direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses on asjade, ehitustööde ja teenuste hankelepingud kirjalikud rahaliste huvidega seotud lepingud, mis on sõlmitud ühe või mitme hankija ja ühe või mitme tarnija, töövõtja või teenuseosutaja vahel. Direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punkti a kohaselt on riigihankelepingud ühe või mitme ettevõtja ning ühe või mitme hankija vahel kirjalikult sõlmitud rahaliste huvidega seotud lepingud, mille objektiks on ehitustööd, toodete tarnimine või teenuste osutamine.

643 Direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punktis b ja direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punktis b on täpsustatud, et ehitustööde hankelepingud (direktiiv 2004/17) ja ehitustööde riigihankelepingud (direktiiv 2004/18) on riigihankelepingud, mille objektiks on kas ehitustööd või nii projekteerimine kui ka teostamine seoses mõne tegevusega või ehitustööde teostamine või mis tahes viisil teostatav ehitustöö, mis vastab hankija kindlaksmääratud nõuetele (direktiivid 2004/17 ja 2004/18).

644 Direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punkti c esimese lõigu ja direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punkti c esimese lõigu kohaselt on asjade hankelepingute (direktiiv 2004/17) ja asjade riigihankelepingute (direktiiv 2004/18) esemeks toodete ostmine, üürimine, rentimine või koos väljaostuvõimalusega või ilma liisimine.

645 Direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punkti d esimeses lõigus ja direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punkti d esimeses lõigus on täpsustatud, et teenuste hankelepingud (direktiiv 2004/17) ja teenuste riigihankelepingud (direktiiv 2004/18) on lepingud, mis pole ehitustööde ega asjade hankelepingud (direktiiv 2004/17) ja muud riigihankelepingud kui ehitustööde või asjade riigihankelepingud (direktiiv 2004/18).

646 Nende sätete alusel tuleb analüüsida Austria Vabariigi argumente, millega soovitakse tõendada, et kõnealused meetmed oleks tulnud kvalifitseerida hankelepinguks direktiivi 2004/17 tähenduses või riigihankelepinguks direktiivi 2004/18 tähenduses.

- 647 Selles kontekstis tuleb esiteks märkida, et krediidigarantii ja ministeeriumiga sõlmitud leping ei kujuta endast hankelepingut direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses ega riigihankelepingut direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses.
- 648 Teiseks tuleb analüüsida, kas komisjon oleks pidanud kvalifitseerima hinnavahelepingu hankelepinguks direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses või riigihankelepinguks direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses.
- 649 Sellega seoses tuleb märkida, nagu ilmneb eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendustest 219, 312, 313 ja 356, et hinnavaheleping ei võimalda Ühendkuningriigil nõuda NNBG-lt ei seda, et ta ehitaks Hinkley Point C tuumaelektrijaama, ega ka seda, et ta tarniks elektrit. Hinnavaheleping ei kehtesta ühtegi konkreetset nõuet ei NNBG poolt teostatavate ehitustööde kohta ega tarnitava elektri kohta. Juhul kui NNBG ei vii lõpule selle tootmisüksuse ehitamist või ei tooda elektrit, ei ole Ühendkuningriigil ka õigust sellele, et NNBG maksaks talle kahjuhüvitist. See liikmesriik võib siiski hinnavahelepingu ühepoolset lõpetada, kui ehitus ei ole tähtjaks valmis.
- 650 Arvestades hinnavahelepingu neid omadusi, ei saa vastupidi Austria Vabariigi väidetele järeldada, et selle eesmärk on katta Ühendkuningriigi kui tellija konkreetset vajadust. Vastupidi, hinnavahelepingu esemeks on toetuse andmine ja selle toetusega piirdub Ühendkuningriik NNBG-le ja tema investoritele stiimuli andmisega, et viidaks ellu selle liikmesriigi poolt tuvastatud avaliku huvi eesmärki, st uute tuumaelektrijaamade ehitamist.
- 651 Sellest tuleneb, et hinnavaheleping ei näe ette NNBG-le siduvat kohustust töid teostada, tooteid tarnida või teenuseid osutada direktiivi 2004/17 või direktiivi 2004/18 tähenduses. Seetõttu tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argument, et kõnealused meetmed kujutavad endast hankelepingut direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses või riigihankelepingut direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses.
- 652 Teiseks tuleb hinnata Austria Vabariigi argumenti, et komisjon eiras seda, et kõnealused meetmed kujutavad endast ehitustööde kontsessiooni direktiivi 2004/17 tähenduses või riiklike ehitustööde kontsessiooni direktiivi 2004/18 tähenduses.
- 653 Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 3 punkti a ja direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 3 tähenduses on kontsessioon ehitustöödele (direktiiv 2004/17) ja riiklike ehitustööde kontsessioon (direktiiv 2004/18) samasugust tüüpi leping kui ehitustööde leping (direktiiv 2004/17) või ehitustööde riigihankeleping (direktiiv 2004/18), välja arvatud asjaolu, et vastutasuks tööde eest antakse üksnes õigus ehitist eksploateerida või see õigus koos tasuga.
- 654 Direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 3 punkti b ja direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 4 kohaselt on teenuste kontsessioon samasugust tüüpi leping kui teenuste hankeleping (direktiiv 2004/17) või teenuste riigihankeleping (direktiiv 2004/18), välja arvatud asjaolu, et vastutasuks teenuste osutamise eest antakse üksnes õigus teenust realiseerida või see õigus koos tasuga.
- 655 Nende sätete alusel tuleb analüüsida Austria Vabariigi argumente, millega soovitakse tõendada, et kõnealused meetmed oleks tulnud kvalifitseerida ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses või riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses.
- 656 Selles kontekstis tuleb esiteks märkida, et krediidigarantii ja ministeeriumiga sõlmitud leping ei kujuta endast ehitustööde kontsessiooni direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 3 punkti a tähenduses ega riiklike ehitustööde kontsessiooni direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 3 tähenduses.
- 657 Teiseks tuleb analüüsida, kas komisjon oleks pidanud kvalifitseerima hinnavahelepingu ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses või riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses.

- 658 Direktiivi 2004/17 artikli 1 lõike 3 punkti b ja direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 4 alusel erinevad ühelt poolt hankelepingud ja riigihankelepingud ja teiselt poolt ehitustööde kontsessioonid ja riiklike ehitustööde kontsessioonid üksnes selle alusel, milline vastutasu on pakkujale ette nähtud. Nagu aga selgub eespool punktides 648–650 esitatud kaalutlustest, siis just seetõttu, et hinnavaheleping ei näe ette NNBG kohustust ehitustöid teostada, tooteid tarnida või teenuseid osutada, ei saa seda lepingut lugeda hankelepinguks või riigihankelepinguks. Sellest tulenevalt ei saa seda lepingut kvalifitseerida ka ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses või riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses.
- 659 Seda tõlgendust kinnitab ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT 2014, L 94, lk 1) põhjendus 12, millest selgub, et tegevuse pelk rahastamine, eelkõige toetuste kaudu, ei ole kontsessioon selle direktiivi tähenduses.
- 660 Seetõttu tuleb järeldada, et komisjon ei teinud viga, kui ta järeldas, et kõnealused meetmed ei kujuta endast hankelepingut ega ehitustööde kontsessiooni direktiivi 2004/17 tähenduses ega riigihankelepingut ega riiklike ehitustööde kontsessiooni direktiivi 2004/18 tähenduses.
- 661 Ükski Austria Vabariigi esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 662 Esiteks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 312 järeldas komisjon, et NNBG-l olid lepingujärgsed kohustused ja et need kohustused olid tüüpiline element hankelepingus.
- 663 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 312 märkis komisjon, et „näib, et hinnavahelepingus on sätestatud rida selliseid rangeid klausleid, mis stimuleerivad NNBG-d oma kohustusi lepingu kohaselt täitma“. Siiski märkis komisjon nimetatud otsuse selles põhjenduses ja põhjenduses 313 samuti, et NNBG-l ei olnud kohustust ehitada Hinkley Point C tuumaelektrijaama ega tarnida elektrit. Seetõttu ei ole komisjoni poolt selle otsuse põhjenduses 312 viidatud lepingujärgsed kohustused seda laadi, mis põhjendaks hinnavahelepingu kvalifitseerimist hankelepinguks või ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses või riigihankelepinguks või riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses.
- 664 Vastupidi sellele, mida märgib Austria Vabariik, ei saa vaidlustatud otsuse põhjenduses 312 esitatud komisjoni kaalutlusest, mille kohaselt hinnavahelepingus sätestatud lepingujärgsed kohustused on „tüüpilised lepingujärgsed kohustused, mida mis tahes lepingupooled püüaksid samalaadse tehingu puhul lepingusse lisada“, järeldada ka, et tegu on kohustustega, mis võiks põhjendada hinnavahelepingu kvalifitseerimist hankelepinguks või ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses või riigihankelepinguks või riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses. Nimelt ilmneb sellest põhjendusest selgelt, et „samalaadsele tehingule“ viidates ei pidanud komisjon silmas hankelepingut, riigihankelepingut või kontsessiooni, vaid sellist tehingut, milles on ette nähtud toetuse vormis stiimul, et teostada avaliku huvi eesmärki. Tegu on niisiis kohustustega, mis sisalduvad sageli toetuslepingutes.
- 665 Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument vaidlustatud otsuse põhjenduse 312 kohta.
- 666 Teiseks väidab Austria Vabariik, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse asjaolu, et NNBG-l on *de facto* võimatu lepingutest taganeda, võttes arvesse investeringute potentsiaalset summat, mis kaduma läheks. Lepingu ühepoolse ülesütleamise teoreetiline võimalus ei saa täielikult välistada direktiivide 2004/17 ja 2004/18 kohaldamist.
- 667 Sellega seoses tuleb märkida, et selle argumentiga ei ole võimalik kahtluse alla seada eespool punktis 649 esitatud kaalutlust, mille kohaselt ei ole hinnavahelepingus ühtegi konkreetset nõudmist ei NNBG teostatavate ehitustööde ega tema poolt toodetava või tarnitava elektri kohta. Selles kontekstis tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argument, et NNBG-l on kohustus säilitada eelnevalt kindlaks

määratud minimaalne soorituse tase, ja et isegi kui selle minimaalse taseme saavutamata jätmine toob kaasa üksnes abi kaotamise, võrduks see arvestatavaid investeeritud summasid silmas pidades kohustusega ehitada ja käitada Hinkley Point C tuumaelektrijaama. Nimelt ilmneb vaidlustatud otsuse sellest põhjendusest ja põhjendusest 13 selgelt, et NNBG ei pea tagama eelnevalt kindlaks määratud tootmistaset, kuna need põhjendused näevad üksnes ette, et kui ta ei saavuta 91% koormust, ei saa ta tulu, mida ta loodab selle projektiga saada. Seega ei ole NNBG-l mingit lepingujärgset kohustust seda koormust järgida.

668 Kuna puuduvad konkreetsed lepingulised nõuded NNBG teostatavate ehitustööde kohta või tema poolt toodetava või tarnitava elektri kohta, siis ei ole põhjendatud kohaldada direktiivi 2004/17 ja direktiivi 2004/18 sätteid.

669 Kuna igal juhul puudub lepinguline kohustus teostada ehitustöid, tarnida tooteid või osutada teenuseid direktiivi 2004/17 või direktiivi 2004/18 tähenduses, siis ei saa välistada, et vaatamata majanduslikele stiimulitele, mille eesmärk on tagada, et NNBG ehitab ja käitab Hinkley Point C tuumaelektrijaama, võib see ettevõtja otsustada majanduslikel põhjustel elektrijaama mitte ehitada või mitte käitada.

670 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argument, et NNBG-l oli *de facto* kohustus tagada teatav tootmistase.

671 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et riigihankelepinguid käsitlevad normid ei saa jääda kohaldamata pelgalt seetõttu, et Hinkley Point C ehitamise ja käitamise projekt koostati ja määratleti otsustavalt EDFi poolt.

672 See argument tuleb tagasi lükata.

673 Sellega seoses piisab meenutamisest, et komisjon ei välistanud direktiivide 2004/17 ja 2004/18 kohaldamist seetõttu, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamise ja käitamise projekti oli otsustavalt määratlenud EDF, vaid seetõttu, et hinnavaheleping ei näinud ette lepingujärgset kohustust ehitustöid teostada, tooteid tarnida või teenuseid osutada nende direktiivide tähenduses.

674 Neljandaks, mis puudutab Austria Vabariigi kinnitust, et tal ei ole piisavalt andmeid, et määrata kindlaks, kas kõnealuseid meetmeid saab kvalifitseerida hankelepinguks, riigihankelepinguks või kontsessiooniks, siis piisab järeldusest, et Austria Vabariigil on küllalt teavet, et võtta seisukoht küsimuses, kas hinnavaheleping näeb NNBG-le ette kohustuse teha ehitustöid, tarnida tooteid või osutada teenuseid, ja et kuna sellist kohustust ei ole, igal juhul eespool punktides 639–660 esitatud põhjustel, siis ei saa kõnealuseid meetmeid kvalifitseerida ei hankelepinguks ega ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses ega riigihankelepinguks ega riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses.

675 Viiendaks väidab Austria Vabariik, et komisjon oleks pidanud projekti tervikuna hindama, võttes arvesse Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitust ja käitamist ümbritsevate lepinguliste sätete keerukust. See argument tuleb tagasi lükata. Kuna aga puudub NNBG kohustus ehitustöid teostada, tooteid tarnida või teenuseid osutada, siis isegi kõnealuste meetmete tervikvaade ei oleks võimaldanud järeldada, et neid oleks tulnud kvalifitseerida hankelepinguks, riigihankelepinguks või kontsessiooniks direktiivi 2004/17 või direktiivi 2004/18 tähenduses.

676 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb tagasi lükata kõik Austria Vabariigi argumendid, millega sooviti tõendada, et komisjon oleks pidanud kõnealused meetmed kvalifitseerima hankelepinguks või ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/17 tähenduses või riigihankelepinguks või riiklike ehitustööde kontsessiooniks direktiivi 2004/18 tähenduses, ilma et oleks vaja seisukohta võtta komisjoni argumendi üle, mille alusel ei ole direktiiv 2004/17 neile meetmetele otsuse 2006/211 alusel kohaldatav.

b) Argumendid direktiivi 2009/72 artikli 8 ning EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks oleva võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumise kohta

- 677 Austria Vabariik väidab, et soorituse ese oli Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamine ja käitamine, mille eest vastusooritus oli Ühendkuningriigi finantstoetus. Seetõttu oleks direktiivi 2009/72, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju, artikli 8 alusel ja EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks olevate võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete alusel Ühendkuningriik pidanud algatama pakkumismenetluse, mis puudutab Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamise ja käitamise projekti ja mis on formuleeritud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt, sisaldades kõiki täpseid andmeid terve menetluse kulgemise kohta ja tagades selle, et kõigil pakkujatel on samad võimalused. See menetlus oleks tulnud algatada, kuna esines piiriülene huvi, isegi juhul, kui tegevuse teostamise luba ei kohustaks üleandjat teostama üleantud tegevust. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 357 esitatud kaalutus, et hinnavahelepingu süsteem on avatud kõigile potentsiaalsetele huvitatud isikutele ega ole seega selektiivne, ei ole veenev. NNBG valiku tagajärjel välistati kõik muud ettevõtjad Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitusest ja käitamisest.
- 678 Komisjon, Ungari ja Ühendkuningriik vaidlustavad need argumendid.
- 679 Kõigepealt tuleb märkida, et nende argumentidega ei vaidle Austria Vabariik vastu sellele, et valikumenetlus oli toimunud. Ta väidab üksnes, et Ühendkuningriigi korraldatud menetlus (vt punkt 633 eespool) ei olnud piisav, kuna tegu ei olnud Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamist ja käitamist puudutava pakkumismenetlusega.
- 680 Esiteks tuleb analüüsida Austria Vabariigi argumenti direktiivi 2009/72 artikli 8 rikkumise kohta.
- 681 Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivi 2009/72 artikli 8 lõike 1 esimese lause kohaselt tagavad liikmesriigid tarnekindluse huvides võimaluse pakkuda uusi energiatootmisvõimsusi või energiatõhusust edendavaid või nõudluse juhtimise meetmeid avalikustatud kriteeriumide alusel toimuva pakkumismenetluse või muu sellise menetluse raames, mis läbipaistvust ja mittediskrimineerimist silmas pidades on samaväärne.
- 682 Tuleb märkida, et direktiivi 2009/72 artikli 8 lõike 1 esimene lause ei nõua tingimata, et liikmesriik kasutaks pakkumismenetlust, vaid lubab tal ühtlasi viia läbi muu menetlus, kui see toimub avalikustatud kriteeriumide alusel ja mis läbipaistvust ja mittediskrimineerimist silmas pidades on samaväärne. Nimetatud artikliga ei ole niisiis vastuolus, kui liikmesriik pakkumismenetluse korraldamise asemel valib instrumendi, mis seisneb toetuses, et stimuleerida ettevõtjaid teostama kindlaks määratud avaliku huvi eesmärki.
- 683 Seetõttu ja vastupidi sellele, mida märkis Austria Vabariik, ei nõua direktiivi 2009/72 artikli 8 lõike 1 esimene lause seda, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamise ja käitamise üle toimuks tingimata pakkumismenetlus.
- 684 Seetõttu tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument direktiivi 2009/72 artikli 8 rikkumise kohta.
- 685 Teiseks tuleb analüüsida Austria Vabariigi argumenti EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks olevate võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumise kohta.
- 686 Selles kontekstis tuleb meenutada, et võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid saab kohaldada riigihankelepingutele, kontsessioonidele, ainuõiguslikele lubadele ja ainuõiguslikele litsentsidele, mida annab ametiasutus ja mille kohta liidu seadusandja ei ole ette näinud erinorme. Nimelt, kui sõlmitakse selliseid lepinguid või antakse selliseid õigusi, siis nõuavad võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtted, et liikmesriigid tagaks piisava avalikustamise taseme, mis võimaldab konkurentsile avatud valikumenetluse algatamist ja lepingu sõlmimise menetluse erapooletuse kontrolli (vt selle kohta 7. detsembri 2000. aasta kohtuotsus

Telaustria ja Telefonadress, C-324/98, EU:C:2000:669, punkt 62; 3. juuni 2010. aasta kohtuotsus Sporting Exchange, C-203/08, EU:C:2010:307, punkt 41, ja 14. novembri 2013. aasta kohtuotsus Belgacom, C-221/12, EU:C:2013:736, punkt 28).

- 687 Siiski tuleb selles kontekstis meenutada, et võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtted ei nõua tingimata pakkumismenetluse korraldamist kindla projekti tarvis (vt selle kohta 3. juuni 2010. aasta kohtuotsus Sporting Exchange, C-203/08, EU:C:2010:307, punkt 41). Need põhimõtted ei piira seega liikmesriigi õigust valida riigihankemenetluse ja toetuse andmise vahel, mis stimuleerib ettevõtjaid teostama kindlaks määratud avaliku huvi eesmärki.
- 688 Järelikult tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumise kohta, ilma et oleks vaja seisukohta võtta küsimuses, kas kõnealuseid meetmeid võib võrdsustada ainuõigusliku loa või litsentsiga eespool punktis 686 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 689 Seetõttu tuleb tagasi lükata kõik Austria Vabariigi argumendid, millega sooviti tõendada, et Ühendkuningriik oleks pidanud korraldama pakkumismenetluse Hinkley Point C tuumaelektrijaama projekti kohta, ilma et oleks vaja seisukohta võtta küsimuses, kas direktiivide 2004/17 ja 2004/18 ning direktiivi 2009/72 artikli 8 rikkumine või EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks olevate võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumine võis kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse seaduslikkuse.

2. Argument hinnavahelepingu diskrimineeriva laadi kohta

- 690 Seitsmenda väite raames esitab Austria Vabariik argumendi vaidlustatud otsuse põhjenduse 549 kohta. Nimetatud põhjenduses märkis komisjon kõnealuste meetmete koosõla kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 30 ja 110, et Ühendkuningriik on kohustunud kogu selle aja jooksul, kui hinnavahelepingud ei ole avatud väljaspool Suurbritanniat asuvatele elektritootjatele, korrigeerima elektritarnijate hinnavahelepingu kohaste kohustuste arvutamist sellisel viisil, et väljaspool Suurbritanniat Euroopa Liidus toodetud ja Suurbritannia klientidele tarnitud toetuskõlblikku tuumaenergiat ei võeta arvesse tarnijate turuosade puhul. Selles kontekstis märkis komisjon, et kohe kui teiste liikmesriikide tootjad saavad taotleda hinnavahelepinguid, lõpetab Ühendkuningriik selle erandi.
- 691 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 549 nähtub, et hinnavahelepingute süsteem oli diskrimineeriv, kuna see ei olnud avatud väljaspool Ühendkuningriiki asuvatele elektritootjatele.
- 692 Komisjon vaidleb sellele argumendile vastu.
- 693 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 359–364, oli valikumenetlus, mida Ühendkuningriik kasutas, leidmaks lepingupartnerit, kes on valmis investeerima Ühendkuningriigi uude tuumaelektrijaama, avatud teiste liikmesriikide arendajatele, tootjatele ja investoritele. Seega ei esinenud selles osas kodakondsuse alusel diskrimineerimist.
- 694 Teiseks, kuivõrd Austria Vabariik soovib väita, et selline instrument nagu hinnavaheleping ei olnud veel avatud väljaspool Suurbritanniat asuvatele elektritootjatele, siis tuleb ka see argument tagasi lükata. Sellega seoses tuleb meenutada, et tuumaelektrijaama ehitamine ja käitamine tähendab baaskoormusenergia tootmist, et tagada varustuskindlust. Neil asjaoludel ei saa Ühendkuningriigile ette heita, et ta nõuab sellise elektrijaama ehitamist Suurbritannias, et vältida piiranguid, mis on tingitud energiavõrkudevaheliste ühenduste füüsilisest võimsusest.
- 695 Seetõttu tuleb kõik seitsmenda väite raames esitatud argumendid tagasi lükata.

I. Kümnes väide, et on rikutud õigust märkusi esitada vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 2 ja määruse nr 659/1999 artikli 6 lõikele 1

- 696 Austria Vabariik väidab, et komisjon rikkus ELTL artikli 108 lõiget 2 ja määruse nr 659/1999 artikli 6 lõiget 1, mis panevad komisjonile kohustuse anda huvitatud isikutele õigus esitada oma märkused. Liikmesriikidel on seega subjektiivne õigus, et neid ametliku uurimismenetluse raames ära kuulatakse. Neil on õigus olla kaasatud haldusmenetlusse mõistlikus ulatuses, võttes arvesse juhtumi asjaolusid. Seega peab menetluse algatamise otsus võimaldama huvitatud isikutel tõhusalt osaleda ametlikus uurimismenetluses, mille raames neil peab olema võimalus esitada omapoolsed argumendid.
- 697 Austria Vabariik väidab, et arvestades seda, et hetkel, kui ta sai oma seisukohad esitada, ei olnud abisumma ja konkreetsed tingimused veel kindlaks määratud, siis ei saanud ta piisavalt asjakohast seisukohta võtta erinevate konkreetset kavandatud meetmete kohta. Ta leiab, et kui tal oleks olnud täiendavaid ja täpseid andmeid kavandatud meetmete mahu ja tingimuste kohta, oleks ta saanud esitada täiendavaid ja kindlaid argumente kahtluste kohta, mida need meetmed tekitasid.
- 698 Komisjon ja Ungari leiavad, et need argumendid tuleb tagasi lükata. Komisjon väidab eelkõige, et Austria Vabariik viitab üksnes vaidlustatud otsusele, mitte aga ametliku uurimismenetluse algatamise otsusele.
- 699 Sellega seoses tuleb meenutada, et ELTL artikli 108 lõike 2 esimeses lõigus on märgitud, et kui komisjon otsustab algatada ametliku uurimismenetluse, peab ta asjasse puutuvatelt isikutelt selgitusi küsima.
- 700 Nagu nähtub kohtupraktikast, on ELTL artikli 108 lõike 2 esimese lõigu eesmärk esiteks kohustada komisjoni tagama, et kõik potentsiaalselt asjasse puutuvad isikud oleks teavitatud ja saaks võimaluse esitada oma argumendid, ja teiseks anda komisjonile võimalus enne otsuse tegemist saada selgitusi kõigi juhtumi andmete kohta (25. juuni 1998. aasta kohtuotsus *British Airways jt vs. komisjon*, T-371/94 ja T-394/94, EU:T:1998:140, punkt 58).
- 701 Selles kontekstis tuleb meenutada, et kohtupraktikaga antakse asjasse puutuvatele isikutele komisjoni jaoks teabeallika roll EÜ artikli 108 lõike 2 alusel algatatud haldusmenetluses. Sellest järeldub, et asjasse puutuvatelt isikutel, kellel ei ole kaugeltki selliseid õigusi nagu isikutel, kelle suhtes menetlus on algatatud, on ainult õigus olla haldusmenetlusse kaasatud niivõrd, kuivõrd see on antud juhul esinevaid asjaolusid arvestades asjakohane (25. juuni 1998. aasta kohtuotsus *British Airways jt vs. komisjon*, T-371/94 ja T-394/94, EU:T:1998:140, punktid 59 ja 60, ning 30. novembri 2009. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa ja France Télécom vs. komisjon*, T-427/04 ja T-17/05, EU:T:2009:474, punkt 147).
- 702 Nimelt on huvitatud isikutel riigiabi uurimismenetluses üksnes õigus anda komisjonile kogu teave, mis on viimasele tema tulevaseks tegevuseks vajalik, ja neil ei ole õigust nõuda samasugust võistlevat vaidlust komisjoniga, kui viimasel on asjaomase liikmesriigiga (15. novembri 2011. aasta kohtuotsus komisjon ja Hispaania vs. Gibraltari valitsus ja Ühendkuningriik, C-106/09 P ja C-107/09 P, EU:C:2011:732, punkt 181).
- 703 Lisaks järeldati, et komisjoni ei saa kohustada esitama ametliku uurimismenetluse algatamise teatise lõplikku analüüsi kõnealuse abi kohta. Kuid samas peab ta piisavalt määratlema oma uurimise raamistiku, et mitte muuta sisutihjaks asjasse puutuvate isikute õigust esitada oma märkusi (30. novembri 2009. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa ja France Télécom vs. komisjon*, T-427/04 ja T-17/05, EU:T:2009:474, punkt 148).

- 704 Omakorda määruse nr 659/1999 artikli 6 „Ametlik uurimismenetlus“ lõike 1 kohaselt esitatakse ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses kokkuvõtlikult asjakohased faktid ja õigusküsimused ning see sisaldab komisjoni esialgset hinnangut selle kohta, kas kavatsetud meetmel on abi iseloom, ja kahtlusi selle ühisturuga kokkusobivuse kohta, ning kutsub kõnealust liikmesriiki ja teisi huvitatud isikuid esitama märkusi kindlaksmääratud tähtaja jooksul.
- 705 Seega peab menetluse algatamise otsus võimaldama huvitatud isikutel tõhusalt osaleda ametlikus uurimismenetluses, mille raames neil peab olema võimalus esitada omapoolsed argumendid. Selle jaoks on piisav, kui huvitatud pooltele on teada põhjendused, millest lähtudes komisjon asus algul seisukohale, et kõnesolev meede võib kujutada endast uut, siseturuga kokkusobimatut riigiabi (12. mai 2011. aasta kohtuotsus Région Nord-Pas-de-Calais ja Communauté d'agglomération du Douaisis vs. komisjon, T-267/08 ja T-279/08, EU:T:2011:209, punkt 81).
- 706 Siiski ei lähe huvitatud isikute õigus teabe saamisele kaugemale õigusest olla komisjoni poolt ära kuulatud. Eelkõige ei tähenda see üldist õigust väljendada seisukohta kõigi ametlikus uurimismenetluses tõstatatud ja põhimõttelist tähtsust omada võivates küsimustes (30. novembri 2009. aasta kohtuotsus Prantsusmaa ja France Télécom vs. komisjon, T-427/04 ja T-17/05, EU:T:2009:474, punkt 149).
- 707 Eelneva alusel tuleb analüüsida Austria Vabariigi argumente, mis puudutavad seda, et komisjon ei järginud tema õigust märkusi esitada, kuna komisjon ei olnud ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses piisavalt määratlenud kõnealuseid meetmeid.
- 708 Esmalt tuleb märkida, et käesoleva väite põhjenduseks viitab Austria Vabariik vaidlustatud otsuse põhjendustele 16, 73 ja 551. Kuid pelk viide nendele vaidlustatud otsuse põhjendustele ei suuda tõendada, et komisjon ei järginud Austria Vabariigi õigust märkusi esitada. Nimelt, kuna ELTL artikli 108 lõige 2 ja määruse nr 659/1999 artikli 6 lõige 1 käsitlevad huvitatud isikute õigust esitada oma märkused haldusmenetluses, siis on määrav küsimus siinses kontekstis, kas ametliku uurimismenetluse algatamise otsus sisaldas piisavalt asjaolusid. Seevastu küsimus, kas vaidlustatud otsus, mis võeti vastu pärast seda haldusmenetlust, sisaldab piisavalt asjaolusid, ei ole siinses kontekstis vahetult asjasse puutuv.
- 709 Siiski ilmneb Austria Vabariigi argumentidest piisavalt selgelt, et see liikmesriik väidab sisuliselt, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses ei olnud piisavalt asjaolusid, mis võimaldaks tal kasutada oma õigust tõhusalt märkusi esitada, ja see asjaolude puudumine kajastus ühtlasi ka vaidlustatud otsuses.
- 710 Esiteks esitab Austria Vabariik argumentid, millega soovib tõendada, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsus ei sisaldanud piisavalt teavet, et ta saaks kasutada oma õigust esitada tõhusalt oma märkused.
- 711 Esiteks väidab Austria Vabariik, et teatud küsimused hinnavahelepingu kohta jäid õhku. Niisiis hinnavahelepingu mehhanismi laad ja eelkõige hinnavahe ning nimelt täitmishinna arvutamise kriteeriumid ei olnud veel kindlaks määratud.
- 712 Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et komisjon kirjeldas hinnavahelepingut ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustes 43–49 ja 53–89. Nagu ilmneb selle otsuse põhjendusest 67, siis enne kõnealustest meetmetest teatamist leppisid Ühendkuningriik ja EDF kokku selle kesksetes elementides ja eelkõige täitmishinnas, lepingu kestuses ja siseses tulumääras. Need elemendid edastati huvitatud isikutele. Nimelt ilmneb selle otsuse põhjendusest 70, et Ühendkuningriigi kavandatud täitmishind oli 92,50 naelsterlingit MWh kohta, ja selle otsuse põhjendusest 78, et maksed olid ette nähtud 35 aastaks. Kõnealuse otsuse põhjenduses 71 märgitakse, et maksustamisjärgne sisemine tulumäär, mille põhjal see rahastamise puudujääk arvutati, vastas keskmisele vahemikus 9,75%–10,15%, ja asjaomase otsuse teatises Euroopa Liidu Teatajas täpsustati, et

see oli 9,87%. Selle otsuse põhjenduses 72 märgiti, et erinevus täitmishinna ja võrdlushinna vahel arvutati, et varieerida 3,5–9 miljardi naelsterlingi vahel vastavalt kivisöe hindadele Ühendkuningriigis. Selles kontekstis tuleb ühtlasi arvesse võtta kõnealuse otsuse põhjendust 361, millest nähtub, et abi kogusumma sõltub tulevaste hulgihindade ja ajakohastamiste tasemete hüpoteesidest ja saavutas erinevate stsenaariumide kohaselt 4,78 miljardit naelsterlingit, 11,17 miljardit naelsterlingit või 17,62 naelsterlingit. Sellega seoses tuleb meenutada, et abi kogusumma sõltub võrdlushinnast, mis on turuhind, mille summat on tuleviku osas raske prognoosida.

- 713 Seejärel tuleb arvesse võtta eelkõige ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendusi 126–145 ja 163–178, mis puudutasid hinnavahelepingu kvalifitseerimist riigiabiks. Selles kontekstis kirjeldas komisjon üksikasjalikult nimetatud lepingu funktsioneerimist.
- 714 Lõpuks tuleb märkida, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustes 349–362 märkis komisjon, et talle kättesaadavate andmete alusel ei saanud ta järeldada, et hinnavaheleping oli proportsionaalne abimeede. Selles kontekstis esitas ta üksikasjalikult need tegurid, mistõttu oli raske määrata kindlaks asjakohast täitmishinda ja Hinkley Point C tuumaelektrijaama kasumlikkust.
- 715 Neid asjaolusid silmas pidades tuleb järeldada, et vastupidi sellele, mida märkis Austria Vabariik, olid ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatud andmed hinnavahelepingus sisalduva abi elemendi summa kohta, selle tingimuste kohta ja komisjoni kahtluse kohta piisavad, et Austria Vabariik saaks kasutada oma õigust märkusi esitada.
- 716 Teiseks, mis puudutab krediidigarantiid, siis väidab Austria Vabariik, et seda garantiid kirjeldati väga umbkaudselt ja ebamääraselt, kuna komisjon piirdus märkimisega, et see garantii oli seotud laenuga, mida NNBG tegelikult saab ja mille kogusumma võib ulatuda 17,6 miljardi naelsterlingini.
- 717 Sellega seoses tuleb märkida, et vastab tõele, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendustes 50–52 esitatud krediidigarantii kirjelduses piirdus komisjon märkimisega, et nimetatud garantii üksikasjad ei olnud veel kindlaks määratud, kuid et see garantii on kahtlemata seotud NNBG poolt tegelikult saadud laenu summaga.
- 718 Siiski tuleb siinses kontekstis samuti arvesse võtta ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendusi 146, 147 ja 179–187, milles komisjon võttis seisukoha nimetatud meetme kui riigiabi kohta. Selles kontekstis märkis komisjon, et Ühendkuningriigi selgituste kohaselt ei ole krediidigarantii riigiabi, kuna see antakse turutingimustel ja on kooskõlas garantiide teatisega eelkõige selle hinna osas. Ta märkis ühtlasi, et ta ei olnud veendunud, et meetod, mida Ühendkuningriik pakkus nimetatud garantii hinna kindlaksmääramiseks, suutis tagada, et see hind vastaks erainvestori poolt pakutavale hinnale. Sellega seoses märkis ta, et mõned pakutud meetodi elemendid ei vasta sellele lähenemisele, mida oleks kasutanud erainvestor. Lisaks märkis ta nimetatud otsuse põhjendustes 342–348, et neid asjaolusid arvestades ei saanud ta välistada, et kõnealuse garantii andmine võis viia ülemäärase hüvitamiseni.
- 719 Neid asjaolusid silmas pidades tuleb järeldada, et vastupidi sellele, mida väitis Austria Vabariik, on ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatud andmed krediidigaranti kohta piisavalt täpsed, et võimaldada Austria Vabariigil kasutada oma õigust märkusi esitada.
- 720 Kolmandaks, mis puudutab hüvitamist Hinkley Pointi tuumaelektrijaama ennetähtaegse sulgemise korral, siis väidab Austria Vabariik, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatud andmed piirduvad sellega, et omanikel on õigus hüvitisele, kuid selle hüvitise taseme ja täpsete asjaolude üle toimusid veel läbirääkimised ning neid ei olnud veel täielikult teada.

- 721 Sellega seoses tuleb arvesse võtta ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendusi 47 ja 48, millest nähtub, et ministeeriumiga sõlmitud leping puudutas võimalust, et tuumaelektriijaam poliitilise otsuse tagajärjel suletakse. Selles märgitakse, et sellises olukorras on esiteks NNBG investoritel õigus hüvitisele, mille taset ja ulatust ei ole veel täpsustatud, ja teiseks on neil õigus anda NNBG üle Ühendkuningriigile, kellel on omakorda õigus nõuda NNBG üleandmist.
- 722 Lisaks tuleb arvesse võtta ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjendusi 192–195, mis puudutavad sellise hüvitise määratlemist riigiabiks. Selles kontekstis märkis komisjon, et ametiasutuste põhjustatud kahju heastamiseks mõeldud hüvitis ei ole riigiabi. Ta märkis siiski, et enne selle kohta lõpliku järelduse tegemist oli tal vaja rohkem teavet küsimuse kohta, kas ette nähtud hüvitis tulenes üldpõhimõttest ja kas see oli ühtlasi saadaval teistele ettevõtjatele turul, kes olid sarnases olukorras.
- 723 Neid asjaolusid silmas pidades tuleb märkida, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses oli piisavalt teavet, et Austria Vabariik saaks kasutada oma õigust märkusi esitada. Selles kontekstis tuleb meenutada, et nagu ilmneb eespool punktides 275–282, oli ainus abi element, mille komisjon vaidlustatud otsuses tuvastas seoses ministeeriumiga sõlmitud lepinguga, õigus kiirele ja kindlale maksele. Seevastu ei anna komisjon selles otsuses luba abi elementidele, mis võivad tuleneda hüvitise arutamise korrast.
- 724 Neljandaks tuleb meenutada, et nagu märgiti eespool punktides 247–362, oli komisjonil õigus võtta vastu vaidlustatud otsus, isegi kui ta ei teadnud veel kõiki Hinkley Point C tuumaelektriijaama rahastamise tingimusi, kuna pooled ei olnud neis veel kokku leppinud. Sellest tuleneb, et vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, asjaolu, et konkreetseid tingimusi ei olnud teada ka veel ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse faasis, ei saanud võtta õiguselt märkusi esitada selle sisu.
- 725 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argumendid, et ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses ei ole piisavalt teavet, et ta saaks tõhusalt kasutada oma õigust olla seotud nimetatud menetlusega.
- 726 Teiseks tuleb lükata tagasi Austria Vabariigi argument, et teatud olukordades peab komisjon teavitama huvitatud isikuid uuesti.
- 727 Selles kontekstis tuleb meenutada, et ametlik uurimismenetlus peab võimaldama süvendada ja selgitada küsimusi, mis esitati selle menetluse algatamise otsuses, ja peab võimaldama projektist teatanud liikmesriigil muuta seda projekti vastavalt komisjoni võimalikele märkustele. Seetõttu ei saa mis tahes lahknevust selle ja lõpliku otsuse vahel lugeda iseenesest selliseks rikkumiseks, mis kahjustab lõpliku otsuse seaduslikkust (4. septembri 2009. aasta kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, T-211/05, EU:T:2009:304, punkt 55). Üksnes selline muudatus, mis mõjutab kõnealuste meetmete laadi, võib seega käivitada komisjoni kohustuse teavitada huvitatud isikuid uuesti.
- 728 Tuleb aga märkida, et Austria Vabariik ei viita ühelegi muudatusele ega isegi täpsustusele, mis ametliku uurimismenetluse käigus oleks ilmnunud ja mis oleks võinud selle kohustuse käivitada.
- 729 Kolmandaks ja igal juhul, isegi kui komisjon ei oleks järginud Austria Vabariigi õigust esitada märkusi, ei saa käesolev väide olla tulemuslik. Nimelt saab selle õiguse rikkumine kaasa tuua tühistamise üksnes siis, kui ilma selle rikkumiseta oleks menetlusel olnud erinev tulemus (12. mai 2011. aasta kohtuotsus Région Nord-Pas-de-Calais ja Communauté d'agglomération du Douaisis vs. komisjon, T-267/08 ja T-279/08, EU:T:2011:209, punkt 85). Tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita ühtegi asjaolu, mille komisjonipoolse arvessevõtmise tagajärjeks oleks vaidlustatud otsuses tehtud järelduse muutmine.
- 730 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb kümnes väide tervikuna tagasi lükata.

J. Üheksas väide ebapiisava põhjendamise kohta

- 731 Üheksas väide puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist.
- 732 Selles kontekstis tuleb meenutada, et üheksas väide on jaotatud kuueks osaks, mis käsitlevad vaidlustatud otsuse osasid, mida ühtlasi käsitlevad muud väited ja mida on juba hinnatud nende väidetega koostoimes (vt eespool esimese osa kohta punkt 234, teise osa kohta punktid 153–157, kolmanda osa esimese ja teise etteheite kohta punktid 626–629 ja punktid 567–574, neljanda osa kohta punktid 363–366, viienda osa kohta punktid 61–68 ja kuuenda osa kohta punktid 532–566).
- 733 Järelikult tuleb üheksas väide tervikuna tagasi lükata.
- 734 Arvestades kõiki eelnenud kaalutlusi, tuleb hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 735 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud Austria Vabariigi kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista Austria Vabariigilt.
- 736 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1 kannavad menetlusse astunud liikmesriigid oma kohtukulud ise. Seetõttu ühelt poolt Luksemburgi Suurhertsogiriik ja teiselt poolt Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik kannavad oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda),

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Austria Vabariigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Liidu Komisjoni kohtukulud.**
- 3. Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik kannavad oma kohtukulud ise.**

Gratsias

Dittrich

Xuereb

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 12. juulil 2018 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust	2
II. Menetlus Üldkohtus ja poolte nõuded	3
III. Õiguslik käsitlus	5
A. Ungari esitatud menetlusse astuja seisukohtade vastuvõetamatust puudutavad argumendid	7
B. Neljas väide, et tuumaenergia edendamine ei ole „ühise“ huvi eesmärk; ja üheksanda väite viies osa, et vaidlustatud otsuse põhjendused on ebapiisavad	7
1. Üheksanda väite viies osa, et vaidlustatud otsus on ebapiisavalt põhjendatud	8
2. Neljas väide, mis käsitleb komisjoni kaalutluste sisulist põhjendatust	9
a) ELTL artikli 107 kohaldamine tuumaenergia valdkonna meetmetele ja selle sätte kohaldamise raames Euratomi lepingu eesmärkidega arvestamine	9
b) Argumendid, mille eesmärk on kahtluse alla seada komisjoni järeltust, et tuumaenergia edendamine on „ühise“ huvi eesmärk	10
C. Teine väide, et komisjon on väidetavalt ekslikult järeldanud, et Hinkley Point C tuumaelektrijaamas kasutatud tehnoloogia on uus	15
D. Esimene väide ning üheksanda väite esimene ja teine osa, mis käsitlevad läbi viidud turu määratlemist ja komisjoni kaalutlusi turutõrke olemasolu kohta	17
1. Argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada komisjoni järeltust Ühendkuningriigi sekkumise vajalikkuse kohta	17
a) Etteheide, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama investeeringute erilaadi on ebapiisavalt põhjendatud	18
b) Etteheide, et esinevad sisulised ja vormilised vead, mis mõjutavad vaidlustatud otsuse punktis 9.3 esitatud komisjoni kaalutlusi	19
c) Etteheide, et varustuskindluse ja CO ₂ -heite vähendamise eesmärke sai saavutada ilma riigiabita	25
d) Etteheide, et komisjon ei ole piisavalt selgitanud, mis ulatuses Hinkley Point C tuumaelektrijaam kasutas uusi tehnoloogiaid	26
2. Argumendid, mis puudutavad komisjoni poolt turu määratlemist	26
3. Argument, mis puudutab tuumaenergiat soodustavat eelarvamust	27
E. Viies ja kaheksas väide, mis käsitlevad abi elementide ebapiisavat kindlaksmääramist ja garantiide teatise rikkumist, ja üheksanda väite neljas osa, mis käsitleb sellega seoses põhjendamiskohustuse rikkumist	28
1. Küsimus, kas ja mis ulatuses peab komisjon arvuliselt määratlema abimeetme toetusekvivalendi	28

2. Argumendid, millega soovitakse tõendada, et kõnealustes meetmetes sisalduvad abi elemendid ei ole piisavalt kindlaks määratud	30
a) Argument, mis käsitleb seda, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel ei olnud kõiki asjaomase meetme tingimusi veel kindlaks määratud.....	30
b) Argumendid, mis käsitlevad kõnealustes meetmetes sisalduvate abi elementide ebapiisavat kindlaksmääramist	31
1) Hinnavaheleping	31
2) Ennetähtaegse sulgemise korral antavad eelised	32
3) Krediidigarantii	33
i) Argument, et komisjon ei oleks pidanud tuvastama, et Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitus- ja käitamisprojekt oli elujõuline projekt, millel on suhteliselt madal tõenäosus läbi kukkuda	34
ii) Argument, et komisjon oleks pidanud hindama krediidigarantii riskikategooriat, võtmata arvesse muid kõnealuseid meetmeid	35
iii) Argumendid, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse garantiide teatises sätestatud kriteeriume.....	35
– Garantii kestus	36
– Laenukatte summa	37
– Finantsraskuste olemasolu	37
– Argument, mille kohaselt tasumäär oleks pidanud ulatuma vähemalt 400 baaspunktini	40
4) Kõnealuste meetmete kumuleerumine	41
c) Tuumajäätmete käitluse ja ladustamisega seotud kulud	42
d) Tulevase riigiabi võimalik andmine	42
3. Argumendid põhjendamiskohustuse rikkumise kohta	43
F. Kuues väide, üheksanda väite kolmanda osa teine etteheide ja kuues osa, mis puudutavad kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kontrolli.....	43
1. Kuues väide, mis puudutab kõnealuste meetmete proportsionaalsuse kontrolli	43
a) Kõnealuste meetmete sobivus.....	44
b) Kõnealuste meetmete vajalikkus	45
c) Kõnealuste meetmete positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumine.....	48
1) Kõnealuste meetmete positiivsed mõjud, mida komisjon arvesse võttis	48
i) Argumendid, millega soovitakse kahtluse alla seada energiatootmisvõimsuse tulevase puudujäägi olemasolu	49

ii) Argumendid, mis puudutavad suure baaskoormuse mõistet kui anakronismi	50
iii) Argumendid, mis puudutavad uraaniga varustamist	51
iv) Argument, mille kohaselt tuumaelektrijaamad on tundlikud temperatuuritõusule	53
v) Argument, mis puudutab rikete võimalikke tagajärgi	53
vi) Tuumaenergia kvalifitseerimine vähese CO ₂ -heitega energiaks	54
vii) Argument, et Hinkley Point C tuumaelektrijaam valmib hilinemisega	54
2) Negatiivsed mõjud, mida komisjon arvesse võttis	55
3) Läbi viidud kaalumine	60
4) Argument, et komisjon jättis arvestamata asjasse puutuvad asjaolud	61
2. Üheksanda väite kolmanda osa teine etteheide ja kuues osa, mis käsitlevad eelkõige ebapiisavat põhjendamist	64
G. Kolmas väide ja üheksanda väite kolmanda osa esimene etteheide, mis puudutavad kõnealuste meetmete kvalifitseerimist	67
1. Kõnealuste meetmete kvalifitseerimist käsitlevad argumendid	68
a) Hinnavahelepingut puudutavad argumendid	69
b) Ministriumiga sõlmitud lepingut puudutavad argumendid	71
c) Kõnealustes meetmetes ette nähtud hüvitist puudutavad argumendid	71
d) Argument, et komisjon oleks pidanud selgelt eristama tegevusabi ja investeerimisabi	71
2. Põhjendamiskohustus	72
H. Seitsmes väide, mis puudutab eelkõige komisjoni kaalutlusi kõnealuste meetmete kokkusobivusest praeguse turukorraldusega	74
1. Argumendid tõendamaks, et Ühendkuningriik oleks pidanud Hinkley Point C tuumaelektrijaama projekti kohta algatama pakkumismenetluse	74
a) Direktiivide 2004/17 ja 2004/18 rikkumist käsitlevad argumendid	75
b) Argumendid direktiivi 2009/72 artikli 8 ning EL toimimise lepingu lahutamatuks osaks oleva võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumise kohta	79
2. Argument hinnavahelepingu diskrimineeriva laadi kohta	80
I. Kümnes väide, et on rikutud õigust märkusi esitada vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 2 ja määruse nr 659/1999 artikli 6 lõikele 1	81

J. Üheksas väide ebapiisava põhjendamise kohta.....	85
Kohtukulud.....	85